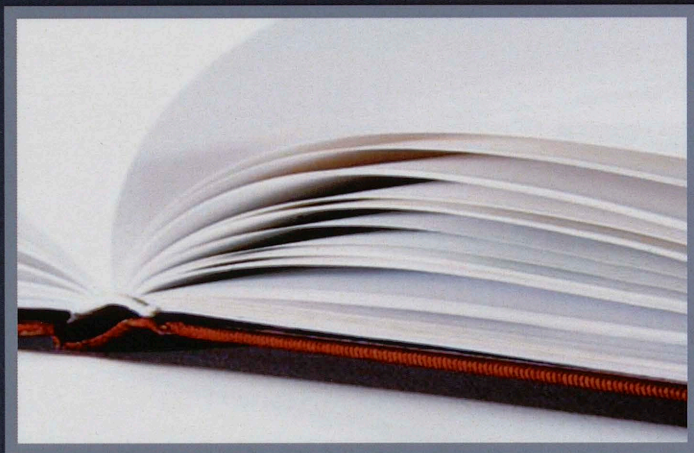

ISSN 1689-9482

**Książnica Podlaska
im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku**

GŁOS

BIBLIOTEK PUBLICZNYCH Województwa Podlaskiego

**BIULETYN
INFORMACYJNO-METODYCZNY**

Białystok 2017

Nr 1 (17)

im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku

**GŁOS
BIBLIOTEK PUBLICZNYCH
Województwa Podlaskiego**

**BIULETYN
INFORMACYJNO-METODYCZNY**

Białystok 2017

Nr 1 (17)

Redaguje

zespół pracowników Książnicy Podlaskiej:
Dział Instrukcyjno-Metodyczny
Biblioteka Powiatu Białostockiego

Korekta:

Izolda Hukałowicz

Redakcja zastrzega sobie prawo do adiustacji
i skracania tekstów.
Nadesłanych materiałów nie zwracamy.

Nakład 100 egz.

Adres redakcji:

Książnica Podlaska
im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku
15-097 Białystok, ul. Marii Skłodowskiej-Curie 14A
Tel. (85) 67-67-267
e-mail: instrukcyjny@ksiaznicapodlaska.pl
bpb@ksiaznicapodlaska.pl

Skład:

ZNAKI Teresa Muszyńska, znaki@home.pl

SPIS TREŚCI

WARSZTAT

Grzegorz Zys
Potrzeby szkoleniowe bibliotekarzy woj. podlaskiego 5

Małgorzata Rokicka-Szymańska
W kręgu konsolidacji zawodowej bibliotek powiatu
białostockiego – wyniki sondażu 15

SPRAWOZDANIA I RELACJE

Joanna Trusiuk
Biblioteka – KULTURALna przystań – projekt
szkoleniowy 2017 zrealizowany w ramach programu
MKiDN Partnerstwo dla książki 28

Iwona Wądołowska
Nietypowe działania biblioteczne 30

Urszula Bujno
Łąski akcent na Światowym Kongresie Bibliotek
i Informacji IFLA, Wrocław 2017 34

DYSKUSYJNE KLUBY KSIĄŻKI

Joanna Trusiuk
10 lat realizacji programu Dyskusyjne Kluby Książki
w województwie podlaskim 36

Jolanta Chrostowska-Sufa
„Lawendowy pokój” w Filii Miejskiej Biblioteki Publicznej
w Zambrowie 44

Joanna Kisielewicz
Październik z „Fabryką muchołapek” w Dyskusyjnym
Klubie Książki 47

Nagrodzone relacje z najciekawszych spotkań
Dyskusyjnych Klubów Książki w I półroczu 2017 r. 50

POMOCE METODYCZNE

- Joanna Kisielewicz, Agnieszka Kazberuk
WebQuest i Quiz literacki „Kocham Cię, Książko”
jako nowe propozycje zajęć dla dzieci 53

- Izolda Hukałowicz
Książniczki kontra piraci – warsztaty o równości płci
dla najmłodszych 59

- Anna Żarska-Kopras
„Kot ty jesteś” – scenariusz zajęć bibliotecznych 64

- Anna Żarska-Kopras
„Zwierzaki cudaki” – scenariusz zajęć bibliotecznych 67

- Justyna Szkiłdź, Joanna Jagiełło
W świecie dinozaurów – zajęcia na podstawie książki
z serii Dobry Dinozaur „Historia niezwyklej przyjaźni”
– scenariusz zajęć bibliotecznych dla klas 0-3 69

- Justyna Szkiłdź, Joanna Jagiełło
Gąsienica bawi i uczy – zajęcia na podstawie książki
Erica Carle „Bardzo głodna gąsienica” – scenariusz zajęć
bibliotecznych dla 4-6-latków 72

- Anna Żarska-Kopras
Kalendarz rocznic 2018 75

STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH

- Małgorzata Rokicka-Szymańska
Bogactwo działań na 10-lecie SBP na Podlasiu 92

- Małgorzata Rokicka-Szymańska
Sprawozdanie Zarządu Oddziału SBP w Białymstoku
za 2016 r. 98

WARSZTAT

Grzegorz Zys

Książnica Podlaska, Dział Instrukcyjno-Metodyczny

Potrzeby szkoleniowe bibliotekarzy woj. podlaskiego – badania ankietowe, I kwartał 2017

W I kwartale 2017 r. Dział Instrukcyjno-Metodyczny Książnicy Podlaskiej przeprowadził badania ankietowe na temat potrzeb szkoleniowych bibliotekarzy województwa podlaskiego, gdyż od poprzedniej takiej analizy minęło już kilka lat¹. Wyniki obecnych badań ankietowych będą wykorzystane do stworzenia planu szkoleniowego pozwalającego na rozszerzenie oferty Książnicy Podlaskiej i skuteczniejsze zaspokajanie potrzeb zawodowych bibliotekarzy podlaskich bibliotek.

Elektroniczną wersję ankiety rozesłano do wszystkich bibliotek woj. podlaskiego oraz do pracowników Książnicy Podlaskiej. Ze względu na dużą liczbę odbiorców dano możliwość odpowiedzi zarówno indywidualnym bibliotekarzom, jak również możliwość wypełnienia ankiety zbiorowo jako placówka/dział.

Otrzymano 113 odpowiedzi na ankietę: 88 wpłynęło z bibliotek „terenowych”, a 25 z Książnicy Podlaskiej. Więcej szczegółów przedstawiają tabele nr 1 i 2.

¹ Zobacz: Zys Grzegorz, *Analiza potrzeb szkoleniowych bibliotekarzy woj. podlaskiego: badania ankietowe, II kwartał 2011*, Bibliotekarz Podlaski, 2011/12, nr 23/24, s. 122-137.

Tabela 1

ODPOWIEDZI NA ANKIETĘ

		liczba	%
Lokalizacja placówki	miasto	58	51
	wieś	55	49
Odpowiedź na ankietę	indywidualne	94	83
	zbiorowe	19	17

Tabela 2

LOKALIZACJA BIBLIOTEKI

		liczba	%
Lokalizacja biblioteki	teren	88	78
	Książnica Podlaska	25	22
w tym			
Teren	biblioteka główna	71	51
	filia	17	49
Książnica Podlaska	biblioteka główna	10	83
	filie	15	17

94 ankiety (83%) zostały wypełnione indywidualnie, w 19 przypadkach (17%) arkusze zawierały odpowiedzi zbiorcze całej placówki/działu. Poniżej znajdują się tabele prezentujące rozkład odpowiedzi z podziałem na biblioteki „terenowe” i Książnicę Podlaską. W dalszym opracowaniu również będę trzymał się tego podziału.

Tabela 3. Biblioteki „terenowe”

ODPOWIEDZI NA ANKIETĘ: n = 88

		liczba	%
Lokalizacja placówki	miasto	33	37,5
	wieś	55	62,5
Odpowiedź na ankietę	indywidualne	74	84
	zbiorowe	14	16

Tabela 4. Agendy Książnicy Podlaskiej

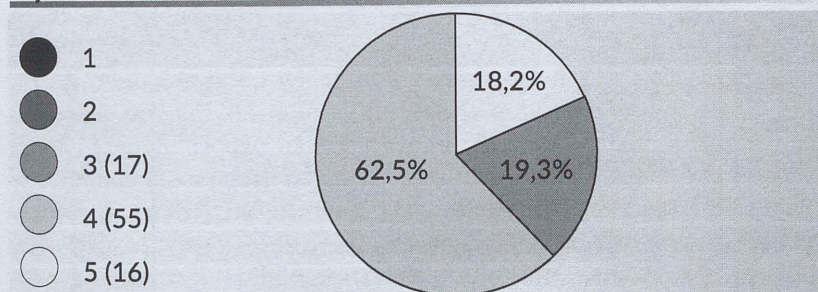
ODPOWIEDZI NA ANKIETĘ: n = 25

		liczba	%
Odpowiedź na ankietę	indywidualne	20	80
	zbiorowe	5	20

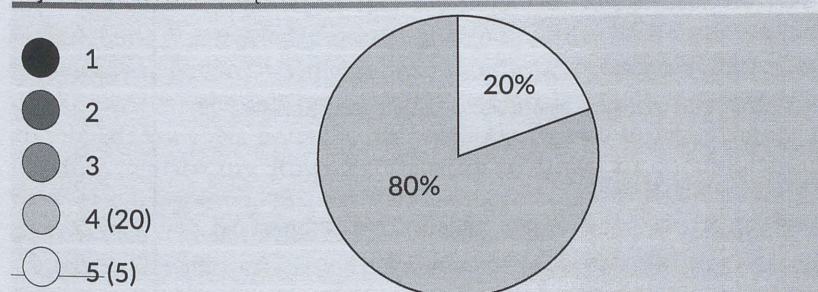
Pierwsze pytanie ankiety dotyczyło samooceny bibliotekarzy. Ankietowani zostali poproszeni o ocenę w skali 1-5 (gdzie 1-słabo, 5-wysoko) poziomu swojej wiedzy i kompetencji na zajmowanym stanowisku.

Cieszy fakt, iż bibliotekarze oceniają swoje umiejętności wysoko, co obrazują wykresy 1 i 2.

Wykres 1. Samoocena – biblioteki „terenowe”

Wykres 2. Samoocena – Książnica Podlaska

Ponad 80% bibliotekarzy terenowych ocenia swoje kompetencje na 4 (55 odpowiedzi 62,5 %) lub 5 (16 odpowiedzi 18,2%). Tylko niecałe

20% ocenia swoje umiejętności słabiej. Również bibliotekarze Książnicy wysoko oceniają swoją wiedzę i kompetencję – wszystkie ankiety z ocenami 4 lub 5.

Badani zostali poproszeni o podanie tematu, zagadnienia, z którego chcieliby dodatkowo podnieść swoją wiedzę, kompetencje lub umiejętności. By nie sugerować odpowiedzi i uzyskać jak największą liczbę zagadnień, pytanie to miało charakter pytania otwartego i ankietowani mieli możliwość wpisania dowolnej potrzeby.

Bibliotekarze z terenu zaproponowali ponad 100 zagadnień. Oczywiście część tematów powtarzała się w ankietach. Tabela 5 zawiera zestawienie zbiorcze potrzeb szkoleniowych bibliotekarzy „terenowych”. Zostały one posortowane wg liczby wystąpień w ankietach.

Tabela 5. Tematy proponowane przez bibliotekarzy „terenowych”

Temat	liczba wystąpień
Aspekty prawne w bibliotece	19
Czytelnictwo dzieci i młodzieży	16
MAK+, komputeryzacja biblioteki, katalogowanie elektroniczne	14
Pozyskiwanie funduszy pozabudżetowych	7
Opracowanie zbiorów - aktualności, deskryptory, hasła przedmiotowe, UKD	5
Ochrona danych osobowych	5
Praca z dorosłym czytelnikiem	4
Praca z seniorami	4
Tworzenie stron WWW	4
Opracowanie zbiorów specjalnych	4
Bezpieczeństwo i odpowiedzialność bibliotekarza w pracy z dziećmi	3
Nowe technologie	3
Marketing i promocja biblioteki	3
Praca z osobą dysfunkcyjną (obsługa specjalnych grup użytkowników)	3
Wypalenie zawodowe, motywacja i automotywacja	3
Asertywność	2
Współpraca w zespole	2
Grafika komputerowa	2

Autoprezentacja	1
DŹSy w bibliotece	1
Obsługa trudnego czytelnika	1
Plastyczne inspiracje do pracy z czytelnikiem	1
Umiejętność gry na gitarze!	1

Największym zainteresowaniem (19 wystąpień) cieszy się zagadnienie *Aspektów prawnych w bibliotece*. Pod tym hasłem kryją się bardziej szczegółowe tematy występujące w ankietach, które na potrzeby niniejszego opracowania zostały złączone w 1 blok. Również dwucyfrowe wyniki osiągnęły propozycje *Pracy z czytelnikiem dziecięcym i młodzieżowym* oraz szeroko pojęta *Komputeryzacja bibliotek* – odpowiednio 16 i 14 wystąpień. Tuż za „podium” znalazł się temat *Pozyskiwania środków pozabudżetowych*.

Wymienione tematy cieszą się dużym zainteresowaniem bibliotekarzy z woj. podlaskiego, co widać m.in. w sprawozdaniach rocznych bibliotek, gdzie również zbierane są informacje dotyczące propozycji i potrzeb szkoleniowych. Dodać należy również, że wspomniane zagadnienia są w ostatnich kilku latach najczęściej realizowane na szkoleniach organizowanych przez Książnicę Podlaską. Frekwencja na tych spotkaniach zawsze jest wysoka, co tylko potwierdza dobrą drogę, jaką obraliśmy, starając się zaspokoić potrzeby bibliotekarzy. Pokazuje to również niejako, w jakim kierunku rozwijają się obecnie nowoczesne biblioteki.

Propozycje tematów bibliotekarzy z Książnicy Podlaskiej były bardziej szczegółowe. Najwięcej razy (7) pojawiła się potrzeba dotycząca podniesienia stanu wiedzy na temat współczesnej literatury. W ankietach czasem badani wymieniali konkretne literatury narodowe, np. czeską czy rosyjską lub też ogólniej - wskazując na literaturę dziecięco-młodzieżową. Na potrzebę opracowania zostało to połączone w jeden blok tematyczny. Również różne formy pracy z czytelnikiem, czy to w ujęciu ogólnym (3), czy też doprecyzowanym o konkretną grupę wiekową (dzieci i młodzież, seniorzy), bądź wybraną tematykę (gry i zabawy, PlayStation) cieszyły się wśród bibliotekarzy Książnicy sporym zainteresowaniem. Listę uzupełniają tematy zawodowe (opracowanie zbiorów, obsługa programu PATRON) i tematy rozwoju osobistego (radzenie sobie ze stresem, komunikacja itp.). Pełny zestaw zagadnień znajduje się w tabeli 6.

Tabela 6. Tematy proponowane przez bibliotekarzy Książnicy Podlaskiej

Temat	liczba wystąpień
Literatura współczesna	7
Gry i zabawy z dziećmi	5
Praca z czytelnikiem	3
Deskryptory, opracowanie zbiorów	2
Obsługa trudnego czytelnika	2
Obsługa programu PATRON	2
Radzenie sobie ze stresem	1
Praca w grupie	1
Negocjacje	1
Obsługa PlayStation 4	1
Komunikacja	1
Wypalenie zawodowe	1
Nowoczesne technologie	1
Tworzenie plakatów	1
Kierowanie zespołem	1
Praca z seniorami	1

Jak wspominałem wcześniej, wyżej wymienione tematy zostały wpisane przez ankietowanych. W kolejnym pytaniu badania bibliotekarze mogli zaznaczyć interesujące ich tematy z zamkniętej listy zagadnień. Zaproponowano 29 zagadnień z możliwością wyboru pięciu z nich. Tabela 7 zawiera listę tematów oraz liczbę udzielonych odpowiedzi. Dla lepszej czytelności zawartość posortowana została wg liczby udzielonych odpowiedzi przez bibliotekarzy „terenowych”.

Najwięcej wskazań (31) uzyskało zagadnienie *Formy pracy z czytelnikiem dziecięcym i młodzieżowym*, co tylko jest potwierdzeniem poprzednich wpisów ankietowanych. Dużo odpowiedzi (po 24) mają również zagadnienia *Biblioterapia*, *bajkoterapia* oraz *Dyskusja nad książką, prowadzenie dyskusji, jej rodzaje*, które nie pojawiły się w bezpośrednich wpisach bibliotekarzy.

W Książnicy Podlaskiej zainteresowanie rozłożyło się nieco inaczej. Najbardziej popularnym zagadnieniem (10 wskazań) są *Formy pracy z czytelnikiem dorosłym* – również potwierdzenie poprzednich, bezpośrednich

propozycji. Wysoko oceniono się również temat *Biblioterapii* i zagadnienie *Asertywności w kontaktach zawodowych*.

Kilka tematów cieszy się podobnym zainteresowaniem obu opisywanych grup bibliotekarzy. Są to m.in. *Formy pracy z seniorami*, *Autoprezentacja*, *Obsługa programów graficznych*, *Obsługa programu bibliotecznego*, *Radzenie sobie ze stresem* czy też *Rozwiązywanie sytuacji konfliktowych*.

Natomiast największy rozdźwięk obserwujemy w zainteresowaniu tematami: *Pozyskiwanie środków pozabudżetowych* (23 teren – 1 KP) oraz *Ochrona danych osobowych* (20 teren - 1 KP).

Tabela 7. Tematy zaproponowane przez autora ankiety

Temat	teren	Książnica Podlaska
Formy pracy z czytelnikiem dziecięcym i młodzieżowym	31	6
Biblioterapia, bajkoterapia	24	9
Dyskusja nad książką, prowadzenie dyskusji, jej rodzaje	24	7
Pozyskiwanie środków pozabudżetowych	23	1
Formy pracy z seniorami, stworzenie oferty bibliotecznej dla seniorów	22	7
Asertywność w kontaktach zawodowych	21	8
Jak skutecznie promować imprezy i instytucję	21	6
Ochrona danych osobowych	20	1
Formy pracy z czytelnikiem dorosłym	18	10
Tworzenie kontroli zarządczej	18	3
Obsługa programu bibliotecznego	17	6
Polityka bezpieczeństwa	17	2
Autoprezentacja, wystąpienia publiczne, rzecznictwo	16	7
Obsługa programów graficznych	16	7
Radzenie sobie ze stresem	16	6
Tworzenie stron WWW	14	5
Motywowanie pracowników	13	2
Praca z czytelnikiem dziecięcym z wykorzystaniem komputera	13	7
Rozwiązywanie sytuacji konfliktowych	12	6
Prawo autorskie	10	3
Komunikacja interpersonalna	9	5
Opracowanie zbiorów bibliotecznych w formacie MARC 21	8	2

Zbiory specjalne, ich rodzaje, opracowanie	8	3
Obsługa i formy pracy z osobami niepełnosprawnymi	7	5
Tworzenia prezentacji multimedialnych	7	6
Rola szefa	6	3
Języki deskryptorowe	5	4
Zamówienia publiczne	5	2
Współpraca w grupie	1	5

W kolejnych pytaniach ankietowani zostali zapytani o udział w szkoleniach organizowanych przez Książnicę Podlaską w ostatnich 3 latach. Mogli również wybrać odpowiedź, iż nie uczestniczyli w żadnym – takich wskazań wśród odpowiedzi z bibliotek terenowych było 20.

Dodatkowo respondenci zostali poproszeni o ocenę w skali 1-5 (gdzie 1 oznaczało „słabo”, a 5 – „wysoko”) dotychczasowych form doskonalenia zawodowego organizowanych przez Książnicę Podlaską. Ocena znalazła się w 82 ankietach z bibliotek terenowych i we wszystkich 25 ankietach z Książnicy.

Ponad połowa badanych z terenu (44 ankiety, 53,7%) przyznała szkoleniom najwyższą ocenę. Na „czwórkę” Książnicę oceniono w 29 formularzach (35,4%), „trójkę” wystawiono 6 razy (7,3%).

Podobnie dotychczasową ofertę szkoleniową ocenili pracownicy Książnicy. Najwyższa ocena pojawiła się 10 razy (40%), a „czwórkę” przyznało ponad połowa respondentów – 13 (52%).

Tabela 8. Ocena dotychczasowych szkoleń organizowanych przez Książnicę Podlaską

Ocena	liczba wskazań teren	liczba wskazań KP
5	44	10
4	29	13
3	6	1
2	2	1
1	1	0

Powyższą ocenę można było uzasadnić. Wśród odpowiedzi, które znalazły się w ankietach najczęściej pojawiła się opinia o prowadzących szkolenia (7 na 22 uwagi), m.in.: *Spotkania szkoleniowe były ciekawe, zawsze*

z udziałem fachowców z danej dziedziny, Osoby prowadzące są zawsze bardzo dobrze przygotowane i w sposób przystępny przekazują swoją wiedzę, itp. Nie zabrakło również innych uwag, zarówno tych pozytywnych: Po każdym szkoleniu pojawiają się nowe pomysły i siły witalne; Tematy szkoleń i pomysł do wykorzystania na bieżąco w bibliotece; jak też uwag krytycznych, np.: Za dużą ilość nowych informacji przekazywanych podczas jednego szkolenia, Zbyt ogólne, pobieżnie prowadzone i niedostosowane do aktualnej sytuacji, w jakiej znajdują się pracownicy polskich bibliotek. Znalazł się również apel o Więcej form typowo warsztatowych, praktycznych, których efekty można praktycznie zastosować w codziennej pracy z różnymi grupami użytkowników.

Wyniki badań ankietowych wskazują, że potrzeby szkoleniowe bibliotekarzy województwa podlaskiego są duże. Dział Instrukcyjno-Metodyczny Książnicy Podlaskiej stara się w miarę własnych możliwości te potrzeby zaspokajać i oferuje bibliotekarzom ciekawe formy doskonalenia zawodowego. Możemy do nich zaliczyć m.in. szkolenia dla moderatorów DKK, warsztaty dla bibliotekarzy pracujących z dziećmi, czy też projekty szkoleniowe dofinansowane z Instytutu Książki i MKiDN. W ostatnich latach Książnica Podlaska pozyskała środki i realizowała trzy projekty szkoleniowe²: *Podlaskie Biblioteki Łączą Pokolenia*, *PROaktywnie z Biblioteką* oraz *Biblioteka – KULTURALna Przystań*.

Bibliotekarze mają świadomość, że podnoszenie przez nich poziomu wiedzy przyczynia się również do rozwoju ich placówek, stąd zainteresowanie wymienionymi szkoleniami było ogromne.

Projekty skierowane były do pracowników bibliotek publicznych województwa podlaskiego oraz Książnicy Podlaskiej. Uczestnicy mieli możliwość uzyskania nowych kompetencji osobistych, zawodowych i informatycznych. Poznanie i przećwiczenie nowoczesnych form pracy z użytkownikiem, takich jak: techniki kreatywnego myślenia, metody aktywizujące wspólne działania dzieci, młodzieży i dorosłych na różnych płaszczyznach, pozwoliły bibliotekarzom na realizację innowacyjnych, atrakcyjnych i niebanalnych działań dla różnych grup użytkowników bibliotek. Bibliotekarze nie tylko zdobywali nową wiedzę - mieli również możliwość wymiany zawodowych doświadczeń.

² Więcej o projektach: Trusiuk Joanna *Podlaskie Biblioteki Łączą Pokolenia – projekt szkoleniowy adresowany do bibliotekarzy województwa podlaskiego*, Głos Bibliotek Województwa Podlaskiego, 2015, nr 2(15), s. 95-97; Trusiuk Joanna *PROaktywnie z Biblioteką – projekt szkoleniowy 2016*, Głos Bibliotek Województwa Podlaskiego, 2016, nr 1(16), s. 50-53.

Ankiety ewaluacyjne, przeprowadzone po poszczególnych warsztatach, świadczą o tym, że bibliotekarze województwa podlaskiego doceniają szkolenia organizowane przez Książnicę Podlaską. Ich organizacja, dobór tematyki i prowadzący zostali ocenieni wysoko.

Małgorzata Rokicka-Szymańska

Książnica Podlaska w Białymstoku

W kręgu konsolidacji zawodowej bibliotek powiatu białostockiego – wyniki sondażu

Książnica Podlaska – Biblioteka Powiatu Białostockiego była inicjatorem kolejnego sondażu skierowanego do bibliotekarzy powiatu białostockiego. Od paru lat realizowane są badania czytelnicze skierowane do różnych grup odbiorców usług bibliotecznych, a także koalicjantów zawodowych. Tym razem zwrócono się z uprzejmą prośbą do wszystkich bibliotek publicznych z powiatu białostockiego (gminnych oraz ich filii bibliotecznych) o wypełnienie ankiety w ramach serii „współpraca biblioteczna”. Zakładano, że wpłynie w sumie 35 wypełnionych ankiet od wytypowanego reprezentanta z każdej biblioteki publicznej w powiecie białostockim (w tym: 15 z bibliotek gminnych + 16 filii bibliotecznych). Ponadto zakładano, że dodatkowo wypowiedzą się 4 reprezentanci z Działów BPMiG Łapy (największej biblioteki w powiecie białostockim, która w strukturze ma kilka jednostek). Zgodnie z założeniami jak zwykle bibliotekarze tej agendy zareagowali na prośbę ankietera i stanęli na wysokości zadania, wypełniając dodatkowo ankiety. Wynik badania czytelniczego zostanie wykorzystany tradycyjnie do celów merytorycznych. Pozwoli pozyskać informacje nt. wielozadaniowej współpracy bibliotek publicznych powiatu białostockiego, ich wspólnych działań edukacyjnych, promocyjnych oraz integracyjnych, których celem jest wzmocnienie potencjału zawodowego. Ponadto nieco „odsłonięte” zostały relacje zespołowe bibliotek samorządowych powiatu białostockiego oraz partnerskie działania tej grupy zawodowej na przestrzeni ostatnich trzech lat współpracy z Biblioteką Publiczną Powiatu Białostockiego Książnicy Podlaskiej, które niewątpliwie utrwaliły się bardziej w pamięci poszczególnych bibliotekarzy. Nie brano pod uwagę wcześniejszych wspólnych działań (współpraca trwa 16 lat). Oferta współpracy na przestrzeni tych lat była urozmaicona, propozycje działań ze strony Biblioteki Powiatowej były dość bogate i urozmaicone. Starano się zwiększyć skuteczność komunikacyjną (słuchanie, mówienie i pisanie) wśród bibliotekarzy, „poszerzano dialog koleżeński” (dopowiedzenie respondenta), dążono do pozytywnych relacji,

podczas których powstały korzystne więzi zawodowe, niezbędne do wykonywania wspólnych zadań. Niekiedy dokonywano ich hierarchizacji, co przyczyniło się do lepszego współdziałania i układów branżowych. Starano się bliżej poznać i wchodzić w partnerskie relacje, na stopie koleżeńskej (niekiedy sytuacje były nieco złożone). Niejednokrotnie zastanawiano się, jak czynić pewne działania skuteczniej, wspólnie szukano narzędzi motywacyjnych, inspirowano się nawzajem do realizowania nowych inicjatyw. Jednocześnie uczono się elementów dostosowawczych do obecnych warunków, wyznaczając priorytety. Poza tym starano się opanować umiejętności planowania logistycznego, by zwiększyć efektywność realizacji zadań.

Po całościowym przeanalizowaniu otrzymanych wyników przez opiniodawcę, nakreślono korzyści wypływające ze współpracy bibliotecznej w ramach wspólnie zrealizowanych przedsięwzięć. Sugestie przedstawione przez respondentów zostaną wykorzystane w dalszej pracy – zapewne pozwolą podnieść jakość współpracy, poszerzyć wiedzę fachową, zdobyć nowe doświadczenia i przełamać bariery zażenowania. Pozwolą też skorzystać z dobrych praktyk (przekazywanych przez innych), a także – rozszerzyć grono współdziałających tak, aby wspólne przedsięwzięcia stały się wzorcem dla innych, a przede wszystkim - siłą motywującą dla tych, którzy stali na uboczu.

Opracowana ankieta była anonimowa, a przekazane dane zostały wykorzystane jedynie w zbiorczych zestawieniach. Uzyskane informacje posłużą do zaprezentowania wyników sondażu na spotkaniach merytorycznych oraz do sformułowania wniosków nt. współpracy zawodowej bibliotek publicznych w powiecie białostockim. Spostrzeżenia zostaną opublikowane w czasopiśmie branżowym.

Wiedza zdobyta podczas realizowanych przedsięwzięć oraz wnioski pozyskane z wymiany doświadczeń w trakcie wspólnych inicjatyw na wielu płaszczyznach, przyczynią się do udoskonalenia naszego bibliotecznego warsztatu i pogłębią obustronną współpracę. Przy zachowaniu tolerancji i szacunku do innych, nie zapominając o „pogłębianiu” wiedzy i wykorzystaniu praktyk.

Należy w tym miejscu podkreślić, że nie ma chyba grupy zawodowej, która się nie rozwija zawodowo, permanentnie dokształca i śledzi fachowe newsy.

Opracowując pytania do ankiety, pomysłodawca badań postawił sobie za cel, aby pozyskać odpowiedzi na pięć pytań:

1. *Czy biblioteki i bibliotekarze z powiatu białostockiego w ramach działań partnerskich wielozadaniowych współpracują ze sobą w ramach koalicji?*

2. *Czy bibliotekarze z bibliotek samorządowych w/w terenu oceniają pozytywnie współpracę z Biblioteką Publiczną Powiatu Białostockiego, z którą współdziałają od wielu lat?*

3. *Jakie wspólne biblioteczne przedsięwzięcia były realizowane w powiecie białostockim w ramach współpracy?*

4. *Jakie korzyści wypływają ze wspólnych działań?*

5. *Czy warto się integrować i wspólne działać?*

Ponadto ankietę liczył na dodatkowe sugestie od respondentów odnośnie kierunku działań na przyszłość (realnych do wykonania), a tych nigdy nie jest za wiele.

Zadaniem ankietowanych było udzielenie odpowiedzi na 11 pytań. Dwa pytania były otwarte, zaś osiem - półotwartych (z ewentualnym uzupełnieniem). W przypadku gdy Biblioteka Powiatowa nie została pozytywnie oceniona przy współpracy z bibliotekami, można było pominąć odpowiedzi na dwa pytania wiążące się ze sobą. W kilku pytaniach można było podkreślić kilka wariantów odpowiedzi i dlatego też niektóre wskaźniki w pytaniach przekraczały N = 100%.

Analizy sondażu dokonano na podstawie 33 wypełnionych formularzy, które wpłynęły z 31 bibliotek powiatu białostockiego. W sumie 21 ankiet wypełnionych zostało przez bibliotekarzy zatrudnionych w placówkach gminnych i 12 w filiach biblioteczných. Dwie placówki nie podjęły się trudu zrealizowania tego zadania. Dlatego sondaż nie daje pełnego obrazu, a jedynie przybliża wynik konsolidacji zawodowej.

W badaniach wzięło udział 31 kobiet (94% respondentów) i 2 mężczyzn (6% respondentów).

Dodatkowe informacje charakteryzujące ankietowanych pozyskano w oparciu o metryczkę, w której uwzględniono:

- staż pracy w bibliotece: do 10 lat (6 osób – 18%), od 11-20 lat (7 osób – 21%), od 21 -30 lat (8 osób – 24%), od 31- 40 lat (8 osób – 24%), powyżej 40 lat (4 osoby - 12%);
- stanowiska pracy: młodszy bibliotekarz (3 osoby – 9%), bibliotekarz (7 osób – 21%), starszy bibliotekarz (9 osób – 27%), kustosz (7 osób – 21%), starszy kustosz (5 osób – 16%), oraz 1 instruktor (3%) i 1 dyrektor (3%);
- wykształcenie: fachowe – 28 (85%) respondentów zaznaczyło wykształcenie bibliotekarskie, 5 (15%) osób nie wskazało przygotowania branżowego (dwie osoby dodały, że mają ukończone studia wyższe administracyjne).

Na bazie pozyskanego materiału wyłoniono reprezentatywną grupę bibliotekarzy z bibliotek publicznych powiatu białostockiego.

1. Potwierdzenie współpracy Biblioteki Publicznej Powiatu Białostockiego z bibliotekami samorządowymi w powiecie.

W tej kwestii pozytywnie wypowiedziało się 31 (94%) ankietowanych bibliotekarzy, dwie placówki (6%) podkreśliły odpowiedź, że nie odczuwają współdziałania partnerskiego z biblioteką nadrzędną, czyli Biblioteką Publiczną Powiatu Białostockiego. Ani jeden respondent nie podkreślił definitywnej odpowiedzi krytycznej o współpracy. Biblioteka Powiatowa często występuje w charakterze koordynującym – pomaga, wspiera, promuje, inspirowa (w miarę swoich możliwości). Odpowiada za realizację konkretnych działań współpracy z placówkami terenowymi. Z realizowanych zadań zdaje relacje do Starostwa Powiatu Białostockiego i Książnicy Podlaskiej, a w miarę potrzeby do poszczególnych samorządów. Ponadto wykonuje dodatkowe działania w ramach Stowarzyszenia Bibliotekarzy Okręgu Podlaskiego, współrealizuje zadania na rzecz Książnicy Podlaskiej (przy wsparciu niektórych działów instytucji macierzystej).

2. Ocena negatywna współpracy z Biblioteką Powiatu Białostockiego.

Pytanie drugie i trzecie łączyły się ze sobą. Ankietowany odpowiadając negatywnie (w zapytaniu 2) – o ile nie odczuł współpracy z Biblioteką Powiatową – mógł bezpośrednio przejść do pytania czwartego, pomijając trzecie pytanie (informujące o realizowanych wspólnych zadaniach). Na te pytanie zareagowało 31 placówek i wypowiedziało się w kolejnym zapytaniu danej materii.

3. Wspólne realizowane zadania bibliotek terenowych z Biblioteką Publiczną Powiatu Białostockiego.

Na kolejne pytanie odpowiedziało prawdopodobnie 31 (94%) ankietowanych. Te prawdopodobieństwo wynika z obliczeń matematycznych – a mianowicie największą liczbę odpowiedzi uzyskano w podpowiedzi pierwszej i jeśli dodamy do tego dwie osoby, które nie odczuwają współpracy, jest to dość prawdopodobne, że wszyscy odpowiedzieli na te pytanie (czyli 100% respondentów). W pytaniu trzecim można było podkreślić kilka wariantów odpowiedzi. Ankieter przygotował 19 podpowiedzi. Ponadto można było dodatkowo wypowiedzieć się samemu w danym temacie. Odnotowano wypowiedzi:

- 31 (94%) osób stwierdziło, że podejmowano wspólnie szereg podstawowych działań związanych ze sprawozdawczością i analizą funkcjonowania bibliotek,
- 29 (88%) bibliotekarzy „odczuło” wsparcie na rzecz popularyzacji książki i czytelnictwa, w tym przy realizacji:
 - konkursów – tak wypowiedziało się 28 (85%) bibliotekarzy,
 - spotkań autorskich – tak odpowiedziało 26 (79%) osób,
 - przedsięwzięć edukacyjnych (np. „Rondez-vous z biblioteką”, „Bliżej biblioteki, bliżej książki”, „Przystanek z książką w bibliotece”, „Sklejka poetycka”, „Lubię to w bibliotece”) – tak poinformowało 19 (58%) osób,
 - akcji bibliotecznych (m.in.: „Wspomóż innych. Podziel się zbiorami”, „Wesprzyj działania skarbnic wiedzy”, „Biblioteki publiczne powiatu białostockiego otwarte dla wszystkich”, „Ogólnopolskie czytanie”) – tak stwierdziło 15 (45%) bibliotekarzy,
 - działań Dyskusyjnych Klubów Książki – tak podkreśliło 14 (43%) bibliotekarzy,
- 25 bibliotek (81%) wzmiankowało o doradczych czynnościach na rzecz placówek terenowych,
- 23 (76%) placówek wypowiedziało się odnośnie wymiany doświadczeń zawodowych,
- 21 (64%) bibliotek podkreśliło odpowiedź „motywowanie pracowników bibliotecznych do podejmowania kolejnych działań”,
- 28 (85%) respondentów zaznaczyło podpowiedź „pomoc przy realizacji różnych tematów zawodowych”,
- 25 (76%) placówek podkreśliło odpowiedź „doradcze czynności w różnych zakresach”,
- 23 (70%) instytucji zasygnalizowało „wymianę doświadczeń zawodowych”,
- 20 (61%) książnic zaakcentowało motywowanie pracowników bibliotecznych do podejmowania kolejnych działań,
- 12 (36%) bibliotek zaakcentowało współpracę przy organizacji szkoleń tematycznych,
- 10 (30%) bibliotek podkreśliło wypowiedź „wyróżnianie bibliotekarzy” (indywidualne i zbiorowe),
- 11 (33%) instytucji potwierdziło wspólną organizację imprez bibliotecznych,
- 11 (33%) diagnozowanych podkreśliło więź zawodową i integrację,
- 9 (27%) placówek poinformowało o pomocy przy uzupełnianiu zbiorów

rów, zdobyciu poszukiwanych materiałów, w tym również wypożyczeń międzybibliotecznych,

- 9 (27%) bibliotek podkreśliło promowanie działań na bazie uzyskanych informacji z poszczególnych placówek na wielu płaszczyznach (na stronach www, periodykach branżowych, na spotkaniach z organizatorami, samorządowcami, przedstawicielami różnych instytucji),
- 5 (15%) instytucji określiło odpowiedź „wsparcie przy rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych”.

Ponadto dodatkowo uzyskano dopowiedzenia:

- „zorganizowane wyjazdy są dość istotne przy integracji branżowej”,
- „dodatkowe elementy szkoleń wzbogacają ich charakter”,
- „różne działania prowadzą do tworzenia więzi grupowych i tożsamości zespołowej”.

4. Istotne elementy decydujące o partnerstwie zawodowym.

Czwarte pytanie miało na celu uzyskanie informacji od respondentów nt. komponentów, które wchodzi w skład pozytywnych partnerskich relacji zawodowych. Bibliotekarz mógł skorzystać z 12 zasugerowanych odpowiedzi zaproponowanych przez ankietera. Uzyskane odpowiedzi to:

- 31(94%) osób stwierdziło, że bardzo ważne są dobre relacje personalne,
- 26 (79%) bibliotekarzy potwierdziło chęć dzielenia się wiedzą,
- 25 (76%) respondentów (trzykrotnie po zsumowaniu wypowiedzi potwierdziło), podkreślając dopowiedzenia: chęć współpracy, kreatywność, otwartość,
- 21 (64%) bibliotekarzy wybrało uczciwość,
- 18 (55%) osób zwróciło uwagę na zaufanie i dyskrecję,
- 18 (55%) respondentów podkreśliło – umiejętności pracy w grupie na rzecz osiągnięcia wspólnych celów,
- 17 (52%) osób podkreśliło umiejętność wykorzystania nowych technologii,
- 16 (48%) bibliotekarzy zauważyło wspieranie i motywowanie do dalszej współpracy,
- 13 (39%) badanych wzmiankowało o ważnej roli, jaką jest usytuowanie i lokalizacja placówki,
- 10 (30%) zauważyło „jakość/wydajność” zespołu pracującego w danej bibliotece,
- 7 (21%) bibliotekarzy nadmieniło sprzyjającą sytuację finansową, które wpływa na realizację szeregu działań.

5. Odczuwalne relacje z innymi bibliotekami w powiecie.

Kolejne pytanie miało na celu pozyskanie odpowiedzi, czy bibliotekarze z w/w obszaru działania odczuwają pozytywne relacje na wielu płaszczyznach funkcjonowania. Bibliotekarz mógł skorzystać z trzech odpowiedzi, ewentualnie sam mógł swobodnie wypowiedzieć się. Z tego wariantu skorzystały 2 osoby. Uzyskane odpowiedzi:

- 28 (85%) bibliotekarzy, zaznaczyło – **tak** (czyli potwierdziło aprobowane relacje),
 - 3 (9%) osoby, określiło – **nie** (czyli należy domniemywać, że nie odczuwają pozytywnych relacji),
 - 2 (6%) respondentów **nie** było zdecydowanych w danej kwestii (czyli nie potrafili określić więzi partnerskich).
- Odnutowane dopowiedzenia:
- zawsze mogę liczyć na pomoc i odpowiedź, jest okey, całkiem nieźle
 - nie mam czasu na partnerstwo.

6. Wspólne przedsięwzięcia zawodowe (o różnym charakterze) realizowane przez biblioteki na przestrzeni ostatnich trzech lat.

W tym pytaniu, podobnie jak w poprzednim, można było skorzystać z czterech odpowiedzi oraz możliwości swobodnego dopowiedzenia przez respondenta, z której to opcji skorzystały dwie placówki. Tutaj głosy rozłożyły się następująco:

- 15 (45%) bibliotekarzy, stwierdziło – **tak**, czyli współpraca była realizowana,
 - 9 (27%) respondentów, stwierdziło, że nie pamięta wspólnych przedsięwzięć,
 - 7 (22%) osób, odpowiedziało – **nie**, czyli zdecydowanie współdziałań nie realizowano na przestrzeni trzech lat,
 - 2 (6%) ankietowanych zdecydowanie **ceni samodzielność**, nie wchodząc w relacje partnerskie.
- Odnutowano dwa dopowiedzenia:
- wszystkie spotkania są inspirujące, pozwalają na pozyskanie wiedzy i doświadczenia,
 - chętnie korzystam ze spotkań studyjnych.

7. Wspólne realizowane inicjatywy na przestrzeni 3 lat.

To pytanie było uzupełnieniem uprzedniego zestawu. Piętnastu respondentów, którzy odpowiedzieli „tak”, przedstawiło przykładowe inicjatywy realizowane na wielu płaszczyznach. Pytanie miało charakter

otwarty. Z uzyskanych informacji wyłoniły się tematy zawodowe wspólnie realizowane. Oto one:

- spotkania DKK, na które klubowicze i moderatorzy z sąsiadujących gmin byli zapraszani,
- współorganizacja doskonań zawodowych w poszczególnych bibliotekach, na które zapraszano bibliotekarzy oraz zaprzyjaźnione instytucje,
- cykliczne zaproszenia do udziału w konkursach powiatowych i wojewódzkich,
- dzielenie się doświadczeniami zawodowymi podczas spotkań,
- przekazywanie wiedzy pozyskanej podczas ogólnopolskich szkoleń zawodowych,
- uczestnictwo w wyjazdach integracyjnych organizowanych przez Bibliotekę Powiatową oraz Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Okręgu Podlaskiego,
- udział w działaniach partnerskich w ramach projektów m.in.: „Chodź człowieku, coś Ci powiem”, „Przystanek z książką w bibliotece”, „Cała Polska czyta dzieciom”, „Dyskusyjnych Klubów Książki”, „Podziel się swoimi zbiorami”, „Bliżej książki, bliżej biblioteki”, „Sklejka poetycka”, „Wędrujących ekspozycji”,
- „chętnie łączyliśmy grupy gminne w ramach spotkań autorskich, wówczas mogliśmy skorzystać z dodatkowych spotkań i zajęć edukacyjnych”,
- wypowiedź bibliotekarza: „wcześniej realizowaliśmy wspólne działania w ramach partnerstwa gminnego. Były one owocne, oparte na wyjazdach zorganizowanych grup do sąsiadującej gminy, dziś z powodu braku autokarów nie ma takiej możliwości”,
- „korzystam z corocznego zaproszenia do udziału w Melpomenie”.

W odpowiedziach respondentów na pytanie 7 nie pojawiły się informacje, z jakimi konkretnie bibliotekami - partnerami współpracowały biblioteki. Biblioteki hasłowo potwierdzały współpracę, która miała różny charakter.

8. Rodzaj współpracy koleżeńskej opartej na działaniach wielopłaszczyznowych.

Na to zagadnienie – zgodnie z założeniami ankietera – miały odpowiedzieć biblioteki, które utrzymują koleżeńską współpracę. Ich zadaniem było określenie rodzaju realizowanej współpracy. Na pytanie odpowiedziały 33 (100%) biblioteki, które mogły skorzystać z 11 sugestii ankietera. Najczęściej odnotowane odpowiedzi to:

- 23 (70%) wypowiedzi dotyczące pozyskiwania doradztwa ze strony innych bibliotek,
- 22 (67%) głosy akcentujące porady koleżeńskie, w tym również przysyłanie wzorów dokumentów,
- 16 (48%) zakresliło przyjacielskie relacje,
- 14 (42 %) podkreśliło korzystanie z propozycji przetransportowania na miejsce spotkania i dostarczania materiałów metodycznych,
- 9 (27%) zaznaczyło prywatne kontakty,
- 11 (33%) poinformowało o wypożyczeniach międzybibliotecznych [nie tylko książek],
- 13 (39%) nadmieniło działania w zespole,
- 10 (30%) wzmiankowało wspólne wsparcie przy organizowaniu szkoleń, akcji, projektów, spotkań autorskich,
- 9 (27%) podkreśliło dzielenie się materiałami do wykorzystania w pracy zawodowej,
- 6 (18%) wskazało na wspólne podejmowanie decyzji,
- 2 (6%) wybrało odpowiedź „opiniowanie innych”.

Współpraca przyczyniła się do poszerzenia wiedzy, inspirowała, wywoływała emocje, a nawet oddziaływała terapeutycznie.

Trzech bibliotekarzy dodatkowo napisało dopowiedzenia:

- „Myślę, że z wieloma koleżankami utrzymywałabym kontakt nawet, gdyby nasze drogi zawodowe się rozeszły”,
- „Skorzystanie z tzw. telefonu do przyjaciela napawa radością, Cieszę się, że mogę liczyć na innych”,
- „Wszelkie podpowiedzi, bardzo cieszę, nawet przesłane przepisy kulinarne”,
- „Jestem indywidualistką, radzę sobie sama”.

9. Rezultaty wspólnych działań bibliotecznych.

Na kolejne pytanie zareagowały 23 (70%) placówki. Respondent mógł skorzystać z 12 odpowiedzi. Dwie biblioteki dodatkowo wypowiedziały się odnośnie do danego zagadnienia, przekazując własne odczucia. Odnotowane odpowiedzi to:

- 23 (70%) biblioteki odczuły integrację biblioteczną,
- 23 (70%) instytucje nadmieniły o „podpatrywaniu” innych bibliotek podczas różnych spotkań branżowych,
- 20 (61%) bibliotek zwróciło uwagę na podniesienie kwalifikacji zawodowych oraz doskonalenie posiadanych umiejętności,
- 16 (48%) respondentów podkreśliło doskonalenie posiadanych umie-

jętności i tyleż samo zaznaczyło pogłębienie wiedzy z realizowanej tematyki szkoleniowej,

- 14 (42%) placówek zwiększyło motywację do innych działań,
- 8 (24%) ankietowanych pozyskało nowe znajomości,
- 4 (12%) biblioteki pozyskały autorytet lokalny,
- 3 (9%) biblioteki podniosły prestiż w środowisku zawodowym i uwierzyły w swój potencjał [tu odnotowano jedno dopowiedzenie „Choć na chwilę”],
- 1 (3%) osoba stwierdziła, że otrzymała „awans” w postaci dodatkowego „bonusa finansowego od wójta”.

Oto kilka dopowiedzeń od bibliotekarzy odnotowanych przez ankietera:

- „cieszę się, że jest ktoś, kto w razie potrzeby wesprze i jest siłą napędową”,
- „dobre rady i wsparcie powoduje wzmocnienie w funkcjonowaniu”,
- „wszelkie działania wpływały ze wzajemnej motywacji, ukontentowane satysfakcją”.

10. Wykorzystanie nabytych umiejętności przez bibliotekarzy, pozyskanych podczas wspólnych działań bibliotecznych.

Dwadzieścia siedem bibliotek (82%) zareagowało na postawione pytanie, sześć placówek (18%) pominęło je. W tym przypadku badani mogli skorzystać z 3 podpowiedzi ankietera i zaproponowano im również rozszerzenie wypowiedzi o dodatkowe dopowiedzenia, z których skorzystały 3 instytucje. Dwadzieścia dwie (67%) osoby wybrały odpowiedź **tak**, aprobując wszystkie uzyskane podpowiedzi w działaniach branżowych. Tylko 2 osoby (6%) podkreśliły odpowiedź **nie**, twierdząc że treści wspólnych działań nie wzbogaciły ich warsztatu zawodowego. Z kolei 3 osoby (9%) nie mogły sobie przypomnieć wspólnych realizowanych przedsięwzięć. Szkoda, gdyż było ich wiele. Oto odpowiedzi bibliotek:

- 22 (67%) osoby odpowiedziały **tak**, co oznacza, że nabyte dodatkowe umiejętności wykorzystują w pracy zawodowej,
- 3 (10%) ankietowanych **nie** jest w stanie sobie przypomnieć korzyści pozyskanych ze wspólnych działań,
- 2 (6 %) bibliotekarzy stanowczo odpowiedziało, że **nie** pozyskali żadnych dodatkowych umiejętności.

Wspomagające wypowiedzi respondentów brzmiały następująco:

- „każde spotkanie wnosi nową dawkę informacji, ewentualnie –

inne postrzeganie na dane zagadnienie”,

- „wykorzystano sprawdzone podpowiedzi innych do własnej pracy na gruncie swej biblioteki”,
- „podpatrywanie innych popłaca i ubogaca nie tylko w życiu zawodowym”.

11. Umiejętności dodatkowe osiągnięte dzięki współpracy bibliotecznej.

Ostatnie pytanie miało charakter otwarty, na które zareagowało 14 (17%) ankietowanych, którzy najczęściej odpowiadali oszczędnie i krótko. Wszelkie umiejętności pozyskane przez respondentów wzmogły kreatywność oraz wzmocniły rzetelność i odpowiedzialność w działaniu. Zebrane od respondentów spostrzeżenia stanowią podsumowanie zrealizowanej współpracy bibliotecznej w ostatnich trzech latach. Oto odnotowane wypowiedzi:

- „większa otwartość w środowisku lokalnym”,
- „wiedzę otrzymaną podczas spotkań często modyfikowałam, dostosowując do własnych potrzeb”,
- „skuteczne i bardziej atrakcyjne promowanie działalności bibliotek”,
- „przygotowanie i wdrażanie wydarzeń bibliotecznych na wyższym poziomie”,
- „poszerzenie zakresu działań, a przede wszystkim wzbogacenie form pracy z czytelnikiem najmłodszym”,
- „interesujące podpowiedzi o realizowanych przedsięwzięciach przedstawione przez gospodarzy spotkań wykorzystywałam w swej placówce i już zaprocentowałam”,
- „nowe pomysły zachęcające ‘nie -czytelników’ do odwiedzenia biblioteki”,
- „kreatywność i inspiracje do tworzenia nowych projektów”,
- „rozszerzono umiejętności komunikowania się z ludźmi”,
- „wykorzystywano pomysły i rozwiązania innych, które przyczyniły się do modernizacji przestrzeni bibliotecznej we własnej bibliotece”,
- „pozyskałam szerszą wiedzę jako animator kultury”,
- „poszerzenie grono znajomych, w tym również współpracowników”,
- „przekonanie organizatorów o znaczącej roli biblioteki w środowisku”,
- „poczucie własnej wartości, pewność siebie i wiara we własne zdolności”,
- „nabyte umiejętności podniosły jakość realizowanych tematów”,

Podsumowanie

W niniejszym badaniu wykorzystano metodę badawczą sondażu diagnostycznego. Ankieter pozyskał informacje nt. współpracy i korzyści wpływających ze wspólnych działań realizowanych z bibliotekami powiatu białostockiego. Praca z zespołem 55 bibliotekarzy (taka jest ilość bibliotekarzy publicznych zatrudnionych w powiecie białostockim) jest różnorodna. W grupie tej jest wiele indywidualności o silnych charakterach, dążących do samorealizacji i podejmujących wiele przedsięwzięć. Są też tacy, którzy tłumaczą się „wypaleniem i zmęczeniem zawodowym”. Dlatego też liderzy starają się innych inspirować, motywować i zachęcać do współpracy (z różnym skutkiem). Każdy zespół biblioteczny (mały lub duży) pracuje inaczej, w sumie można na nich polegać. Kolektywność bibliotekarzy układa się w miarę pomyślnie – większość osób rozumie potrzeby innych, a także łączy się w działaniu (ma to swoje potwierdzenie w odpowiedziach na niektóre pytania w sondażu), osiągając lepsze efekty. Warto w tym momencie przytoczyć jedną odpowiedź respondentki „Jest niezłe, choć zawsze może być lepiej. Wystarczy wykonać telefon do zaufanej mi osoby, ewentualnie porozmawiać z Powiatową, może coś podpowie”. By jednak współpraca układała się znacznie lepiej, każda osoba musi czuć przynależność do danej grupy, odczuwać chęć współpracy, akceptować swoją pracę i zespół, a przede wszystkim angażować się w działanie w obranym kierunku. Na przestrzeni kilku lat działań dążyliśmy do stworzenia dobrej i miłej atmosfery podczas spotkań. Niekiedy wytwarzała się mała rywalizacja, która wpływa motywująco i wzmacniająco i wcale nie musiała być „szkodliwa”. Czasem były małe opory przy wykonywaniu pewnych przedsięwzięć. Wówczas dążono do większej argumentacji i wsparcia. I najczęściej osiągano porozumienie, które kończyło się satysfakcją po zakończeniu zadania, co potwierdza wypowiedź jednej ankietowanej „[...] udało nam się uzyskać sukces, poparcie, pomimo oporów ze strony niektórych uczestników, szczególnie na początku działania, choć wątpliwości były”. Dążono do zbudowania zaufania i przyjaznej atmosfery wśród bibliotekarzy. W sytuacjach konfliktowych starano się rozwiązać problemy różnymi sposobami, a przede wszystkim dążono do integracji. Profesor Jacek Wojciechowski porównał „integrację do bibliotecznej kardiologii, która jest związana z trzema zagadnieniami: rozumem, sercem i pieniędzmi”. Rzeczywiście te trzy elementy często łączą się ze sobą. Niejednokrotnie zrealizowane wydarzenia ważne dla określonego środowiska, a przede wszystkim – grupy bibliotekarzy – przyniosły uznanie i niewielkie apanaże finansowe. Poprawna współpraca w zespołach dała większe

efekty i przyjacielskie stosunki. Najczęstsze działania biblioteczne wspólnie zrealizowane w powiecie białostockim miały na celu poszerzenie kompetencji branżowych. Wiedzę pozyskiwano na konferencjach, szkoleniach, seminariach i warsztatach. Współorganizowano wiele zadań, mających na celu popularyzację biblioteki, książki i czytelnictwa.

Jak wszystkim zapewne wiadomo, w pracy nie zawsze jest „sielsko-anielsko”, ponadto nie ma „róży bez kolców”, a owe „kolce” połączone były z trudnymi wyborami wynikającymi z tego, że ktoś miał inny pomysł na wykonanie zadania lub nie „czuł” tego tematu bądź też uczestnik działań „nie zgadzał się z procedurą” – jak określiła jedna z bibliotekarek, kierująca zespołem. W „sytuacjach konfliktowych staramy się pomóc, bo dogadywanie się jest bardzo istotne w życiu” – jak zauważył starszy bibliotekarz – „Wówczas opornym i niepokornym dziękowaliśmy i realizowaliśmy temat w zmniejszonym składzie”. „Staraliśmy się wypracować zdolność kompromisu w zespole, choć nie zawsze to było proste” – tak wspomniała przedstawicielka młodszej generacji. Bo przecież nic tak nie paraliżuje jak lęk przed porażką, a tych trochę było. „Doświadczenia są kuźnią, w której słabości przekuwane są w siłę” – taki komunikat uzyskaliśmy od koleżanki z 20-letnim stażem pracy. Często „[...] postawione zadania były wykonywane szybciej dzięki motywacji zewnętrznej lub wewnętrznej” – tak brzmiała informacja uzyskana od respondenta. Najczęściej w przypadku bibliotekarzy motywatorami były pozapłacowe elementy: stabilizacja pracy, satysfakcja, wyróżnienie słowne, dobre relacje koleżeńskie, wyrozumiałość. Ogromną frajdę i radość sprawiały wszystkim biorącym udział w poszczególnych wydarzeniach dobre notowania nie tylko w środowisku zawodowym, a także pozytywne oceny wśród włodarzy, niekiedy wsparte wyróżnieniem finansowym, dyplomem lub uznaniem przełożonych. Jest i za pewne będzie to istotny czynnik motywujący do wzrostu efektywności pracy.

Po raz kolejny wszystkim współpracującym w ramach koalicji bibliotecznej powiatu białostockiego (i nie tylko) należą się słowa podziękowania za wszelkie działania. Oby dla osób aktywnych w danej grupie nie zabrakło inspiracji do dalszych inicjatyw motywujących do kolejnych działań kulturalno-edukacyjnych, podejmowanych w ramach konsolidacji zawodowej. Zapewne większość osób czytających powyższy tekst zgodzi się ze stwierdzeniem, że praca jest zbyt ważną częścią naszego życia. Dlatego też życzymy sobie, by elektorat zwolenników wspólnych projektów powiększał się, mobilizując grupę osób biernych zawodowo i niechętnych do połączenia sił, a także tych z syndromem Burnouta [wypaleniem zawodowym].

SPRAWOZDANIA I RELACJE

Joanna Trusiuk

Książnica Podlaska

Biblioteka – KULTURALna przystań projekt szkoleniowy 2017 zrealizowany w ramach programu MKiDN Partnerstwo dla książki

Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku po raz kolejny, również w 2017 roku pozyskała dotację (15 tys. zł) na szkolenia dla bibliotekarzy z województwa podlaskiego, tym razem w ramach programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego **Partnerstwo dla książki**.

Projekt szkoleniowy ***Biblioteka – KULTURALna przystań***, opracowany przez Dział Instrukcyjno-Metodyczny, zrealizowany został w miesiącach kwiecień – wrzesień 2017 r. Z sześciu 5-godzinnych szkoleń interdyscyplinarnych, połączonych ideą współpracy dzieci i młodzieży z dorosłymi w bibliotece jako przyjaznej przystani dla szeroko pojętej kultury, skorzystało ponad 200 bibliotekarzy z bibliotek terenowych oraz z Książnicy Podlaskiej.

Głównym celem proponowanego doskonalenia zawodowego było uzyskanie przez bibliotekarzy publicznych woj. podlaskiego wiedzy i nowych umiejętności w zakresie animacji i promocji czytelnictwa, kształtowania kultury czytelniczej i uruchamiania własnego potencjału z kreatywności oraz w zakresie obsługi programów komputerowych, a poprzez to wzmocnienie funkcji biblioteki w środowisku lokalnym jako kulturalnej przystani zwłaszcza dla młodych użytkowników, ale także dla całych rodzin.

Do realizacji szkoleń warsztatowych zaproszono specjalistów z różnych dziedzin, mających praktykę w pracy z dorosłymi, wykorzystujących innowacyjne i aktywne metody szkoleniowe. Swoją wiedzę i doświadczeniem po-

dzieli się z bibliotekarzami następujący trenerzy: dr Małgorzata Iwanowicz, dr Tomasz Samojlik, Beata Rogalska, Dominik Sołowiej, Marcin Koziński.

Zrealizowano następujące bloki tematyczne:

Zabawa i edukacja w bibliotece – szkolenie z animacji książki trudnej (popularnonaukowej i edukacyjnej), przygotowania działań kulturalno-edukacyjnych na bazie pedagogiki zabawy oraz twórczej aktywności użytkowników.

Prezentacja i autoprezentacja w bibliotece – szkolenie z treningiem przy komputerze, warsztat umiejętności miękkich.

Aktywna biblioteka (stacjonarnie i wirtualnie) – szkolenie z e-marketingu i promocji czytelnictwa w Internecie.

Książka w dialogu z przyrodą – szkolenie z animacji książek dla najmłodszych i ich rodzin na podstawie nowoczesnych wydawnictw Tomasza Samojlika.

NIEcodzienna biblioteka – szkolenie interdyscyplinarne z warsztatem z form rozrywki dla młodzieży i jej rodzin na przykładzie dobrych praktyk własnych

Biblioteka historyczna i patriotyczna – szkolenie warsztatowe z animacji książek o tematyce patriotycznej i historycznej na bazie dobrych praktyk własnych.

Projekt szkoleniowy ***Biblioteka – KULTURALna przystań*** promowano poprzez media społecznościowe, jak Facebook oraz na stronie WWW Książnicy Podlaskiej.

Rezultaty zadania były mierzone za pomocą specjalnie przygotowanej ankiety ewaluacyjnej oraz poddane końcowej analizie. Wyniki ankiety wskazują, że zaproponowane szkolenia warsztatowe zostały bardzo dobrze ocenione przez bibliotekarzy. Uczestnicy pozyskali nowe umiejętności, które pozwolą im uatrakcyjnić zajęcia z dziećmi i młodzieżą oraz z całymi rodzinami. Słuchacze podkreślali, że doskonalenie zawodowe pozwoliło im m.in. na wymianę doświadczeń i pomysłów, co jest niezbędne w pracy nowoczesnej biblioteki.

Dział Instrukcyjno-Metodyczny – pomysłodawca i organizator szkolenia – zapewnił bibliotekarzom catering, materiały biurowe, szkoleniowe i promocyjne z logo projektu, takie jak: długopisy, teczki, notesy, torby oraz zaświadczenia o ukończeniu warsztatów.

Dofinansowano ze środków MKiDN

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

SPRAWOZDANIA I RELACJE

Iwona Wądołowska

Biblioteka Publiczna Gminy Zawady

Nietypowe działania biblioteczne

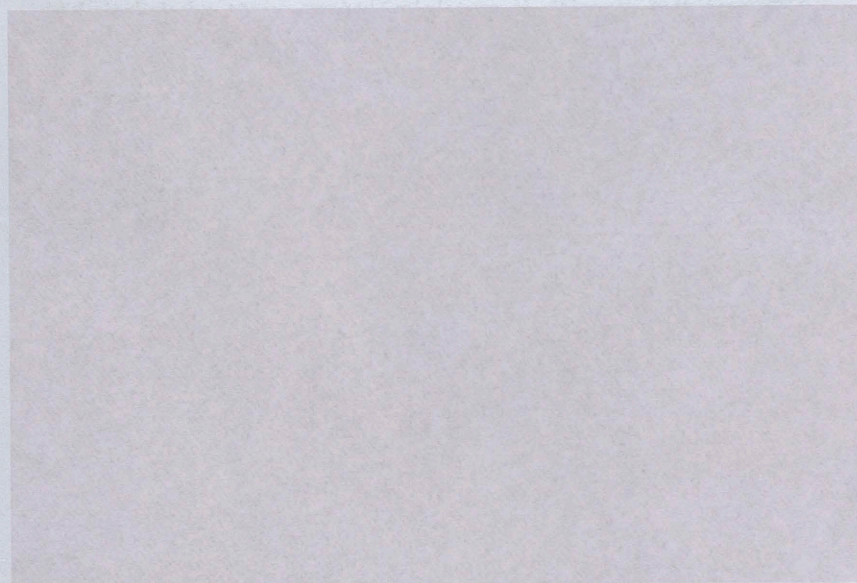
W gminie Zawady funkcjonuje tylko jedna instytucja kultury – Biblioteka Publiczna Gminy Zawady. W związku z tym, działalność tej instytucji przekracza jej statutowe obowiązki, choć zajmuje się tym tylko jedna osoba.

Działania Biblioteki ukierunkowane są na promocję czytelnictwa, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży. Pominę tu typowe inicjatywy, jakie prowadzi większość bibliotek, tj. lekcje biblioteczne czy spotkania autorskie, choć stanowią one bardzo ważny element funkcjonowania instytucji. Dzięki cyklicznym spotkaniom organizowanym przez Bibliotekę Publiczną Powiatu Białostockiego mamy możliwość udziału w wartościowych szkoleniach, a także wymiany doświadczeń i podpatrzenia różnych rozwiązań w innych bibliotekach, w których odbywają się te spotkania. Zawsze staram się przenieść dobre praktyki z innych jednostek na grunt własnej pracy.

Takim działaniem była akcja „Przystanek z książką w bibliotece” (edycja II), zorganizowana przy współpracy z Biblioteką Publiczną Powiatu Białostockiego. Spotkanie odbyło się 12 października 2016 roku i wzięli w nim udział uczniowie klas II i V Szkoły Podstawowej w Zawadach. Podzielone ono było na dwa bloki tematyczne. Pierwszy – to spotkanie z autorką książek – Panią Martą Fox, podczas którego dzieci poznały bliżej twórczość pisarki, mogły również dostać autografy, a na zakończenie spotkania wykonano pamiątkowe zdjęcia. Druga część obejmowała pogadankę pod hasłem „W bibliotece jest cool”, której towarzyszył mini sondaż „Co bym chciała/chciał robić w bibliotece?”. Po spotkaniu zauważyliśmy znaczny wzrost zainteresowania książkami autorki.

W 2017 roku Biblioteka uczestniczyła w kolejnej akcji zatytułowanej „Lubię to w Bibliotece” (10 marca 2017 r.). Do udziału w warsztatach zaproszeni zostali uczniowie klas IV i V Szkoły Podstawowej w Zawadach, którzy aktywnie angażują się w życie Biblioteki. Podczas zajęć uczestnicy wykonywali ćwiczenia artykulacyjne i dykcyjne usprawniające aparat mowy. Moderator spotkania połączył zajęcia teoretyczne z praktycznymi,

a wszystko odbywało się w formie zabawy. Mam nadzieję, że wskazówki i rady moderatora zostaną wykorzystane przez młodzież w wielu zajęciach szkolnych i nie tylko.

Nieco inny charakter ma cykliczna już akcja „Czytać można wszędzie”. Organizowana jest raz w roku, a uczestnikami tej inicjatywy są aktywni czytelnicy naszej Biblioteki. Zabieramy ulubione książki, aparat fotograficzny i ruszamy w plener. Park, plac zabaw, przystanek, łąka czy ogród – to miejsca, gdzie można nas spotkać zaczytanych. Uwiecznimy to na zdjęciach, które następnie tworzą wystawę w naszej instytucji. Zdjęcia również są zamieszczane na profilu Biblioteki w jednym z popularnych portali społecznościowych, gdzie cieszą się dużym zainteresowaniem ze strony młodzieży. Chcemy pokazać, że czytanie jest modne, że nie należy się go wstydzić i można je praktykować w każdym miejscu.

Aby dotrzeć do jak największego grona młodych czytelników, założyliśmy profil Biblioteki na portalu społecznościowym Facebook. Dział on równoległe ze stroną i niezależnie od niej. Zauważyłam, że młodzież w celu komunikacji najczęściej korzysta właśnie z tego portalu. Okazało się, że zarówno młodzież, jak i dorośli częściej zaglądają na profil niż na stronę, chętnie też korzystają z możliwości komunikacji przez tę aplikację – zapytania o dostępny księgozbiór, zamówienia czytelnicze, przedłużenia

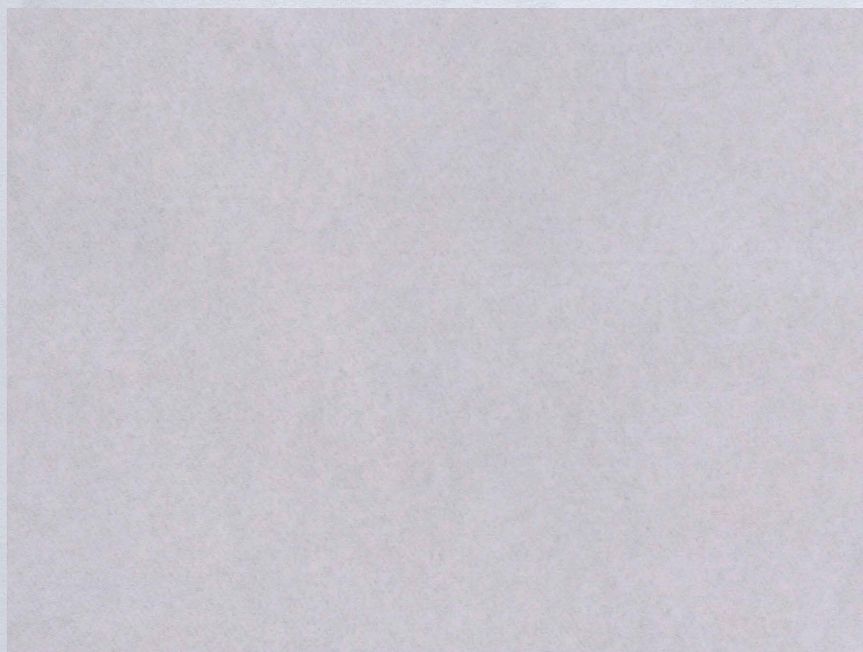
wypożyczeń, itp. Profil promuje działania realizowane w Bibliotece, jest źródłem informacji o ważnych wydarzeniach i zakupach nowości wydawniczych.

Zauważyłam również, iż czytelnicy, którzy często odwiedzają bibliotekę i wypożyczają dużą liczbę książek – dla siebie i dzieci – mają zwykle problem ze spakowaniem wypożyczonych woluminów. Stąd pomysł, by zamówić ekologiczne torby wielokrotnego użytku. Przy współpracy z organizatorem (Gminą Zawady) zamówiliśmy bawełniane torby z obustronnym nadrukiem. Jedną stronę zajmuje herb gminy i dane kontaktowe Urzędu, druga zadrukowana jest cytatami i danymi adresowymi Biblioteki. Torby są poręczne, a dodatkowo promują czytelnictwo i samą Bibliotekę. Oczywiście czytelnicy otrzymują je bezpłatnie i zawsze wracają z nimi po kolejne nowości.

Każdy bibliotekarz powinien znać gusta czytelnicze swoich czytelników i dobierać zakupy nowości dostosowane do potrzeb wypożyczających. Czasami trudno zapamiętać, kiedy ukaże się kolejny tom popularnej serii lub czy została wydana nowa powieść poczytnej autorki. Już od trzech lat funkcjonuje w naszej Bibliotece lista zamówień czytelniczych. Na bieżąco uzupełniana jest o tytuły, które powinny znaleźć się na półkach. Tym sposobem czytelnicy mają pewność, że kontynuacja serii będzie uzupełniana na bieżąco, a tym samym do Biblioteki trafią książki, które będą schodzić z półek „jak świeże bułeczki”. Dodatkowo zakupy dokonywane są transzami (raz w miesiącu), dzięki czemu półkę z nowościami wydawniczymi faktycznie zajmują najnowsze książki. Czytelnicy pozytywnie oceniają te działania, o czym świadczy wzrastająca z każdym rokiem liczba wypożyczeń

Aby znać rynek czytelniczy, bibliotekarz musi dużo czasu (także prywatnego) poświęcać na czytanie książek, często też recenzji (gdyż nie jesteśmy w stanie przeczytać wszystkich ukazujących się książek). Dużą rolę odgrywają w tym temacie spotkania z autorami, jednakże ze względu na znaczne koszty takich wydarzeń, możliwości bibliotekarzy są ograniczone. Doskonałym rozwiązaniem okazuje się być udział w Targach Książek, organizowanych m.in. w Białymstoku, Warszawie, czy Krakowie. Najbardziej w pamięć zapadły mi XX Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie, które odbywały się w dniach 27 – 30 października 2017 roku. Uczestniczyłam w nich podczas wyjazdu prywatnego w towarzystwie dorosłych czytelników. Ponad 700 wydawców, księgarń i wystawców z 25 krajów zdecydowało się na zaprezentowanie swojej oferty. Liczba zwiedzających to około 68 tysięcy osób. Już sama kolejka do hali Expo świadczyła o ogromnym zain-

teresowaniu tym wydarzeniem. Ale po wejściu za kasy, rzeczywistość przerosła nasze oczekiwania. Tłumy zwiedzających ustawiały się w kolejkach do wybranych stoisk, zarówno w celu zakupu książek, jak też spotkania z wybranymi autorami. Alarmujące informacje o spadku czytelnictwa w Polsce nie miały potwierdzenia w tym miejscu. Dzieci, młodzież, dorośli i seniorzy – każdy znalazł dla siebie dogodną ofertę. Targi są doskonałym sposobem nawiązania kontaktu z wydawnictwami, możliwością rozmowy ze znanymi pisarzami oraz okazją do zakupu książek po atrakcyjnych cenach.

Powyższe działania to zaledwie namiastka tego, co organizujemy na rzecz społeczności lokalnej i rozwoju czytelnictwa. W tym miejscu można by było wymienić jeszcze m.in. spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki dla dzieci, organizację obchodów patriotycznych uroczystości i festynu rodzinnego, opiekę i remonty cmentarzy i grobów wojennych, zajęcia plastyczno-artystyczne zarówno dla dzieci, jak i dla dorosłych. Mam nadzieję, że w przyszłości, wszystkie te inicjatywy przyczynią się do wychowania pokolenia mającego zamiłowanie do książki i czytelnictwa. Pomysłów na nowe działania jest wiele, mam nadzieję, że nie zabraknie nam czasu i sił na ich realizację.

Urszula Bujno

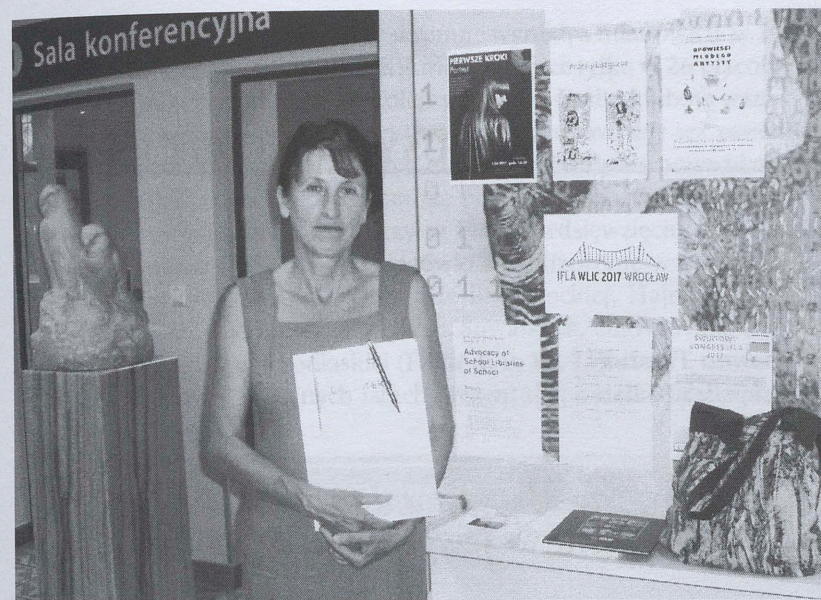
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy

Łapski akcent na Światowym Kongresie Bibliotek i Informacji IFLA, Wrocław 2017

„Potrzebujemy bibliotek, by mieć bardziej wykształconych obywateli, którzy będą umieli dzięki temu bardziej niezależnie myśleć” – powiedział wicepremier, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Piotr Gliński podczas inauguracji kongresu.

W dniach 19-25 sierpnia 2017 r. we Wrocławiu odbył się 83. Światowy Kongres Bibliotek i Informacji Międzynarodowej Federacji Bibliotekarskich Stowarzyszeń i Instytucji (IFLA) we Wrocławiu. IFLA to międzynarodowa, założona w 1927 roku w Edynburgu, niezależna i niekomercyjna organizacja skupiająca się na sprawach bibliotek, informacji naukowej, stowarzyszeń oraz instytucji bibliotecznych z globalnego punktu widzenia. Kongres zaś to najważniejsze na świecie wydarzenie dotyczące bibliotekarstwa, informacji naukowej i zarządzania wiedzą. Tegoroczny odbył się pod hasłem „Biblioteki. Solidarność. Społeczeństwo”. Zaszczyc gośczenia wybitnych osobistości ze świata naukowego oraz bibliotekarzy z całego świata na 83 już edycji corocznie odbywającej się konferencji, przypadł wspaniałemu, dynamicznie rozwijającemu się polskiemu miastu jakim jest Wrocław. Przeprowadzenie tak prestiżowego wydarzenia przez to miasto stanowiło potwierdzenie jego roli w kwestii krzewienia kultury. Kongres umożliwił poznanie trendów rozwojowych współczesnego bibliotekarstwa i doświadczeń innych krajów. Wzięło w nim udział około 3000 osób z ponad 130 krajów.

W prawidłowym przebiegu Kongresu pomagali wolontariusze ze wszystkich kontynentów. Po raz pierwszy wolontariuszami byli ludzie zróżnicowani pod względem narodowościowym, kulturowym i religijnym. Warunkiem była dobra znajomość języka obcego. Na kongresie pracowało ponad 200 wolontariuszy. Województwo podlaskie reprezentowały dwie wolontariuszki. Jedną z nich to pani Urszula Bujno, pracownik Wypożyczalni dla Dorosłych łapskiej placówki. Nasza koleżanka w trakcie pracy posługiwała się językiem niemieckim. Do zadań wolontariuszy należało

m.in.: udzielanie wszelkich informacji związanych z wydarzeniami kongresu, filmowanie spotkań i imprez, liczenie gości w salach konferencyjnych, obsługa szatni, dystrybucja materiałów konferencyjnych, czuwanie nad bezpieczeństwem uczestników oraz pomoc przy prezentacjach. Był także czas na zwiedzenie Wrocławia i udział w spotkaniach integracyjnych oraz wymianę doświadczeń. Niezapomniane przeżycia, poznanie nowych ludzi, ich pasji, stylu życia i ubierania się na długo pozostaną we wspomnieniach. Warto uczestniczyć w wolontariacie, gdyż jest to inspiracja i motywacja do rozwoju osobistego i ciągłej pracy nad sobą.

W przyszłym roku (2018) gospodarzem kongresu IFLA będzie Kuala Lumpur w Malezji. Tematem przewodnim będzie: „Transformacja bibliotek. Transformacja społeczeństw.”

DYSKUSYJNE KLUBY KSIĄŻKI

Joanna Trusiuk
Książnica Podlaska

10 lat realizacji programu Dyskusyjne Kluby Książki w województwie podlaskim

Dyskusyjne Kluby Książki to projekt zainicjowany w 2006 r. przez Instytut Książki, który koordynuje to przedsięwzięcie we współpracy z wojewódzkimi bibliotekami publicznymi. Obecnie program ten wchodzi w skład Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2014- 2021.

Kluczowe założenia programu to m.in.: promocja kultury literackiej i czytelnictwa, ożywienie i integracja środowisk skupionych wokół bibliotek publicznych, zachęcenie nowych użytkowników do korzystania z bibliotek publicznych oraz zachęcanie bibliotekarzy do kreowania mody na czytanie. Dyskusyjne Kluby Książki adresowane są do wszystkich, którzy nie tylko lubią czytać, ale i chcą porozmawiać o książkach, podzielić się wrażeniami z lektury, czy też ciekawie spędzić czas. Klubowiczem może zostać każdy sympatyk i czytelnik biblioteki, niezależnie od wieku czy rodzaju zainteresowania.

Dane statystyczne Instytutu Książki z lipca 2017 r. informują, że liczba klubów działających na terenie naszego kraju systematycznie wzrasta. Obecnie działa 536 klubów dla dzieci i młodzieży oraz 1039 dla dorosłych.

W 2017 roku Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku – jako biblioteka koordynująca funkcjonowanie klubów w województwie podlaskim – dokonała podsumowania dziesięcioletniej realizacji projektu na terenie województwa. Obecnie na Podlasiu funkcjonuje 45 klubów, w tym 23 to kluby dla dorosłych, a 22 dla dzieci i młodzieży. Pierwsze lata

realizacji programu przyniosły dość skromne wyniki, a mianowicie w 2007 r. rozmowy o literaturze w ramach DKK miały miejsce tylko w 26 placówkach publicznych woj. podlaskiego. W kolejnych latach liczba klubów wzrastała, niektóre biblioteki rezygnowały z prowadzenia klubów, czy też zawieszały na rok lub dwa działalność, ale na ich miejsce zgłaszały się nowe placówki. Na koniec 2016 r. dyskusje o literaturze polskiej i obcej toczyły się już w 42 klubach. 14 bibliotek uczestniczy w tym przedsięwzięciu od początku istnienia programu DKK, a są to placówki zlokalizowane w następujących miejscowościach: Augustowie, Dąbrowie Białostockiej, Hajnówce, Kleosinie, Łapach, Łomży, Mońkach, Podgórzu, Suwałkach, Uhowie oraz w filiach bibliotecznych Książnicy Podlaskiej (FB nr 3, 9, 13, 15).

Liczbę klubów w kolejnych latach prezentuje poniższa tabela nr 1.

Tabela 1

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba klubów	26	26	27	32	35	35	36	39	40	42	45

Książnica Podlaska im. Ł. Górnickiego w Białymstoku, tak jak i inne biblioteki wojewódzkie, co roku składa wniosek do Instytutu Książki o dofinansowanie zadania ph. *DKK w województwie podlaskim*, przedstawiając m.in. kosztorys i plan inicjatyw adresowanych do klubów na dany rok. Aby projekt zyskał jak najwyższą ocenę, biblioteka wojewódzka również musi wyasygnować własne środki finansowe na realizację tego przedsięwzięcia. Przydzielona dotacja Instytutu Książki przeznaczana jest – zgodnie z regulaminem programu – na promocję zadania, zakup książek i ich dystrybucję, organizację spotkań autorskich, szkoleń dla moderatorów, wykładów o literaturze oraz zakup materiałów biurowych.

Biblioteka wojewódzka w Białymstoku co roku zakupuje i przekazuje klubowiczom zamówioną na spotkania literaturę. Do dyspozycji bibliotek, w ciągu 10-ciu lat, zgromadzono wiele interesujących pozycji książkowych z literatury polskiej oraz obcej. Biblioteka podlaskich Dyskusyjnych Klubów Książki liczy już ponad 11 tys. egzemplarzy, które „krążą” wśród klubowiczów.

Liczbę książek zakupionych w kolejnych latach obrazuje tabela nr 2.

Tabela 2

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba zakupionych książek	1114	1354	1255	1514	1036	914	890	1010	983	1160	972

Książnica Podlaska, w miarę własnych możliwości, dokonuje wymiany przeczytanej literatury. Również biblioteki terenowe samodzielnie zgłaszają się po nowe tytuły, a zwracają omówione wydawnictwa.

Tytuły książek cieszących się największym zainteresowaniem wśród klubowiczów, które były najczęściej czytane i omawiane w latach 2007-2016, zawiera tabela nr 3

Tabela 3

Literatura piękna	Literatura faktu	Literatura dla dzieci i młodzieży
<i>Być jak płynąca rzeka</i> Coelho P.	<i>Sekretne życie drzew</i> Wohlleben P.	<i>Zawodowcy</i> Beręsewicz P...
<i>Lala</i> Dehnel J.	<i>Wojna nie ma w sobie nic z kobiety</i> Aleksijewicz S.	<i>D.O.M.E.K.</i> Machowiak A.
<i>Wiolonczelista z Sarajewa</i> Galloway S.	<i>Cudowna</i> Nesterowicz P.	<i>Gwiazd naszych win</i> Green J.
<i>Dzieciństwo Jezusa</i> Coetzee J. M.	<i>Usypać góry</i> Szejnert M.	<i>Ania</i> Ciwoniuk B.
<i>Papugi z placu D'Arezzo</i> Schmitt E. E.	<i>Marzenia i tajemnice</i> Wałęsa D.	<i>A ja nie chcę być księżniczką</i> Kasdepke G.
<i>Traktat o łuskaniu fasoli</i> Myśliwski W.	<i>Biała gorączka</i> Hugo-Bader J.	<i>Słodki rok Kuby i Buby</i> Kasdepke G.
<i>Sońka</i> Karpowicz I.	<i>Miłość z kamienia</i> Jagielska G.	<i>Dziennik cwaniaczka</i> Kinney J.
<i>Babska stacja</i> Flagg F.	<i>Papusza</i> Kuźniak A.	<i>Dziesięć stron świata</i> Onichimowska A.
<i>Florystka</i> Bonda K.	<i>Eli, Eli</i> Tochman W.	<i>Czarownica piętro wyżej</i> Szczygielski M.
<i>Po zmierzchu</i> Murakami H.	<i>Tańczące niedźwiedzie</i> Szablowski W.	<i>Dziewczynka z parku</i> Kosmowska B.
<i>Lato przed zmierzchem</i> Lessing D.		<i>Nie odrobiłem lekcji, bo...</i> Cali D.

Zgodnie z regulaminem programu DKK, klubowicze powinni spotykać się nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. W okresie od 2007 do końca 2016 roku odbyło się w klubach, funkcjonujących przy bibliotekach na naszym terenie, około 3 tys. spotkań, na których dyskutowano nie tylko o nowościach książkowych, literaturze, ostatnio przeczytanych wydawnictwach, ale również o pasjach i zainteresowaniach klubowiczów.

Uczestnicy klubów, żeby czerpać radość z dyskusji o literaturze nie muszą się na niej znać, bowiem spotkania klubów mają być przede wszystkim doskonałym sposobem na spędzenie wolnego czasu w grupie osób o podobnych zainteresowaniach. Dlatego też duże grono odbiorców programu DKK stanowią ludzie dorośli, często samotni, którzy w bibliotekach mogą spotkać bratnią duszę i mile spędzić czas.

Liczbę spotkań klubowiczów w kolejnych latach ilustruje tabela nr 4.

Tabela 4

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba spotkań klubowiczów	160	235	205	248	245	262	432	309	338	388

Biblioteki publiczne, dzięki realizacji projektu DKK, mają sposobność gościć u siebie twórców znanych i czytanych książek. Spotkania autorskie urozmaicają działalność każdego z klubów, a dla członków klubów są szczególnie atrakcyjną formą poznania autora, jego twórczości, planów i zamierzeń.

Biblioteki publiczne woj. podlaskiego w okresie 2007-2016 gościły znamiennie grono polskich pisarzy, poetów, publicystów, ludzi nauki i kultury, a wśród nich m. in.: Małgorzatę Iwanowicz, Kalinę Jerzykowską, Elizę Piotrowską, Grzegorza Kasdepke, Arkadiusza Niemirskiego, Annę Czerwińską-Rydel, Zuzannę Celmer, Barbarę Ciwoniuk, Barbarę Kosmowską, Annę Onichimowską, Martę Fox, Barbarę Gawryluk, Agnieszkę Tyszkę, Katarzynę Sawicką-Mierzyńską, Łukasza Wierzbickiego, Danutę Bartosz, Piotra Nesterowicza, Katarzynę Janowicz-Timofiejew, Stanisława Poczobuta-Odlanickiego, Grażynę Bąkiewicz, Stanisława Srokowskiego, Justynę Godlewską-Kruczkowską, Annę Bayer, Tomasza Samojlika, Wojciecha Widłaka, Tomasza Szweda, Anetę Zamojską, Renatę Piątkowską, Michała Ogórka, Zofię Wojtusik, Agnieszkę Frączek, Pawła Wakułę, Jacka Fedorowicza.

W ramach projektu DKK, w omawianym okresie, odbyło się w placówkach bibliotecznych ponad 450 spotkań autorskich.

Liczbę spotkań autorskich zrealizowanych w kolejnych latach prezentuje tabela nr 5.

Tabela 5

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba spotkań autorskich	29	39	43	55	41	47	46	54	52	47

Moderatorzy klubów w ramach projektu DKK mieli okazję uzupełnić swoją wiedzę i podnieść kompetencje na szkoleniach w Książnicy Podlaskiej. Koordynatorzy wojewódzcy dbali o to, aby co roku oferta szkoleń była atrakcyjna i uwzględniała potrzeby i oczekiwania osób prowadzących kluby. W latach 2007-2016 zrealizowano m.in. następujące tematy:

1. *Współczesna literatura dla dzieci* (dr Barbara Olech).
2. *Współczesna proza polska* (Justyna Sobolewska).
3. *Wiesław Kazanecki i inni twórcy literatury związani z regionem Podlasia* (Jan Leończuk).
4. *Współczesny reportaż polski* (Teresa Spiridonow).
5. *Współczesne kino i literatura* (dr Piotr Marecki).
6. *Najważniejsze polskie nagrody literackie i ich laureaci* (prof. Dariusz Kiełczewski).
7. *Spotkania autorskie w bibliotece* (Gabriela Niedzielska).
8. *Jak zachęcić ludzi do czytania i odwiedzania bibliotek* (Dorota Sokołowska).
9. *Spór o wartości w fantasy dla młodzieży i nie tylko* (dr Piotr Stasiwicz).
10. *Wszyscy piszą – nikt nie czyta, wszyscy mówią – nikt nie słucha* (dr Barbara Kosmowska).
11. *Książki dla grzecznych i niegrzecznych dzieci* (dr Barbara Olech).
12. *O literaturze dla najmłodszych, dylematy bajkopisarza, czyli jak zmienić 40-latkę w 5-letnią dziewczynkę* (Grzegorz Kasdepke).
13. *Literacki obraz Białegostoku* (dr Katarzyna Sawicka-Mierzyńska).
14. *Literatura o kobietach i nie tylko dla kobiet* (dr Barbara Kosmowska).
15. *Współczesne trendy w literaturze angielskiej i amerykańskiej* (dr Marta Białobrzaska).
16. *Od „Jeźdźcy” Małgorzaty Musierowicz do dystopii w literaturze młodzieżowej* (Joanna Lewandowska).
17. *Współczesna literatura rosyjska – rekonesans* (dr Marta Białobrzaska).
18. *Literackie gry i zabawy językiem* (Tomasz Szwed).
19. *Książka jako scena, scena jako książka* (Justyna Godlewska-Kruczkowska).

Również Instytut Książki proponował moderatorom z każdego województwa udział w warsztatach i seminariach w Warszawie oraz w innych miastach na terenie kraju. W latach 2014–2015 zaprosił moderatorów DKK do udziału w cyklu szkoleniowym w ramach projektu *Edukacja kul-*

turalna bibliotekarzy, który miał na celu podniesienie kompetencji kulturowych bibliotekarzy w zakresie aktywizowania społeczności lokalnej wokół książki poprzez jeszcze bardziej skuteczne, efektywne i ciekawe promowanie kultury literackiej. W wyniku realizacji tego przedsięwzięcia kilku moderatorów z naszego województwa uczestniczyło w następujących warsztatach: *Nowe kompetencje pracowników bibliotek publicznych w zakresie kultury literackiej*, *Przewodnicy po świecie książki dla dzieci – korepetycje literackie dla bibliotekarzy*, *Przewodnicy po świecie książki dla dorosłych – korepetycje literackie dla bibliotekarzy*. Poza tym Instytut Książki zaprosił w 2016 r. koordynatorów regionalnych, moderatorów i klubowiczów z całej Polski do Wrocławia na Literacki Woodstock- Ogólnopolski Zlot Dyskusyjnych Klubów Książki, gdzie uroczyście obchodzono 10-lecie programu Dyskusyjne Kluby Książki.

Małgorzata Rokicka-Szymańska oraz Joanna Trusiuk, koordynatorzy Książnicy Podlaskiej w Białymstoku, także starali się uatrakcyjnić i wzbogacać realizację programu DKK na Podlasiu, m.in. organizując dla moderatorów i klubowiczów coroczne konkursy: na relację z najciekawszego spotkania z każdego półroczu oraz konkursy plastyczne dla najmłodszych klubowiczów. Autorzy najlepszych prac otrzymywali skromne upominki. Ponadto każdego roku w Książnicy Podlaskiej odbywały się spotkania „ludzi książki” woj. podlaskiego. W latach 2014–2016 zrealizowano następujące inicjatywy:

1. Zlot moderatorów i klubowiczów pod hasłem *Ku zdrowiu w towarzystwie książki* z udziałem Stefanii Korżawskiej - autorki wielu książek o tematyce ziół i ziołolecznictwa, wzbogacony o prezentację utworów poetyckich twórców regionalnych oraz kiermasz książek i produktów zielarskich Stefanii Korżawskiej.
2. Zlot moderatorów i klubowiczów pod hasłem *Podróże literackie po Polsce i regionie*, na którym przedstawiono zagadnienia literatury i kultury w znanych oraz zapomnianych utworach literackich XX-XXI wieku. Jednym z elementów zlotu był panel dyskusyjny zatytułowany *Spotkanie przy filiżance pełnej słów – impresje literackie*, moderowany przez dziennikarkę Radia Białystok. Wydarzenie wzbogacił występ aktorów Teatru Dramatycznego im. A. Węgierki w Białymstoku, którzy prezentowali wybrane fragmenty poezji i prozy polskiej.
3. Zlot moderatorów i klubowiczów pod hasłem *Lekko niepoważnie o tematach poważnych w literaturze*. W ramach tego przedsięwzięcia zrealizowano panel dyskusyjny zatytułowany *Przy małej czarnej o książkach z humorem i żartem*, poprowadzony przez dr Barbarę

Olech, nauczyciela akademickiego UwB oraz spotkanie autorskie ze znanym satyrykiem M. Ogórkiem ph. *Z prądem i pod prąd – ironia oraz finezja Michała Ogórka*.

Również koordynatorzy i uczestnicy klubów podejmowali w latach 2007–2016 ciekawe inicjatywy i przedsięwzięcia mające na celu urozmaicenie i ożywienie ich spotkań. Były to m.in. następujące działania:

1. Wykład krytyka literackiego Waldemara Smaszcza – *Gdzie wschodzi słońce i kędy zapada – miasta, kraje i kontynenty w życiu i twórczości Czesława Miłosza* w ramach spotkań DKK.
2. Wyjazd klubowiczów na spektakl *Ballady i romanse* do Teatru Dramatycznego w Białymstoku.
3. Koncertu poezji śpiewanej, gdzie członkowie DKK recytowali wiersze Agnieszki Osieckiej i Tadeusza Różewicza.
4. Spotkania Mikołajkowe dla członków DKK.
5. Spotkania wigilijne dla uczestników klubów.
6. Koncert muzyczny ph. *Granie na czytanie*.
7. Koncert poezji śpiewanej w wykonaniu Ewy Alimowskiej, gdzie członkowie DKK recytowali poezję miłosną.
8. Wyjazd klubowiczów do Opery w Białymstoku na musical *Korczak*.
9. Noce w bibliotece dla DKK.
10. Wyjazd uczestników DKK do Supraśla na spektakl teatru Wierszalin.
11. Prowadzenie spotkań DKK w Areszcie Śledczym w Suwałkach.
12. Powołanie przez jednego z moderatorów DKK Hajnowskiego Klubu Fantastyki.
13. Obchody Święta Rodziny, na którym klubowicze zaprezentowali inscenizację pt. *W bibliotece fajnie mamy...*
14. Udział klubowiczów w spektaklu teatralnym *Zapiski oficera Armii Czerwonej*.
15. Spotkania czytelnicze, na których dzieci i młodzież wspólnie piekły ciasteczka w kształcie literek, wykorzystując przepis znajdujący się w książce Joanny Krżyżanek pt. *Smaczny elementarz Cecylki Knedelek*.
16. Udział dzieci w przygotowaniu wydarzenia *Przystanek Niepodległość w Bibliotece* w trakcie zajęć DKK.

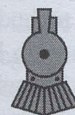
Koordynatorzy regionalni starają się systematycznie promować projekt DKK. Informacje o działalności Dyskusyjnych Klubów Książki

w woj. podlaskim są zamieszczane na stronie internetowej Książnicy Podlaskiej – www.ksiaznicapodlaska.pl. Relacje ze spotkań autorskich i szkoleń moderatorów, recenzje omawianych książek, sprawozdania statystyczne publikowane są także na łamach czasopisma fachowego *Głos Bibliotek Publicznych Województwa Podlaskiego* oraz *Serwisu Informacyjnego bibliotekarzy województwa podlaskiego*. Również na stronach Starostwa Powiatu Białostockiego ukazują się informacje dotyczące realizacji programu DKK na naszym terenie.

Kluby także popularyzują swoją działalność w regionalnych periodykach, na stronach internetowych bibliotek np. w: Łapach (www.bibliotekalapyp.pl), Hajnówce (www.biblioteka.hajnowka.pl) oraz stronach internetowych samych klubów np.: w Sejnach www.dkksejny.wordpress.com. Klubowicze mogą również przysyłać recenzje książek, czytanych i omawianych na spotkaniach DKK, które zgłaszane były na konkurs ogólnopolski na najlepszą recenzję miesiąca, zainicjowany w 2010 r. przez Instytut Książki.

Po 10 latach funkcjonowania programu DKK należy stwierdzić, że doskonale wpisał się on w działalność podlaskich bibliotek publicznych jako przedsięwzięcie promujące i popularyzujące czytelnictwo i literaturę.

Dofinansowano ze środków Instytutu Książki

NARODOWY
PROGRAM
ROZWOJU
CZYTELNICTWA

Jolanta Chrostowska-Sufa

Filia Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zambrowie

„Lawendowy pokój” w Filii Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zambrowie Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki 26.09.2016

Każde spotkanie Klubu Książki jest jak podróż w nieznane. Za każdym razem jest to inna wyprawa. Załoga jest ta sama, ale z każdą kolejną książką podążamy inną drogą i innym środkiem transportu – bywa, że lektura przypomina jazdę rozpędzonym pociągiem nad przepaścią, innym razem to niespieszna przejażdżka stylową dorożką wśród zapierających dech w piersiach krajobrazów, utkanych z narracyjnej mapy słów, wrażeń, przenikających się obrazów i refleksji. Każda kolejna lektura to nowe doznania, inne pejzaże, inny nastrój, odmienne emocje i wrażenia. Wrześniowe spotkanie obfitowało w gorącą i skrzącą się od kontrapunktów dyskusję nad powieścią „Lawendowy pokój” Niny George.

Tytuł książki i jej okładowa recenzja zapowiadały smaczny literacki kąsek dla wielbicieli słowa pisanego. Z ogromnymi nadziejami i rozbudzonymi apetytami na ekstatyczne literackie doznania przystąpiliśmy do lektury. Czeką nas pierwsze po wakacjach spotkanie klubu książki. Powieść zdawała się współgrać z nostalgicznym nastrojem charakterystycznym dla schyłku lata, a początek snutej przez autorkę historii zapowiadał się obiecująco: czytelnik wyrwany z uścisku szarej rzeczywistości trafia do pływającej księgarni na barce o nazwie „Apteka Literacka”, która przyprawia miłośników książek o szybsze bicie serca. Zawsze marzyłam, by znaleźć się w takim miejscu. Poznać księgarza, który leczy za pomocą lektury. Dawkuje książki niczym lekarstwo. Odpowiednio dobranymi historiami literackimi leczy ludzkie dusze, ludzkie zranienia, wydobywa czytelnika z otchłani nieszczęścia, cierpienia, mroku. Przed wyznaczonym terminem spotkania, pełna ekscytacji, nabyłam pachnące bukiety lawendy i przystroiłam bibliotekę lawendowym klimatem, tak bliskim powieści Niny George. Dzięki temu nasz klub odnalazł się wizualnie w powieściowej konwencji. Niebawem napisałam też do wszystkich klubowiczów krótkiego SMS-a: *Apteka Literacka już jutro. Spotykamy się na literackiej barce „Lulu” o godz. 18.00. Klub książki*

odpływa jutro do Cuisery. I rzeczywiście frekwencja dopisała. Ale książka podzieliła grono czytelników na dwa obozy. Część z nas wyraziła rozczarowanie powieścią. Początek zapowiadał się ciekawie, ale im dalej zagłębialiśmy się w lekturę, tym wzrastał nasz niedosyt. Zastrzeżenia wzbudziła niekonsekwencja autorki. Powieść o książkach i księgarzu – lekarzu dusz w pewnym momencie zaczęła ocierać się o kicz. Szczególnie zirykowało nas zakończenie powieści: przewidywalne, łzawe, całkowicie odbiegające od konwencji, w jakiej utrzymany był intrygujący początek fabuły. Melodramatyczne dialogi i sytuacje przyćmiły w naszych oczach atuty powieści. Zwolennicy „Lawendowego pokoju” nie mogli pogodzić się z naszym krytycyzmem. Dla nas, rozczarowanych lekturą, fabuła okazała się zbyt zmagmatwana, obfitująca w sztucznie zagęszczone wątki i niewiarygodne sytuacje, a otoczką momentami cukierkowego sentymentalizmu sprawiła, że kreacja głównego bohatera straciła na autentyczności. Jean Perdu, budzący sympatię księgarz i wielbiciel dobrej literatury, który zaskarbił sobie nasze względy w pierwszych rozdziałach książki, wraz z rozwojem fabuły zaczął nas irytować. Raziły sceny łóżkowe, ociekające uczuciowością i niepasujące do bohatera, który początkowo został wykreowany na samotnika zamkniętego w świecie książek, trawionego przez bolesne wspomnienia, żal, gorycz i rozpamiętywanie straty. Pomysł na powieść był świetny, ale całość traciła na uroku za sprawą budzących zastrzeżenia dysonansów i niespójności, które zaważyły na ostatecznej opinii o lekturze.

Część uczestników spotkania nie kryła swojego zaskoczenia naszymi uwagami. Wywiązała się sprzeczka na temat roli literatury. Na nasz zarzut, że powieść jest alogiczna i nieprawdziwa, padło – skądinąd słuszne – stwierdzenie, że zadaniem literatury nie jest kopiowanie rzeczywistości, lecz opowiadanie o meandrach i paroksyzmach ludzkiej duszy, o ludzkich namiętnościach i ukrytych głęboko w podświadomości niewyartykułowanych tęsknotach, lękach i nadziejach, nawet za pomocą całkowicie odbiegającej od realiów fabuły. Lekarz dusz, uzdrawiający za pomocą książek, sam potrzebuje uleczenia. Tak zapowiada się początek lektury. Bardzo lubię książki o metamorfozach duszy, o przełamywaniu wewnętrznych ograniczeń i pokonywaniu życiowego impasu, jednak dla mnie ważna jest przede wszystkim psychologiczna. A tej – mimo żywej akcji, zaskakujących rozwiązań fabularnych, wątku romansowego, motywu podróży [tej dosłownej i tej metaforycznej, duchowej] w tej powieści mi brakowało. Przerost różnych konwencji zastosowanych w powieści [romans, powieść drogi, powieść sentymalna, powieść z kluczem, powieść filozoficzna itd.] negatywnie odbił się na konstrukcji książki. Zabrakło w niej „błogosławionej prosto-

ty”. Czytelnik zмага się z wrażeniem, że w powieści jest wszystkiego za dużo. Zamiast kropki nad „i” lepszym rozwiązaniem są niedopowiedzenia, gra z czytelnikiem, szczypta niejednoznaczności, okraszona garścią niuansów, pozostawienie przestrzeni dla wyobraźni czytelnika.

Żeby nie pogrążyć się w zbytnim krytycyzmie i zadośćuczynić oczekiwaniom zwolenników „Lawendowego pokoju”, warto przywołać atuty książki, których bronili nasi antagoniści podczas spotkania. Czym może sobie zaskarbić uznanie czytelników autorka powieści? Chociażby tym, że jej bohater, księgarz i lekarz dusz pan Perdu, mógłby zapisać im „Lawendowy pokój” jako receptę na bezbarwną codzienność, zatracenie się w rutynie – a jak mawiał Gabriel García Márquez, „rutyna jest jak rdza”... A zatem jeśli brakuje wam impulsu do zmiany, motywacji do wyrwania się z kolein przewidywalności i monotonii życia, jeśli paraliżuje was strach przed zmianą, przed opuszczeniem dobrze znanej, ale nudnej i martwej strefy komfortu, jeśli boicie się życia toczącego się za progiem oswojonej i uporządkowanej, niezmiennej i powtarzalnej egzystencji wtłoczonej w ramy rutyny – sięgnijcie po „Lawendowy pokój”. Zróbcie coś innego, niż robiliście do tej pory. Niech to będzie coś drobnego, niekoniecznie tak spektakularna zmiana, na jaką odważył się bohater książki. Może zamiast narzekać na świat i ludzi, uśmiechnijcie się do przypadkowego przechodnia. Zajrzyjcie mu w oczy i przekonajcie się, co go trapi lub uszczęśliwia. Wstańcie z kanapy. Odrzucie pilota od telewizora. Otrzępcie kurz z kolan. Wyjdźcie z domu. „Podróż tysiąca mil zaczyna się od pierwszego kroku” [Konfucjusz].

DYSKUSYJNE KLUBY KSIĄŻKI

Joanna Kisielewicz

DKK dla Dorosłych MBP w Hajnówce

Październik z „Fabryką muchołapek” w Dyskusyjnym Klubie Książki

Kolejne spotkanie naszego zacnego grona i kolejna książka, w której jak bumerang powraca tematyka żydowska. Zadziwiające, na ile sposobów można spojrzeć na tragedię narodu żydowskiego, zwłaszcza w okresie II wojny światowej. Wszyscy jesteśmy po lekturze choćby „Malowanego ptaka” Jerzego Kosińskiego, opowiadań obozowych Tadeusza Borowskiego, czy też książek Romy Ligockiej i Hanny Krall. Jednak ujęcie Andrzeja Barta w czytanej w październiku „Fabryce muchołapek” zaskoczyło nawet najbardziej „wprawionych” czytelników.

Barta znamy ze świetnego „Rewersu” – inteligentnej i przewrotnej historii, w której próbował zmierzyć się ze stalinowską rzeczywistością. W „Fabryce muchołapek” ten polski pisarz, scenarzysta i reżyser mierzy się z tematem niezwykle delikatnym, co więcej, sposób, w jaki to robi, jest niebanalny i, jak dowiodła nasza zaciekle dyskusja, niekoniecznie działa na korzyść powieści. Ale o tym za chwilę...

Fabula powieści przenosi nas do współczesnej Łodzi, rodzinnego miasta pisarza, który otrzymuje nietypowe zlecenie zrelacjonowania procesu sądowego. I choć do końca pisarz (skądinąd *porte parole* autora), nie jest przekonany co do czystości intencji swego zleceniodawcy (niektórzy z klubowiczów widzieli w nim samego diabła!), przyjmuje propozycję i po latach powraca do Łodzi. W tym momencie, tak naprawdę, kończy się w miarę oczywista i realna część „Fabryki muchołapek”.

W Łodzi wita go tłum rozemocjonowanych i wzburzonych ludzi, wyjętych jakby z innej epoki, którzy gorączkowo debatuja o Mordechaju Chaimie Rumkowskim, którego to proces właśnie ma się rozpocząć. W tym miejscu uważny czytelnik zadaje sobie pytanie: czy to ten Mordechaj Chaim Rumkowski, przewodniczący Łódzkiego Judenratu, owiany złą sławą, oskarżany o współpracę z Niemcami przemysłowiec i filantrop? Przecierając oczy ze zdumienia, dochodzimy do siebie, wszak literatura piękna rządzi się swoimi prawami, a zabiegi typu „powroty do przeszło-

ści” zdarzają się, i to dosyć często. Rumkowskiemu na sali rozpraw towarzyszą żona i przysposobiony syn, wyraźnie zdezorientowany i zagubiony w całej sytuacji. W podobnym położeniu znajduje się nasz pisarz, który nie do końca wie, dlaczego tu się znalazł, w desperacji myśli nawet o ucieczce. Jednak rozpoczęty proces i wezwani na świadków zmarli (tak, wszyscy oni nie żyją od lat!) intrygują go na tyle, że postanawia przyrzec się tej tajemniczej sprawie.

Janusz Korczak, Dawid Sierakowiak, Hanna Arendt to jedni z pierwszych przesłuchiowanych świadków procesu, pozostali wezwani – ludzie bezpośrednio związani z osobą oskarżonego Mordechaja Rumkowskiego, niestety nie stawiają jego osoby i działalności na rzecz łódzkiego getta w dobrym świetle. Padają oskarżenia o kolaborantstwo, chciwość i zaspakajanie własnych interesów, a nawet molestowanie seksualne. Na próżno młody obrońca próbuje wybielić Rumkowskiego, wyrok zdaje się być już przesądzony... Ta przygnębiająca, momentami wręcz duszna atmosfera procesu, nie przeszkodziła pisarzowi, by zauroczył się w młodej, pięknej Żydówce, o zgrozo, również zgłodzonej w łódzkim getcie w 1944 roku.

Te balansowanie pisarza na granicy jawy i snu nie pozwoliło klubowiczom zapomnieć o tragicznym końcu Mordechaja Chaima Rumkowskiego, którego osoba do dziś budzi kontrowersje. Niektórzy klubowicze poczuli się wyraźnie zdegustowani i dotknięci sposobem, w jaki Bart przedstawił powieściowy proces, padały nawet zarzuty, że zrobił z tego „sądową przepychankę”, nie bacząc na tragedię tych ludzi. Ale znaleźli się i tacy, do których zaliczam się i ja, skromny moderator hajnowskiego DKK, dla których był to nie tylko ryzykowny chwyt literacki. Oddając głos zmarłym, dał im niepowtarzalną szansę wypowiedzenia się w sprawie, a ich osąd zdarzeń i osoby Rumkowskiego, jest jedynym słusznym i wiarygodnym sądem. Klubowicze, początkowo dość podzieleni w poglądach, wspólnie orzekli, że my współcześni – historycy, czytelnicy, zwykli zjadacze chleba, nie mamy prawa wydawać opinii czy ferować wyroków.

Groteska i absurd, które wyraźnie przedzierają się w niektórych scenach „Fabryki muchołapek”, to jedynie przykrywką do postawienia etycznych pytań o słusność postępowania głównego oskarżonego: czy była to troska o los wspólnoty, a może jedynie rządza władzy? Czy przedłużanie nadziei jednych, kosztem życia innych nie jest okrutnym szaleństwem? Skrajne emocje i bardzo ciekawe sposoby ich przekazania, tak wyraźne w zaimprovizowanej scenie procesu, obnażają słabość gatunku ludzkiego w bardzo uniwersalnym znaczeniu. I nawet jeśli zdaniem niektórych klubowiczów książka Barta jest trochę przeintelektualizowana i ta wielowarstwowa fa-

buła momentami się rozmywa, to „Fabrykę muchołapek” śmiało można zaliczyć do poczesnego grona powieści wysokiego lotu.

Nasza rozmowa mimochodem zeszła na tematy władzy, która jak dowodzą życie i literatura, demoralizuje człowieka i pozbawia go kręgosłupa moralnego. Tak, śmiemy przypuszczać, stało się z Mordechajem Chaimem Rumkowskim, którego zgubiła pozycja, gdy nagle z filantropa i przemysłowca stał się „królem getta”. Cóż, być może potrzeba talentu na miarę samego Szekspira, żeby zmierzyć się z historią Rumkowskiego, a na pytania typu „kat czy wybawca?” nie ma jednej, słusznej odpowiedzi. A my, skromni czytelnicy i zapaleni dyskutanci, na długo od tematyki żydowskiej nie odpoczniemy. Przed nami „Księgi Jakubowe” Olgi Tokarczuk, w których burzliwa i skomplikowana historia tego narodu powróci z wielkim literackim rozmachem.

DYSKUSYJNE KLUBY KSIĄŻKI

Nagrodzone relacje z najciekawszych spotkań
Dyskusyjnych Klubów Książki w I półroczu 2017 r.

Lucyna Jutkiewicz
DKK w Choroszczy

„Bąble na duszy”

31 maja 2017 r. w Bibliotece Publicznej w Choroszczy odbyło się kolejne spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki, którego gościem była poetka Bogusława Wierzbicka. Pani Bogusia urodziła się w Oświęcimiu, w dawnym województwie krakowskim i od trzydziestu lat mieszka w Białymstoku. Obdarzona talentem wokalnym, śpiewa od zawsze – obecnie w chórach i solo. Jej wielką pasją jest poezja, chociaż jako osoba niewidząca – ma kłopoty, by przelewać swoje myśli na papier. Mimo wszystko ciągle jednak tworzy.

Autorka uważa dorobek przedstawiony w tomiku wierszy pt. „Bąble na duszy” za swoistą terapię. Często podkreśla, że swoje wiersze pisała, żeby nie zwariować z nadmiaru myśli i emocji. Wyraziła w nich całe bogactwo życiowych przemyśleń, doświadczeń, swoje tęsknoty i marzenia, uczucie miłości do Boga i ludzi. Spotkanie prowadziła pani Wanda Leonowicz, aktywna działaczka Towarzystwa Przyjaciół Wilna i Grodna, Związku Sybiraków, a także współorganizatorka Białostockich Dni Kultury Kresowej – popularnych „Kaziuków”. Na początek poetka opowiedziała o swojej twórczości i planach na przyszłość. Poezja pani Bogusi ukazuje mądrość, szczerość, dobroć oraz wrażliwość na ludzi. Wiersze bardzo spodobały się uczestnikom spotkania, które przebiegało w miłej i sympatycznej atmosferze. Osoby zainteresowane mogły zakupić tomiki wierszy z autografem poetki.

Alina Kowalczyk
DKK Turośń Kościelna

„Carte blanche”

24 marca 2017 roku w Gminnej Bibliotece Publicznej w Turośni Kościelnej spotkały się członkinie Dyskusyjnego Klubu Książki, aby poroz-

mawiać o książce pt. „Carte blanche” Jacka Lusińskiego. Opowieść ta oparta jest na prawdziwych wydarzeniach nauczyciela historii w liceum, który ukrywa przed światem, że stopniowo traci wzrok.

Klubowiczki podjęły próbę odpowiedzi na pytania: „Czy wyrok oznaczający niepełnosprawność wyklucza nas z życia?”, „Czy potrafimy zaakceptować każde wyzwanie, które szykuje nam los?”. Członkinie klubu bardzo długo dyskutowały o przeciwnościach losu, ludziach chorych i niepełnosprawnych z bliższego lub dalszego otoczenia. W wyniku dyskusji doszły do wniosku, że większość osób chorych i niepełnosprawnych bardzo dobrze radzi sobie w życiu, czasami nawet lepiej niż niektórzy zdrowi. Ludzie niepełnosprawni uczą się, studiują oraz pracują najlepiej jak potrafią. Z zaakceptowaniem choroby i niepełnosprawności bywa różnie, szczególnie na początku człowiek buntuje się, zadając sobie pytanie, dlaczego właśnie jego to spotkało, czuje się pokrzywdzony przez los. Można to zauważyć w postępowaniu bohatera książki, który na wieść o utracie wzroku początkowo załamuje się, aby następnie podnieść się i dzielnie iść do przodu. Duże znaczenie ma tu fakt, że swój zawód wykonuje z zamiłowania i nie wyobraża sobie żadnej innej pracy.

Książka „Carte blanche” to historia bardzo wzruszająca, którą czyta się jednym tchem oraz inspirująca i dająca nadzieję. Bo jeśli bohater radzi sobie w życiu, to my też możemy. Powieść napisana jest w prostym stylu, czyta się ją szybko i przyjemnie. Klubowiczki stwierdziły, że jest to książka, do której chętnie po pewnym czasie wrócą.

Jolanta Syty

Filii Nr 13 Książnicy Podlaskiej w Białymstoku

Moja kochana mama jest bardzo zapracowana

W południe 11 maja 2017 r. na spotkaniu Dyskusyjnego Klubu Książki działającego przy Filii Nr 13 Książnicy Podlaskiej w Białymstoku zebrało się czternaścioro dzieci. Książka, o której mieliśmy tego dnia razem dyskutować, była wyjątkowo trafnie dobrana, ponieważ tylko dwa tygodnie dzieliły nas od Dnia Matki. „Agentka” Piotra Wawrzeniuka stanowiła doskonałe preludium do rozmowy o mamach młodych klubowiczów. A o kim, jak o kim, ale o mamach mają oni dużo do powiedzenia. Nie dość, że są one najlepsze, najładniejsze, najmądrzejsze, wszystko potrafią, to także chodzą

do pracy. Dzieci, jedno przez drugie, głośno wykrzykiwały zawody swoich mam i chętnie opowiadały, co one robią, gdy są w pracy. I tak znalazły się mamy sprzedawczynie, kasjerki, pracownica banku, lekarz weterynarz, bibliotekarka, przedszkolanka, grafik komputerowy, gospodyni domowa, listonoszka, pracownica fabryki, sprzątaczką, kucharką. W pewnym momencie - wtedy gdy Kuba powiedział, że on nie ma mamy - zrobiło się smutno, ale po chwili refleksji poprosiłam, by opowiedział o pracy swojego taty.

Lista zawodów mam uczestników dzisiejszego spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki tylko w jednym przypadku pokryła się z wyborem zawodów z książki pana Piotra Wawrzyniuka, który opisał w swojej książce m.in. pracę mamy weterynarki. Długo dyskutowaliśmy nad rozłożonymi egzemplarzami „Agentki” o pracy mam, i to zarówno tych z książki, jak i tych najbliższych sercu klubowiczów, ich własnych mam. Wszystkie zgromadzone dzieci z zaciekawieniem i nieukrywaną radością oglądały pomyślowe ilustracje Doroty Wojciechowskiej. Podsumowując, książka spotkała się z uznaniem i aprobatą młodych czytelników.

Na zakończenie zastanawialiśmy się, co sprawiłoby radość mamom w dniu ich święta, co można im podarować, jakie złożyć życzenia i jak się zachować, by sprawić, żeby tego dnia poczuły jak bardzo są kochane. Ogłosiłam konkurs plastyczny „Moja kochana mama jest bardzo zapracowana. Zawody naszych mam.”

P.S. Kuba narysował swojego tatę w pracy.

POMOCE METODYCZNE

Joanna Kisielewicz, Agnieszka Kazberuk

Miejska Biblioteka Publiczna im. dr. T. Rakowieckiego w Hajnówce

WebQuest i Quiz literacki „Kocham Cię Książko” jako nowe propozycje zajęć dla dzieci

Lekcje biblioteczne na stałe wpisały się w repertuar działań promujących książkę i bibliotekę w każdej placówce. To doskonała forma rozwijania zainteresowań czytelniczych wśród dzieci i młodzieży, a ponadto, okazja do prezentowania bibliotecznych zbiorów, które dziś nie tylko cieszą oko pięknym, kolorowym wydaniem, ale zadowolą najbardziej wymagających czytelników. Szeroka oferta zajęć bibliotecznych i warsztatów, stale wzbo-
gacana o nowe pomysły wykorzystujące m. in. pokazy teatralne czy prezentacje multimedialne, spotkała się z pozytywnym odbiorem nauczycieli i pedagogów, czego potwierdzeniem były liczne wizyty grup przedszkolnych i szkolnych na zajęciach w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. dr. T. Rakowieckiego w Hajnówce. Chcąc jednak urozmaicić ofertę o nowe formy pracy z dziećmi, w roku szkolnym 2016/2017 wprowadziliśmy innowacyjne metody edukacji czytelniczej, dedykowane przede wszystkim uczniom na poziomie wczesnoszkolnym.

WebQuest to metoda pracy z dziećmi w wieku szkolnym, zyskująca coraz większe uznanie i sprawdzająca się na każdym etapie kształcenia. Lekcje biblioteczne to doskonała okazja do zastosowania tej formy pracy, która polega na pozyskiwaniu informacji w oparciu o Internet, a potem ich weryfikacji w źródłach książkowych. Aby motywować młodzież do twórczego wykorzystania informacji, a nie tylko ich wyszukania, postanowiliśmy nawiązać do tematu poprzez tekst opowiadania Magdaleny Kielbowicz „Plan B”.

Ta zabawna historia jesiennej wyprawy do dziadków była doskonałym punktem wyjścia do postawienia pierwszych pytań i podsunęcia dzieciom wskazówek, gdzie mogą znaleźć na nie odpowiedź. Oczywiście, z odsieczą przyszły słowniki i encyklopedie, w których trzecioklasiści ze Szkoły Podstawowej Nr 5 szukali definicji pojęć „kalambury” i „Hunowie”. Niektórzy uczniowie sugerowali, że szybszym i łatwiejszym sposobem na sprawdzenie znaczeń jest wyszukiwarka internetowa, co było kolejnym krokiem ich poszukiwań. Zanim jednak zasiedli do komputerów, prowadząca zajęcia bibliotekarka opowiedziała anegdotę o chłopcu, który ściągnął z Internetu tekst zadanego wypracowania. Ów chłopiec, nie znając tekstu lektury, nie mógł zweryfikować poprawności skopiowanej pracy, w której (o zgrozo!) znalazło się mnóstwo błędów. Jakież było jego zdziwienie, kiedy nauczycielka wystawiła mu „jedynekę”, podczas gdy on liczył na wysoką ocenę. Z tą świadomością uczniowie sprawdzili terminy w wyszukiwarce, a następnie porównali z definicjami słownikowymi.

Następnym etapem zajęć było wykorzystanie metody do poszukiwania informacji na temat jesieni. Klasę podzielono na cztery zespoły, każdy z nich otrzymał konkretne zagadnienie do opracowania. Jesienne liście, grzyby, warzywa i pogoda były pretekstem do sięgnięcia do zasobów internetowych, które następnie dzieci weryfikowały w oparciu o przygotowane przez bibliotekarki książki. Po sprawdzeniu poprawności informacji, dzieci w zależności od tematu umieszczały na szablonach wybrane płody jesieni, a zespół, który opracowywał zagadnienia pogodowe, na mapie Polski oznaczał temperatury i zjawiska atmosferyczne na najbliższe dni w wybranych miejscach naszego kraju. Efektem twórczej pracy i poszukiwań były jesienne kosze pełne sezonowych warzyw i grzybów, szablony drzew ozdobione przepięknymi kolorowymi liśćmi, a także mapki pogodowe opracowane na bazie internetowych serwisów pogodowych. Dzieci z wielkim zaangażowaniem wykonywały swoje prace, informacje zaczerpnięte z Internetu konfrontowały z książkami przygotowanymi na zajęcia, drukowały, wycinały lub rysowały jesienne plony.

Metoda WebQuest okazała się strzałem w dziesiątkę, oprócz watorów czysto poznawczych i edukacyjnych proponowane formy pracy angażowały uczniów do samodzielnego działania i zachęcały do twórczych poszukiwań. Dzieci nawet przez minutę nie narzekały na nudę, praca zespołowa integrowała uczniów, dla których taka forma aktywizacji często jest czymś nowym. Pracując nad zagadnieniem, uczniowie korzystają z nowoczesnych, multimedialnych narzędzi tj. wyszukiwarki i serwisy internetowe, po raz kolejny przekonują się też o wartości tradycyjnej

książki, która jest niezastąpionym źródłem informacji na każdym etapie życia i kształcenia.

Quiz „Kocham Cię, Książko”, inspirowany popularnym teleturniejem „Kocham Cię, Polsko”, to propozycja zajęć sprawdzających wiedzę ogólną i znajomość literatury, którą skierowaliśmy do uczniów klas III szkoły podstawowej. Rozrywkowa formuła zajęć gwarantuje nie tylko dobrą zabawę i miłą atmosferę, ale przy okazji, „mimochodem” sprawdza stan wiedzy dzieci kończących edukację wczesnoszkolną. Zabawę można przeprowadzić w obrębie jednej klasy, dzieląc ją na dwa zespoły albo zaprosić inną, równoległą klasę III.

Nasz quiz rozpoczęliśmy konkurencją „Kalambury”. Dzieci musiały zilustrować znane powiedzenia, co wcale nie było łatwym zadaniem, zwłaszcza dla rysujących. Klasa głośno odgadywała treść przysłówia, podobnie jak drużyna przeciwna. Kategorie w kalamburach można dobierać wedle uznania, równie dobrze może to być bohater albo tytuł książki. „Jaka to książka?” to kolejna konkurencja sprawdzająca tym razem znajomość kanonu lektur szkolnych. Do zadania wykorzystaliśmy fragmenty audiobooków, które głośno odtworzyliśmy drużynom. Dzieci zaskakująco dobrze poradziły sobie z zadaniem, poprawnie odgadyując tytuły fragmentów.

Kolejna konkurencja, może najmniej literacka, ale sprawiająca ogromną frajdę dzieciom, to „Piosenka”. Każda z drużyn odsłuchuje fragment linii melodycznej znanego utworu, najlepiej polskiego wykonawcy lub zespołu. Pomocna w tym zadaniu była wersja karaoke dostępna bezpłatnie na serwisie YouTube. Kiedy dzieci odgadły tytuł piosenki i wykonawcę, wspólnie głośno odśpiewaliśmy fragment tego utworu, oczywiście z podkładem muzycznym. Obie drużyny z powodzeniem poradziły sobie z zadaniem, bawiąc się przy tym bardzo dobrze.

„Urodziny” to konkurencja, w której można sprawdzić wiedzę ogólną dzieci. Pytania z różnych dziedzin, na które szybko odpowiadali naprzemiennie reprezentanci obu drużyn, podając sobie po udzieleniu poprawnej odpowiedzi paczuszkę z cukierkami, wymagały od dzieci koncentracji i refleksu. Po upływie czasu odmierzanego przez prowadzącą quiz (proponujemy 2-3 minuty), konkurencja dobiegła końca, a ta drużyna, której reprezentant w momencie zakończenia trzymał w rękach prezent, niestety punktu nie zdobywała.

„Literowy przekładaniec” to zabawa polegająca na układaniu słów z zestawu liter. Pięciu delegatów klasy otrzymało plansze z wybraną literą, a prowadząca odczytywała treść zagadki. W tym momencie, uczniowie powinni ustawić się w takiej kolejności, by trzymane przez nich litery utwo-

rzyły odpowiedź na pytanie. Ilość konfiguracji „literowego przekładańca” oraz ilość liter wykorzystanych w konkurencji zależą od inwencji twórczej prowadzących - my przygotowaliśmy po trzy hasła z wykorzystaniem pięciu liter. Konkurencja okazała się być świetną zabawą, ponadto dzieci uczyły się pracy zespołowej i ćwiczyły refleks.

„Kocham Cię, Książko”, z racji nieco rozrywkowego charakteru, można przeprowadzić na okoliczność Dnia Dziecka lub w czasie zajęć wakacyjnych. Dzieci miały ogromną satysfakcję, w duchu rywalizacji, ale przede wszystkim zabawy, drużyny jednoczyły swoje siły, starając się wypaść jak najlepiej. Obie klasy otrzymały od nas słodkie upominki, zajmując równoległe miejsca.

Scenariusz zajęć z wykorzystaniem metody WebQuest ph. „Jesień nie musi być nudna” – na podstawie opowiadania M. Kiełbowicz „Plan B”

Czas zajęć: 90 min.

Wiek uczestników: 7-8 lat

Liczba uczestników: 15-25 osób

Przed zajęciami – należy zapewnić stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu

Materiały: opowiadanie Magdaleny Kiełbowicz „Plan B” („Świerszczyk”, nr 19, 2016); słowniki, encyklopedie, leksykony, klucz do rozpoznawania roślin; szablony z rysunkiem koszy i mapy Polski (format A3), materiały plastyczne.

Cele:

Uczeń:

- kształtuje w sobie umiejętności wyszukiwania informacji z wykorzystaniem tradycyjnych źródeł takich jak: encyklopedia, słownik, leksykon;
- przygotowuje się technicznie do selekcji źródeł i informacji zaczerpniętych z Internetu, jak również weryfikacji ich wiarygodności i przydatności;
- kształtuje swe umiejętności: pracy w zespole i współdziałania, przedstawiania efektów pracy grupy.

Przebieg zajęć:

- prowadząca odczytuje na głos treść opowiadania M. Kiełbowicz „Plan B”;
- dzieci wyrażają swoje opinie o przeczytanym tekście;
- próba zdefiniowania pojęć pojawiających się w opowiadaniu: „kalamury”, „Hunowie”; dzieci podzielone na 4 zespoły posługują się przygotowaną encyklopedią, słownikiem i leksykonem;
- podsumowanie pracy i głośne odczytanie treści definicji;
- przygotowanie grupy do dalszej pracy w zespole; podział zagadnień i wskazanie źródeł, z których uczniowie mogą korzystać;
- kontynuowanie pracy z podziałem na zespoły, w trakcie której dzieci, posługując się tradycyjnymi źródłami informacji, a także Internetem, muszą odnaleźć wiadomości na temat jesiennych płodów ogrodowych i leśnych, pogody na najbliższe dni w wybranych miejscach naszego kraju, jesiennych liści z drzew występujących na terenie Puszczy Białowieskiej;
- dzieci, pracując już w obrębie swoich zespołów, dzielą się zadaniami; część grupy przegląda przygotowane leksykony, klucze do rozpoznawania roślin – w poszukiwaniu informacji na zadany temat, podczas gdy inne przeglądają serwisy i strony internetowe, na bieżąco sporządzając notatki;
- podsumowanie pracy w zespole; dzieci rysują bądź nakleją wydrukowane z Internetu jesienne warzywa i owoce oraz leśne grzyby, umieszczając je na szablonie kosza; kolejny z zespołów sprawdza serwisy pogodowe w Internecie i na mapę Polski nanosi odpowiednie symbole pogodowe i wartości temperatury;
- prezentacja prac wszystkich grup, omówienie sposobów ich tworzenia i źródeł, z których korzystano;
- podsumowanie informacji zdobytych podczas zajęć i wspólne sformułowanie wniosków;
- podkreślenie wagi obu źródeł informacji, z naciskiem na konieczność sprawdzania wiarygodności serwisów i portali internetowych, z których korzystamy.

Scenariusz zajęć bibliotecznych pt. „Kocham Cię, Książko”

Czas: 60 min.

Wiek uczestników: 8-9 lat

Liczba uczestników: 15-25 osób

Przed zajęciami – należy zapewnić tablicę ścieralną, przygotować stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu i głośniki, przygotować atrapę prezentu, przygotować zestaw liter na kartkach z brystolu formatu A4.

Przebieg zajęć:

Dzieci dzielimy na dwa zespoły, które zajmują miejsca po przeciwnych stronach sali.

1. Konkurencja „Kalambury” – reprezentanci zespołów kolejno losują hasła (kategorie: przysłowie, postać, tytuł książki), a następnie próbują narysować je na tablicy. Pozostała część grupy odgaduje treść hasła. Proponujemy każdej z drużyn po trzy hasła do odgadnięcia.

2. Konkurencja „Piosenka” – każdej z drużyn odtwarzany jest fragment linii melodycznej piosenki, zadaniem dzieci jest odgadnięcie jej tytułu oraz wykonawcy. Po podaniu prawidłowej odpowiedzi wspólnie bawimy się przy piosence.

3. Konkurencja „Jaka to książka?” – każda drużyna odsłuchuje fragmentu audiobooka, (najlepiej, by był to tytuł z kanonu lektur szkolnych). Sugerujemy co najmniej po dwa tytuły dla każdej z drużyn.

4. Konkurencja „Urodziny” – na środek sali zapraszamy po trzech reprezentantów każdej z drużyn, zajmują oni miejsca w okręgu naprzemiennie. Rekwizytem niezbędnym do zabawy jest atrapa prezentu, którą uczestnicy podają sobie po udzieleniu prawidłowej odpowiedzi na pytanie. Pytania z wiedzy ogólnej, a także sprawdzające znajomość tekstów literackich – odczytuje bibliotekarz. Konkurencję kończy dźwięk dzwonka, a przegrywa drużyna, której reprezentant jako ostatni miał w ręku prezent.

5. Konkurencja „Literowy przekładaniec” – na środek sali zapraszamy pięciu reprezentantów drużyny, wręczając im zestaw pięciu liter. Zadaniem ich jest odpowiedź na zagadkę, a następnie ustawienie się w takiej kolejności, by literki ułożyły się w hasło będące odpowiedzią. Proponujemy po trzy hasła dla każdej z drużyn.

Ponieważ quiz ma być zabawą odeszliśmy od przyznawania punktów i tym samym obie drużyny odniosły zwycięstwo.

POMOCE METODYCZNE

Izolda Hukałowicz

Książnica Podlaska

Księżniczki kontra piraci warsztaty o równości płci dla najmłodszych

Problematyka egalitaryzmu płciowego kojarzona jest głównie z działalnością ruchów feministycznych oraz dyskusją na polu politycznym czy naukowym. Tymczasem równość płci bez wcielania w życie postulatów, bez praktykowania postaw równościowych zdaje się być jedynie szumnie brzmiącą ideą.

Kształtowanie owych postaw wiąże się z potrzebą umiejętnej edukacji na ten temat wśród jak najmłodszej grupy odbiorców – tak, aby praktykowanie zachowań pro-równościowych doświadczane było jako coś naturalnego, obecnego w życiu człowieka od początku. Uświadamianie różnic płciowych, promowanie okazywania wzajemnego szacunku, pomoc w odkrywaniu stereotypów płciowych – to tematy, które powinny pojawiać się w bibliotece jako miejscu łączącym ludzi.

W tym celu opracowany został cykl warsztatów bibliotecznych dla małych czytelników – w wieku od 5 do 10 lat – w którym podejmowane są różnorodne tematy, takie jak: rodzina, moda, praca czy zabawa. Są to tematy podstawowe, dotyczące sfer życia dobrze znanych dzieciom, w których maluchy czują się dobrze i bezpiecznie; problematyka egalitaryzmu płciowego pojawia się jedynie w tle, w sposób niewymuszony, bez zbędnego dydaktyzmu i moralizatorstwa.

Dzieci biorące udział w warsztatach odpowiadają na takie pytania jak: „Czy tylko dziewczynki noszą spódnice?”, „Czy tatuś ugotuje nam obiad?”, „Czy dziewczynki kopią piłkę?”, „Czy mogę pracować, gdzie tylko zechcę?”. Same zajęcia z założenia mają mieć formę zabawy, wykorzystującą przestrzeń i zasoby biblioteki. Proponowany cykl warsztatów składa się z czterech godzinnych spotkań, z których – jak już wspomniano – każde poświęcone jest innemu tematowi. Podczas zajęć dzieci poznają ciekawe książki związane z poruszonymi problemami (z każdym warsztatem związana jest co najmniej jedna pozycja literacka), grają w gry, oglądają interesujące filmy, biorą udział w zabawach z elementami dramy.

Warsztaty na temat równości płci zrealizowane zostały w Filii nr 9 Książnicy Podlaskiej od 31 lipca do 21 sierpnia 2017 r. Wzięły w nich udział grupy dzieci w wieku przedszkolnym oraz dzieci, które indywidualnie zgłosiły chęć uczestnictwa w zajęciach. Program warsztatów przedstawiał się następująco:

Warsztat 1

Temat: Rodzina – czyli kto rządzi w tym królestwie?

(literatura: „Basia i gotowanie” Stanecka Z.)

Warsztat 2

Temat: Zabawa – czyli w co bawią się chłopcy i dziewczynki?

(literatura: „Lalka Williama” Zolotow Ch., lub „Igor i Lalki” Lindebaum P.)

Warsztat 3

Temat: Praca – czyli jaki zawód mogę wybrać?

(literatura: „O królewnie, która chciała jeździć koparką” Wilczyński J. lub „Kosmonautka” Wawrzeniuk P.)

Warsztat 4

Temat: Moda – czyli jak ubierają się księżniczki i piraci?

(literatura: „Basia i moda” Stanecka Z., „M.O.D.A” Świeżak K.)

Poniżej zamieszczony został scenariusz jednego z warsztatów (warsztat 3).

Praca – czyli jaki zawód mogę wybrać?

(scenariusz warsztatu bibliotecznego dla dzieci w wieku 5-10 lat)

Czas trwania zajęć: ok. 50 min

Cele:

Dziecko:

- zna książkę „O królewnie, która chciała jeździć koparką” J. Wilczyńskiego
- rozwija zainteresowania książką
- uczy się pracy w grupie
- rozwija wyobraźnię
- ze zrozumieniem słucha czytanego tekstu
- umie opowiadać o czytanej wcześniej treści
- rozpoznaje prace stereotypowo wykonywane przez kobiety i mężczyzn

- potrafi rozpoznać zawody na podstawie rekwizytów z nimi związanych
- dowiadyuje się/upewnia się o możliwości swobodnego wyboru zawodu w przyszłości, bez względu na płeć

Formy pracy:

indywidualna, grupowa i zbiorowa.

Metody:

swobodna rozmowa, głośne czytanie tekstu, zabawa ruchowa, quiz, praca plastyczna.

Pomoce dydaktyczne:

obrazki ilustrujące zawody umieszczone w kopertach; książka J. Wilczyńskiego „O królewnie, która chciała jeździć koparką”; kolorowy kapelusz, w którym ukryte są rekwizyty: książka, długopis, bandaż, nożyczki, kalkulator, miotełka, młotek, łyżka drewniana; kredki, arkusze papieru

Wprowadzenie:

Zajęcia przeznaczone są dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz pierwszych klas szkoły podstawowej.

Przebieg zajęć:

1. Prowadzący zadaje pytania dzieciom:

- Co to jest praca?
- Po co ją wykonujemy?
- Jakie zawody znacie?
- Jakie zawody mogą wykonywać chłopcy, a jakie dziewczynki?

2. W kopertach znajdują się rysunki zawodów. Podzielcie je na 3 grupy: wykonywane tylko przez chłopców, tylko przez dziewczynki i takie, które mogą wykonywać i chłopcy i dziewczynki (górnik, nauczycielka, lekarz, kucharz, kosmetyczka, pielęgniarka, kierowca, policjant, strażak, robotnik budowlany, bibliotekarz)

3. Lektura „O królewnie, która chciała jeździć koparką”. Praca z książką.

A. Prowadzący głośno czyta tekst książki, a następnie zadaje pytania dzieciom:

- Dlaczego Monika wywołała poruszenie w królestwie?
- Jak zachowują się typowe królewny?
- Czy gdyby królewna była chłopcem, to rodzice kupiliby mu koparkę?

- Dlaczego to, że rodzice królowy spełnili jej marzenie okazało się bardzo dobrym pomysłem?
- Czy każdy może być kim tylko zechce?
- Czy są jakieś przeszkody, np. to, że jestem dziewczynką/chłopcem?

B. Quiz – pytania do tekstu. Za każdą poprawnie udzieloną odpowiedź dziecko otrzymuje punkt.

- Jak miała na imię królowa? (Monika)
- Jaki kolor miała koparka? (cytrynowy)
- Co lubił robić mąż królowy? (grał na harfie, szył stroje)
- W jaki sposób rodzice chcieli poprawić humor córce? (prezenty, popisy sztukmistrzów, bal, lody orzechowe)
- Jak zareagowała królowa, gdy dostała od rodziców koparkę? (rzuciła się rodzicom w ramiona, całowała, dziękowała, tańczyła z radości)
- Jaka katastrofa nawiedziła królestwo (powódź)
- Jak królowa pomogła w uratowaniu królestwa? (kopła wały)
- W jaki sposób król i królowa podziękowali córce za uratowanie królestwa? (zorganizowali bal)
- Jak miał na imię mąż królowy? (Marek)

4. Masaż relaksacyjny w pociągu

Dzieci zwrócone do siebie plecami wykonują na plecach kolegi różne ruchy odpowiednio do treści wierszyka.

Stolarz młotkiem stuka (stukanie jedną lub dwiema rękami zaciśniętymi w pięść)

Lekarz w plecy puka (delikatne pukanie palcami)

Kucharz w garnku miesza (koliste ruchy płaską dłonią lub pięścią)

Pracznica pranie wiesza (delikatne szczypanie)

Rolnik grabi siano („grabienie” palcami obu rąk w góry na dół)

Muzyk gra co rano (naśladowanie ruchów pianisty)

I ja też pracuję (wskazywanie na siebie)

Obrazek maluję (dowolne kreślenie palcami na plecach partnera)

5. Mój wymarzony zawód.

Narysujcie siebie jako osobę dorosłą, wykonującą wasz wymarzony zawód (np. z jakimś rekwizytem). Potem każdy pokazuje rysunek i reszta musi zgadnąć, co to za zawód.

6. Rekwizyty – co to za zawód?

Dzieci losują z magicznego kapelusza rekwizyty i próbują zgadnąć, co to za zawód:

- książka
- długopis
- bandaż
- nożyczki
- kalkulator
- miotełka
- młotek
- łyżka drewniana.

7. Podziękowanie za udział i wręczenie dzieciom certyfikatu uczestnictwa z warsztacie.

Anna Źarska-Kopras
Książnica Podlaska

„Kot Ty jesteś” scenariusz zajęć bibliotecznych dla 5-6 latków

Czas trwania zajęć: ok. 50 min.

Cele:

Dziecko:

- rozwija zainteresowanie książką,
- zna wiersze o kotach Marcina Brykczyńskiego,
- uczy się pracy w grupie,
- umie opowiadać o swoim ulubionym zwierzęciu,
- umie naśladować zachowanie kotów,
- zna budowę kota oraz potrafi rozpoznać jego nastroje,
- umie rozpoznawać i odróżniać zwierzęta,
- poznaje bibliotekę jako miejsce, gdzie można dowiedzieć się wielu ciekawostek o kotach,
- uzupełnia wiedzę na temat zwierząt.

Formy pracy:

indywidualna i zespołowa.

Metody:

swobodna rozmowa, głośne czytanie tekstu, zabawa ruchowa, praca plastyczna.

Pomoce dydaktyczne: książka „Kot ty jesteś?” Marcina Brykczyńskiego, kartoniki przedstawiające oczy zwierząt, plansza z ilustracją kota, koperty z kartkami zawierającymi napisy z częściami ciała kota (zęby, kości i mięśnie, uszy, kończyny, oczy, pazury, język, ogon, wąsy, kręgosłup), plansze ilustrujące zachowanie kotów, kredki, papierowe szablony kotków do kolorowania, kolorowe kółka z papieru (miseczki kotków), klej, podkład muzyczny.

Wprowadzenie:

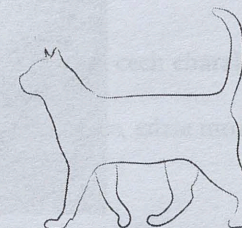
Zajęcia przeznaczone są dla dzieci w wieku przedszkolnym, jako propozycja lekcji bibliotecznej zachęcającej do korzystania z biblioteki i jej zbiorów książkowych. Zajęciom może towarzyszyć przygotowana wcześniej wystawka literatury dla dzieci o kotach.

Przebieg zajęć:

1. Przywitanie dzieci.

2. Bibliotekarz prosi dzieci o odnalezienie ukrytych w bibliotece 10 kopert w jednakowym kolorze, zawierających kartki z napisanymi częściami ciała zwierzątka, o którym będą prowadzone zajęcia. Osoba prowadząca po kolei odczytuje znalezione części ciała i pyta dzieci, jakie zwierzę posiada takie cechy. W momencie, gdy przedszkolaki odgadną, że chodzi o kota, prowadzący pokazuje przygotowaną wcześniej planszę z ilustracją kota, a dzieci przyklejają ją do tablicy/ściany itp.

3. Osoba prowadząca zaczyna rozmowę z dziećmi o kotkach. Prosi o dopasowanie napisów z częściami ciała kotka do obrazka. Mówi na temat budowy tego zwierzęcia i pokazuje przygotowane wcześniej plansze obrazujące jego nastroje i zachowanie. Dzieci przyklejają plansze do tablicy. Prowadzący przypomina dzieciom, że znajdują się w bibliotece i że jest to miejsce, w którym można znaleźć mnóstwo książek o kotkach i dowiedzieć się o nich ciekawych rzeczy.

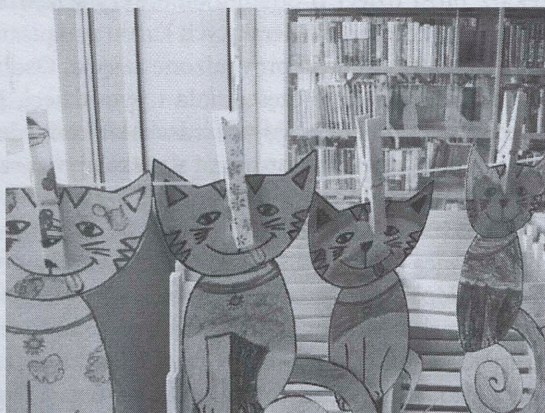
4. Zaproszenie dzieci do wspólnej zabawy. Prowadzący przytacza różne zachowania kotków a uczestnicy muszą je przedstawić, np.: koci grzbiet, kotek wdrapujący się na drzewo, malutki kotek, stary kocur, kotek się myje, kotek pije mleczko, kotek śpi, kotek poluje na myszkę. Dzieci mogą naśladować ruchem i dźwiękiem.

5. Głośne czytanie wybranych wierszy z książki: „Kot ty jesteś?” Marcina Brykczyńskiego.

6. Osoba prowadząca dzieli dzieci na 5 grup i rozdaje kartoniki z przygotowanymi wcześniej oczami różnych zwierząt, wśród nich powinno znajdować się oko kota. Kartoniki powinny być dobrane tak, aby dzieci

nie miało dużego problemu z rozpoznaniem, o jakie chodzi zwierzę. Następnie prowadzący losowo wymienia zwierzęta, a dzieci starają się rozpoznać, który kartonik jest właściwy.

7. Zaproszenie do zabawy ruchowej: „Kotki do miseczki” – prowadzący w różnych miejscach na podłodze rozkłada kolorowe miseczki dla kotków (o jedną mniej niż dzieci). Uczestnicy stają się kotkami, w rytm muzyki poruszają się na czworaka między kółkami, gdy muzyka cichnie każdy kotek musi jak najszybciej dobiec do wolnej miseczki. Kotek, który nie zdąży wykonuje dwa przysiady. Zabawę powtarzamy kilka razy.

8. Wspólne wykonanie pracy plastycznej – kolorowego papierowego kotka. Prowadzący rozdaje każdemu dziecku elementy kotka przygotowane wcześniej. Dzieci mogą najpierw pokolorować dane elementy, a następnie muszą je posklejać.

9. Podziękowanie i zakończenie zajęć – rozdanie dzieciom naklejek z kotkami.

Anna Żarska-Kopras

Książnica Podlaska

„Zwierzaki cudaki” scenariusz zajęć dla dzieci w wieku przedszkolnym 5-6 lat

Czas trwania zajęć: ok. 45-50 min

Cele:

Dziecko:

- zna książkę „Zwierzaki cudaki” Bibi Dumon Tak,
- rozwija zainteresowania książką,
- uczy się pracy w grupie,
- umie rozpoznawać i odróżniać zwierzęta według ich cech charakterystycznych,
- zapoznaje się z biblioteką i rozumie, że jest to miejsce, gdzie można dowiedzieć się wielu ciekawostek o zwierzętach,
- rozwija wyobraźnię,
- ze zrozumieniem słucha czytanego tekstu,
- umie opowiadać o czytanej wcześniej treści.

Formy pracy:

indywidualna i zespołowa.

Metody:

swobodna rozmowa, głośne czytanie tekstu, zabawa ruchowa, praca plastyczna.

Pomoce dydaktyczne:

książka „Zwierzaki cudaki” Bibi Dumon Tak, kredki, klej, taśma klejąca, szablony meduz i kolorowe wstążki, ilustracje zwierząt na stoliki: lis polarny, meduza, leniwiec, konik morski, ryba latająca – po 5 szt., ilustracje zwierząt (które będą przyklejone na plecy dziecka), aplikacja Animal 4D+/ książki zabawki o zwierzętach.

Wprowadzenie:

Zajęcia przeznaczone są dla dzieci w wieku przedszkolnym jako propozycja lekcji bibliotecznej zachęcającej do korzystania z biblioteki.

Przebieg zajęć:

1. Przywitanie grupy. Wprowadzenie do tematu zajęć.

2. Dzieci siedzą w pięciu grupach, każdej z grup dajemy przygotowane wcześniej ilustracje zwierząt. Prowadzący czyta fragmenty książki „Zwierzątki cudaki” Bibi Dumon Tak. W trakcie czytania dzieci starają się rozpoznać, którego zwierzęcia dotyczy dany tekst (fragmenty o: lisie polarnym, meduzie, leniwcu, koniku morskim, rybie latającej) i wskazać prawidłową ilustrację.

3. Chętna osoba z grupy wymienia charakterystyczne cechy danego zwierzęcia.

4. Zabawa w odgadywanie zwierząt.

Wybieramy z grupy chętne dzieci i przyklejamy im na plecy przygotowane wcześniej ilustracje z dowolnymi zwierzętami. Dzieci odwracają się plecami do grupy, aby reszta mogła zobaczyć, jakie zwierzę zostało naklejone na plecach chętniej osoby. Zadaniem dziecka jest odgadnąć, jakie zwierzę zostało umieszczone na jego plecach. Grupa podpowiada zgadującemu za pomocą gestów, ruchów lub dźwięków.

5. Ciekawym elementem zajęć jest wykorzystanie aplikacji Animal 4D+, która działa na urządzeniach posiadających system Android. W zestawie znajdują się karty ze zwierzętami. Za pomocą iPada zwierzęta z kart ożywają i wydają dźwięki.

Jeśli nie mamy możliwości wykorzystania wspomnianej aplikacji, można zaprezentować dzieciom książki zabawki (najlepiej z elementami dźwiękowymi) o zwierzętach zgromadzone w bibliotece.

6. Praca plastyczna - wykonanie pięknej kolorowej meduzy.

Każde dziecko otrzymuje szablon meduzy, który musi pokolorować. Następnie otrzymuje zestaw kolorowych wstążek (parzydełka meduzy), które przykleja taśmą klejącą lub klejem do szablonu meduzy.

7. Podziękowanie i zakończenie zajęć.

Justyna Szkiłdź, Joanna Jagiełło

Gminna Biblioteka Publiczna w Janowie

W świecie dinozaurów – zajęcia na podstawie książki z serii Dobry Dinozaur „Historia niezwyklej przyjaźni” Scenariusz zajęć bibliotecznych dla klas 0-3

Cele:

Dziecko:

- zna treść książki pt. „Historia niezwyklej przyjaźni”;
- rozpoznaje cztery typy dinozaurów;
- potrafi ułożyć puzzle;
- potrafi pokazać stronę prawą i lewą.

Formy pracy:

- indywidualna i zbiorowa, grupowa.

Metody pracy:

- pogadanka,
- głośne czytanie,
- heureka,
- zabawy ruchowe i słowne.

Pomoce dydaktyczne:

- książka z serii Dobry Dinozaur pt. „Historia niezwyklej przyjaźni”;
- książki o dinozaurach z ilustracjami;
- figurki plastikowych dinozaurów;
- zagadki o dinozaurach;
- plansza z czterema typami dinozaurów;
- małe dinozaury z papieru;
- „dino-puzzle”;
- kartki z ramkami na obrazki;
- dyplomy.

Przebieg zajęć:

1. Powitanie uczniów i oprowadzenie ich po bibliotecę.
2. Wprowadzenie do zajęć – zagadka o dinozaurach:
„Ogon, tułów, szyja, głowa...
Postać prawie już gotowa.
Jeszcze tylko cztery nogi i wychodzi potwór srogi.
Taki duży wśród zarośli...
Pewnie byśmy za nim poszli.
Lecz to było wieki temu.
Teraz już go nie znajdziemy.
A dlaczego? Bo wymarły.
Mam na myśli – ... (dinozaury)”
3. Dzieci siedzą w kole oglądają różne książki o dinozaurach.
4. Czytanie książki z serii Dobry Dinozaur pt. „Historia niezwykle przyjaźni”.
5. Rozmowa o książce:
 - O czym była książka?
 - Kogo spotkał Arlo?
 - Jak się nazywają dinozaury występujące w książce?
 - Co się stało z tatą Arlo?
 - Kto z kim się przyjaźnił?
 - Jakie przygody spotkały Arlo i Bąbla?
6. Zabawa w odnajdywanie typów dinozaurów.
Na tablicy wiszą cztery obrazki przedstawiające różne typy dinozaurów. W bibliotece są porozkładane papierowe dinozaury. Zadaniem każdego dziecka jest znalezienie jednego dinozaura i przyklejenie go na tablicy do odpowiedniego typu.
7. „Dino-puzzle”.
Dzieci dzielimy na pięć grup. Każda z nich dostaje wcześniej przygotowane, pocięte z papieru puzzle, które układa i przykleja na dużą kartkę papieru z ramką. W ten sposób powstaje pięć obrazków, przedstawiających różne dinozaury.

8. Zabawa – „Śmiejące się dinozaury”.

Dzieci dzielimy na cztery grupy. Każda z grup ma za zadanie śmiać się „inaczej”:

1. – ha, ha, ha
2. – hi, hi, hi
3. – ho, ho, ho
4. – he, he, he

Prowadzący pokazuje, która grupa zaczyna, a która kończy śmiech.

9. Każde dziecko dostaje figurkę dinozaura. Dzieci wykonują polecenia prowadzącego:

- dinozaur w ręczce prawej/lewej;
- dinozaur chowa się między półkami w bibliotece;
- dzieci kładą dinozaura na ramię/głowę;
- dinozaury wychodzą na korytarz;
- dzieci kładą dinozaura przy prawej/lewej nodze;
- dzieci chowają dinozaura za siebie.

10. Podziękowanie za zajęcia, rozdanie dzieciom pamiątkowych dyplomów i słodczy.

Justyna Szkiłdź, Joanna Jagiełło
Gminna Biblioteka Publiczna w Janowie

Gąsienica bawi i uczy – zajęcia na podstawie książki Erica Carle „Bardzo głodna gąsienica”

Scenariusz zajęć bibliotecznych dla klas 4-6

Cele:

Dziecko:

- potrafi wymienić dni tygodnia;
- zna fazy rozwoju motyla;
- potrafi powiedzieć, czym się żywi gąsienica motyla;
- poznaje zasady zdrowego odżywiania.

Formy pracy:

- indywidualna i zbiorowa.

Metody pracy:

- pogadanka,
- głośne czytanie,
- swobodna rozmowa,
- zabawy ruchowe, słowne itp.

Pomoce dydaktyczne:

- książka Erica Carle pt. „Bardzo głodna gąsienica”;
- plansza z fazami rozwoju motyla;
- plansza z dniami tygodnia;
- karta pracy – „labirynt”;
- kolorowe, małe i duże kwiaty;
- duża kartka papieru;
- papierowe, kolorowe koła – „głowa” i „nogi” gąsienicy;
- przypinane kolorowe motylki;
- piosenka o wiośnie pt. „Przyjaciół motyli”;
- mazaki, klej.

Przebieg zajęć:

1. Powitanie dzieci i oprowadzenie ich po bibliotecę.
2. Przypinamy dzieciom kolorowe motylki.
3. Dzieci siadają w kole i rozmawiamy wspólnie o bibliotecę, książkach i czytaniu. Oglądamy kolorowe książeczki dla najmłodszych czytelników.
4. Pokazujemy dzieciom książkę Erica Carle pt. „Bardzo głodna gąsienica” i rozmawiamy na temat prawidłowego odżywiania:
 - Czy lubicie jeść?
 - Co najbardziej lubicie jeść?
 - Czy macie swoje ulubione smakołyki?
5. Głośne czytanie książki pt. „Bardzo głodna gąsienica”.
6. Pytamy dzieci, co zjadła gąsienica i dlaczego rozboleła ją brzuszek.
7. Poznajemy dni tygodnia. Pytamy przedszkolaków, co i w które dni tygodnia jadła gąsienica. Prezentujemy planszę z dniami tygodnia.
8. Tworzymy na dużej karcie papieru gąsienicę z wcześniej przygotowanych papierowych kółek. Na każdym kółku po kolei piszemy imię dziecka i jego ulubiony smakołyk. Przyklejamy na kartkę papieru kółka obok siebie, tworząc gąsienicę. Na koniec doklejamy, wcześniej przygotowane z papieru - głowę i nogi. W ten sposób powstaje gąsienica z imionami dzieci i ich smakołykami.
9. Poznajemy fazy rozwoju motyla. Prezentujemy dzieciom na przygotowanych obrazkach: jajeczko – gąsienica – motyl i wieszamy na tablicy.
10. Rozdajemy dzieciom „labirynt”. Ich zadaniem będzie wskazać motylkowi drogę do kwiatka.
11. Zabawa – „Szukanie motylka”.
Dzieci siedzą w kole, jedno z nich wychodzi, a w tym czasie przypinamy dzieciom (trójce lub więcej) kolorowe motylki. Dziecko wchodzi i szuka, gdzie usiadły motylki. Zabawę powtarzamy kilka razy.

12. Na koniec spotkania zabawa ruchowa – motylki fruwać w takt piosenki o wiosnie. Muzyka zatrzymuje się – motylki biegną do kwiatka. Dzieci mają przypięte na początku spotkania kolorowe motylki i biegną do kwiatka tego samego koloru.

13. Podziękowanie dzieciom za zajęcia, rozdanie im pamiątkowych dyplomów.

Kalendarz rocznic 2018

Kalendarz Rocznic 2018 przeznaczony jest dla bibliotek publicznych woj. podlaskiego jako pomoc przy planowaniu działań kulturalno-oświatowych upowszechniających książki i czytelnictwo.

Opracowano na podstawie materiałów dostępnych w Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku, „Kalendarium rocznic i wydarzeń” Grażyny Bliskiej oraz stron internetowych – w szczególności portalu Wikipedia.

Informacje o osobach związanych z Regionem wyróżniono kursywą.

Wybór i opracowanie: *Anna Żarska-Kopras*

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej poparł uchwały ustanawiające rok 2018 rokiem:

- *Jubileuszu 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości*
- *Ireny Sendlerowej (w 10. rocznicę śmierci)*
- *abp Ignacego Tokarczuka (w 100. rocznicę urodzin)*
- *Jubileuszu Konfederacji Barskiej (w 250. rocznicę zawiązania Konfederacji)*
- *Praw Kobiet (w 100. rocznicę przyznania Polkom praw wyborczych)*

Komisja Europejska przyjęła wniosek ustanawiający 2018 rok jako Europejski Rok Dziedzictwa Kulturowego.

*Komitety Nauk Geograficznych PAN uznał rok 2018
Rokiem Polskiej Geografii
(w 2018 r. Polskie Towarzystwo Geograficzne będzie obchodziło
jubileusz 100 lat swego istnienia).*

Jubileusze

- 550. rocznica śmierci Johanna Gutenberga (ok.1400 – 1468)
- 250. rocznica Konfederacji barskiej (1768 – 1772)
- 200. rocznica urodzin Emily Jane Brönte (1818 – 1848)
- 200. rocznica urodzin Iwana Turgieniewa (1818 – 1883)
- 200. rocznica śmierci Jana Henryka Dąbrowskiego (1755 – 1818)
- 150. rocznica urodzin Stanisława Przybyszewskiego (1868 – 1927)
- 100. rocznica urodzin Stanisława Grzesiuka (1918 – 1963)
- 100. rocznica urodzin Haliny Popławskiej (1918)
- 100. rocznica urodzin Lothara Günthera Buchheima (1918 – 2007)
- 100. rocznica śmierci Lucjana Rydla (1870 – 1918)
- 100. rocznica urodzin abp Ignacego Tokarczuka (1918 – 2012)
- 100. rocznica śmierci Guillaume'a Apollinaire'a (1880 – 1918)
- 100. rocznica urodzin Aleksandra Sołżenicyna (1918 – 2008)
- 100. rocznica urodzin Adama Bahdaja (1918 – 1985)
- 50. rocznica śmierci Johna Steinbecka (1902 – 1968)
- 50. rocznica śmierci Zofii Kossak-Szczuckiej (1889 – 1968)

STYCZEŃ

- 1.01. Światowy Dzień Pokoju.
- 1.01. (195) Urodził się **Sandor Petőfi** (1823–1849) – węgierski poeta, uczestnik powstania niepodległościowego w 1848 r.
- 1.01. (70) Urodził się **Jerzy Niemczuk** (1948) – prozaik, krytyk literacki, dziennikarz, scenarzysta, autor słuchowisk radiowych oraz książek dla dzieci i młodzieży.
- 2.01. (100) Urodził się **Adam Bahdaj** (1918–1985) – pisarz, autor książek dla dzieci i młodzieży.
- 3.01. (95) Zmarł **Jarosław Hašek** (1883–1923) – pisarz czeski, autor „Przygód dobrego wojaka Szwejka podczas wojny światowej”.
- 4.01. (375) Urodził się **Isaac Newton** (1643–1727) – angielski fizyk, astronom i matematyk.
- 8.01. (325) Zmarł **Jan Andrzej Morsztyn** (ok. 1613–1693) – polityk, podskarbi koronny, poeta okresu baroku, tłumacz.
- 9.01. (90) Urodziła się **Judith Krantz** (1928) – amerykańska pisarka, autorka licznych powieści dla kobiet, wielokrotnie filmowanych.

- 9.01 (85) Urodził się **Wilbur Addison Smith** (1933) – południowoafrykański pisarz mieszkający w Londynie.
- 10.01. (135) Urodził się **Aleksiej Tołstoj** (1883–1945) – pisarz rosyjski, autor powieści fantastyczno-naukowych dla młodzieży, baśni i opracowań baśni ludowych.
- 12.01. (390) Urodził się **Charles Perrault** (1628–1703) – francuski bajkopisarz epoki baroku.
- 12.01. (140) Urodził się **Ferenc Molnar** (1878–1952) – dramaturg, tłumacz i prozaik węgierski.
- 13.01. (115) Urodziła się **Irena Jurgielewiczowa** (1903–2003) – autorka książek dla dzieci i młodzieży oraz opracowań na temat czytelnictwa i dydaktyki.
- 14.01. (120) Zmarł **Lewis Carroll** (1832–1898) – prozaik, matematyk i poeta angielski.
- 15.01. (75) Zmarł **Eric Knight**, właśc. **Eric Mowbray** (1897–1943) – pisarz ang.-amer., autor książek dla dorosłych i dzieci m.in.: „Lassie, wróć!”.
- 12.01. (25) Zmarł **Józef Czapski** (1896–1993) – artysta malarz i pisarz, major Wojska Polskiego.
- 20.01. (145) Urodził się **Johannes Vilhelm Jenssen** (1873–1950) – prozaik i poeta duński, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1944 r.
- 21.01. (55) Zmarł **Stanisław Grzesiuk** (1918–1963) – pisarz, pieśniarz.
- 21.01. Dzień Babci.
- 22.01. (155) Wybuch powstania styczniowego.
- 22.01. Dzień Dziadka.
- 22.01. (230) Urodził się **George Gordon Byron** (1788–1824) – poeta i dramaturg angielski.
- 23.01. (235) Urodził się **Stendhal**, właśc. **Henri Beyle** (1783–1842) – pisarz francuski, prekursor realizmu w literaturze.
- 24.01. Światowy Dzień Środków Masowego Przekazu.
- 24.01. (60) Urodziła się **Barbara Kosmowska** (1958) – pisarka, literaturoznawca, pracownik naukowy, autorka książek dla dzieci i młodzieży.
- 25.01. (105) Urodził się **Witold Lutosławski** (1913–1994) – kompozytor, dyrygent.
- 25.01. (70) Urodził się **Wojciech Mann** (1948) – dziennikarz radiowy.

- 26.01. (85) Urodziła się **Janina Zającówna** (1933) – pedagog, autorka powieści dla dorosłych i młodzieży.
- 28.01. (115) Urodził się **Aleksander Kamiński** (1903–1978) – prozaik, pedagog, wychowawca i metodyk ZHP, w czasie okupacji hitlerowskiej należał do kierownictwa Szarych Szeregów, autor książek o walce młodzieży z Szarych Szeregów z okupantem hitlerowskim.
- 28.01. (145) Urodziła się **Sidonie Gabrielle Colette** (1873–1954) – pisarka francuska.
- 29.01. (105) Zmarł **Władysław Bełza** (1847–1913) – poeta, publicysta, działacz kulturalny, autor powiastek historycznych dla dzieci oraz utworów opartych na motywach legend i baśni, autor wierszy patriotycznych.
- 29.01. (40) Zmarł **Stanisław Dygat** (1914–1978) – autor powieści i opowiadań, felietonista, dramaturg oraz scenarzysta filmowy.
- 31.01. (85) Zmarł **John Galsworthy** (1867–1933) – angielski powieściopisarz i dramaturg, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1932 r.

LUTY

- 1.02. (100) Urodził się **Ignacy Marcin Tokarczuk** (1918–2012) – duchowny rzymskokatolicki, doktor filozofii, Arcybiskup, obrońca praw wiernych, jeden z duchowych przywódców pokojowych zmagania narodu polskiego o niepodległość Ojczyzny.
- 2.02. (155) Urodziła się **Maria Rodziewiczówna** (1863–1944) – powieściopisarka, autorka powieści chętnie czytanych przez młodzież.
- 3.02. (125) Zmarł **Teofil Lenartowicz** (1822–1893) – poeta romantyczny, etnograf, rzeźbiarz, piewca mazowieckiego folkloru, zwany „lirnikiem mazowieckim”.
- 3.02. (550) Zmarł **Johann Gutenberg** (ok.1400–1468) – drukarz moguncki, wynalazca druku.
- 6.02. (100) Urodził się **Lothar Günther Buchheim** (1918–2007) – pisarz niemiecki.
- 8.02. (190) Urodził się **Jules Verne** (1828–1905) – pisarz francuski, autor licznych powieści przygodowych o charakterze

- fantastyczno-naukowym.
- 9.02. (235) Urodził się **Wasilij Żukowski** (1783–1852) – wybitny poeta rosyjski uważany za współtwórcę rosyjskiego romantyzmu, autor baśni osnutych na motywach ludowych.
- 11.02. Światowy Dzień Chorego.
- 11.02. Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego.
- 12.02. (115) Urodził się **Georges Simenon** (1903–1989) – francuski powieściopisarz pochodzenia belgijskiego.
- 13.02. (135) Zmarł **Wilhelm Richard Wagner** (1813–1883) – niemiecki kompozytor.
- 14.02. Święto Zakochanych – „Walentynki”.
- 16.02. (35) Zmarła **Kazimiera Hłakowiczówna** (1892–1983) – poetka, prozaik, tłumaczka, autorka powieści i wierszy dla dzieci.
- 16.02. (260) Urodził się **Julian Ursyn Niemcewicz** (1758–1841) – dramaturg, powieściopisarz, poeta, historyk, pamiętnikarz, publicysta, tłumacz, wolnomularz.
- 17.02. Światowy Dzień Kota.
- 17.02. (345) Zmarł **Molière**, właśc. **Jean Baptiste Poquelin** (1622–1673) – francuski komediopisarz.
- 19.02. (545) Urodził się **Mikołaj Kopernik** (1473–1543) – astronom, wybitny uczonek.
- 22.02. (120) Urodził się **Karol Bunsch** (1898–1987) – pisarz, autor powieści historycznych.
- 23.02. (35) Zmarł **Mieczysław Jastrun** (1903–1983) – poeta, prozaik, eseista, tłumacz z poezji francuskiej, niemieckiej i rosyjskiej.
- 25.02. (35) Zmarł **Tennessee Williams** (1914–1983) – amerykański dramaturg, prozaik i poeta, jeden z najważniejszych dramatopisarzy XX wieku.
- 26.02. Dzień Dinozaura.
- 27.02. (105) Urodził się **Irwin Shaw** (1913–1984) – amerykański powieściopisarz i nowelista.
- 27.02. (85) Urodził się **Aleksander Minkowski** (1933–2016) – pisarz, reportażysta i scenarzysta filmowy.
- 28.02. (5) Zmarł **Wiesław Szumański** (1957–2013) – poeta, autor słuchowisk radiowych, publicysta.
- 29.02. (250) **Konfederacja barska** (1768–1772) – zbrojny związek szlachty polskiej, utworzony w Barze na Podolu 1768

roku z zaprzysiężeniem aktu założycielskiego w obronie wiary katolickiej i niepodległości Rzeczypospolitej. Celem konfederacji było zniesienie ustaw narzuconych przez Rosję, a zwłaszcza dających równouprawnienie innowiercom.

MARZEC

- 1.03. **Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”**
– polskie święto państwowe poświęcone pamięci Żołnierzy Wyklętych – żołnierzy antykomunistycznego i niepodległościowego podziemia.
- 1.03. (105) Urodził się **Jan Bolesław Ożóg** (1913–1991) – poeta i prozaik.
- 3.03. **Międzynarodowy Dzień Pisarzy.**
- 3-9.03. **Międzynarodowy Tydzień E-książki.**
- 5.03. (110) Urodził się **Teodor Parnicki** (1908–1988) – pisarz, autor powieści historycznych i historyczno-fantastycznych.
- 6.03. (45) Zmarła **Pearl Buck** (1892–1973) – amerykańska powieściopisarka i nowelistka, laureatka literackiej Nagrody Nobla w 1938 r.
- 8.03. **Międzynarodowy Dzień Kobiet.**
- 8.03. (795) Zmarł **Wincenty Kadłubek** (ok. 1160–1223) – biskup krakowski, kronikarz.
- 10.03. **Dzień Mężczyzn.**
- 11.03. (25) Zmarła **Alina Centkiewiczowa** (1907–1993) – autorka książek dla dzieci i młodzieży.
- 12.03. (155) Urodził się **Gabriele D’Annunzio** (1863–1938) – włoski poeta, dramaturg, powieściopisarz, znany zwłaszcza dzięki bestsellerowej powieści z 1894 r. *Triumf śmierci*.
- 12.03. (110) Zmarł **Edmondo de Amicis** (1846–1908) – pisarz włoski, autor powieści i nowel o tematyce społeczno-obyczajowej.
- 13.03. (105) Zmarł **Walery Przyborowski** (1845–1913) – powieściopisarz, publicysta, historyk, autor powieści historycznych.
- 15.03. (1) Zmarł **Wojciech Młynarski** (1941–2017) – poeta, reżyser i artysta kabaretowy.
- 15.03. (115) Urodził się **Józef Czechowicz** (1903–1939) – poeta, prozaik, krytyk.

- 15.03. (40) Zmarł **Aleksander Kamiński** (1903–1978) – prozaik, pedagog, profesor nauk humanistycznych, instruktor harcerski, harcmistrz, żołnierz Armii Krajowej.
- 18.03. (75) Zmarła **Helena Mniszkówna** (1878–1943) – polska powieściopisarka, nowelistka.
- 19.03. (195) Zmarł książę **Adam Kazimierz Czartoryski** (1734–1823) – komendant Szkoły Rycerskiej, uczestnik prac Komisji Edukacji Narodowej, współtwórca Konstytucji 3 Maja, pisarz, mecenas sztuki.
- 10.03. (190) Urodził się **Henryk Ibsen** (1828–1906) – dramaturg norweski.
- 21.03. **Światowy Dzień Poezji** – ustanowiony przez UNESCO jesienią 1999 r.
- 21.03. **Pierwszy Dzień Wiosny, Dzień Wągarowicza.**
- 21.03. (45) Zmarł **Jan Marcin Szancer** (1902–1973) – grafik, scenograf, malarz, autor wielu ilustracji w książkach dla dzieci.
- 24.03. (115) Urodził się **Igor Newerly**, właśc. **Abramow** (1903–1987) – pisarz, pedagog, współpracownik Janusza Korczaka.
- 25.03. (90) Urodziła się **Joanna Kulmowa** (1928) – poetka, dramaturg, prozaik, satyryk, autorka utworów dla dzieci i młodzieży.
- 26.03. (535) Urodził się **Rafael**, właśc. **Raffaello Santi** (1483–1520) – włoski malarz, architekt.
- 27.03. **Międzynarodowy Dzień Teatru.**
- 29.03. (55) Zmarła **Pola Gojawiczyńska** (1896–1963) – pisarka, działaczka niepodległościowa.
- 30.03. (165) Urodził się **Vincent van Gogh** (1853–1890) – holenderski malarz.

KWIECIEŃ

- 2.04. **Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci** (w rocznicę urodzin Hansa Christiana Andersena).
- 2.04. **Światowy Dzień Wiedzy o Autyzmie.**
- 2.04. (60) Urodziła się **Renata Piątkowska** (1958) – socjolog, autorka popularnych książek dla dzieci i młodzieży.
- 4.04. (45) Zmarł **Gösta Knutsson** (1908–1973) – pisarz szwedzki, popularny autor książek dla najmłodszych.
- 7.04. **Światowy Dzień Zdrowia** – święto ustanowione przez

- Pierwsze Zgromadzenie Ogólne Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) w 1948 roku.
- 8.04. (45) Zmarł **Pablo Picasso** (1881–1973) – hiszpański malarz, grafik.
- 8.04. (100) Zmarł **Lucjan Rydel** (1870–1918) – poeta, dramaturg.
- 9.04. (50) Zmarła **Zofia Kossak-Szczucka** (1889–1968) – powieściopisarka i publicystka, autorka licznych powieści historycznych i zbiorów opowiadań dla dzieci i młodzieży.
- 10.04. (85) Urodziła się **Marta Tomaszewska** (1933–2009) – prozaik, autorka książek dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych.
- 12.04. **Dzień Czekolady.**
- 12.04. **Międzynarodowy Dzień Lotnictwa i Kosmonautyki** – ustanowiony na pamiątkę pierwszego lotu człowieka w kosmos (1961) i pierwszego startu promu kosmicznego (1981).
13. 04. (105) Urodził się **Aleksander Rymkiewicz** (1913–1983) – poeta, autor wierszy, bajek i opowieści dla dzieci i młodzieży, tłumacz.
- 15.04. (85) Urodził się **Boris Strugacki** (1933) – pisarz rosyjski, autor tworzonych wraz z bratem Arkadijem powieści fantastyczno-naukowych.
- 16.04. (115) Urodził się **Teodor Goździkiewicz** (1903–1984) – prozaik, autor książek dla dzieci i młodzieży popularyzujących umiłowanie przyrody.
- 19.04. (35) Zmarł **Jerzy Andrzejewski** (1909–1983) – powieściopisarz, krytyk literacki i teatralny, publicysta.
- 19.04. (30) Zmarł **Jonasz Kofta** (1942–1988) – poeta, dramaturg, satyryk, piosenkarz i malarz.
- 19.04. (75) **Wybuch powstania w getcie warszawskim** (1943 rok, trwało do 16 maja).
- 22.04. **Międzynarodowy Dzień Matki Ziemi.**
- 23.04. **Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich.**
- 24.04. (135) Urodził się **Jaroslav Hasek** (1883–1923) – pisarz czeski.
- 25.04. (45) Zmarła **Hanna Zdzitowiecka** (1909–1973) – prozaik, popularyzatorka wiedzy przyrodniczej wśród dzieci.
- 28.04. (70) Urodził się **Terry Pratchett** (1948–2015) – właśc. **Terence David John Pratchett**, pisarz angielski, autor

humorystycznych utworów fantasy znany młodzieży z serii powieściowej *Świat Dysku*.

29.04. **Międzynarodowy Dzień Tańca.**

MAJ

- 1.05. **Międzynarodowe Święto Pracy.**
- 2.05. **Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej** – tego samego dnia obchodzony jest Dzień Polonii i Polaków za Granicą.
- 3.05. **Święto Uchwalenia Konstytucji 3 Maja.**
- 4.05. **Międzynarodowy Dzień Strażaka.**
- 6.05. (100) Urodził się **Stanisław Grzesiuk** (1918–1963) – pisarz, pieśniarz (zwany również bardem z Czerniakowa).
- 7.05. (150) Urodził się **Stanisław Przybyszewski** (1868–1927) – poeta, dramaturg, powieściopisarz.
- 8.05. **Dzień Bibliotekarza i Bibliotek. Dzień Bibliotek i Bibliotekarza** – zainicjowany został przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, wydarzenie stało się powszechnie obchodzonym świętem rozpoczynającym **Tydzień Bibliotek** (8-15.05.), podczas którego organizowanych jest wiele konferencji, warsztatów i spotkań dla czytelników.
- 8.05. **Międzynarodowy Dzień Zwycięstwa** – święto upamiętniające zakończenie II wojny światowej w Europie.
- 9.05. (45) Zmarła **Alina Goldnikowa** (1919–1973) – prozaik, dziennikarka, autorka zasad savoir-vivre u dla dzieci.
- 12.05. (10) Zmarła **Irena Stanisława Sendlerowa** (1910–2008) – działaczka społeczna i charytatywna, członkini PPS i kierowniczka referatu dziecięcego Rady Pomocy Żydom („Żegoty”). Sprawiedliwa wśród Narodów Świata, dama Orderu Orła Białego i Orderu Uśmiechu.
- 15.05. **Międzynarodowy Dzień Rodziny** – ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 1993 r.
- 16.05. (315) Zmarł **Charles Perrault** (1628–1703) – pisarz francuski, autor baśni wierszem i prozą opartych na motywach ludowych.
- 17.05. (85) Urodził się **Jarosław Abramow-Newerly** (1933) – pisarz, kompozytor, autor tekstów piosenek, słuchowisk

- radiowych, dziennikarz.
- 18.05. **Międzynarodowy Dzień Muzeów.**
- 18.05. (85) Urodził się **Władysław Terlecki** (1933–1999) – pisarz, scenarzysta, autor powieści i opowiadań, w tym historycznych, słuchowisk, utworów dramatycznych i filmowych oraz scenariuszy.
- 22.05. (205) Urodził się **Wilhelm Richard Wagner** (1813–1883) – niemiecki kompozytor.
- 23.05. (135) Zmarł **Cyprian Kamil Norwid** (1821–1883) – poeta, malarz, rysownik, rzeźbiarz.
- 23.05. (20) Zmarł **Tony Halik**, właśc. **Mieczysław Sędzimir** (1921–1998) – pisarz, podróżnik, dziennikarz.
- 24.05. (140) Urodziła się **Helena Mniskówna** (1878–1943) – powieściopisarka.
- 24.05. (475) Zmarł **Mikołaj Kopernik** (1473–1543) – astronom, wybitny uczony.
- 25.05. (15) Zmarła **Irena Jurgielewiczowa** (1903–2003) – pisarka, autorka książek dla dzieci i młodzieży.
- 26.05. **Dzień Matki.**
- 28.05. (110) Urodził się **Ian Lancaster Fleming** (1908–1964) – pisarz angielski, autor powieści sensacyjnych.

CZERWIEC

- 1.06. **Międzynarodowy Dzień Dziecka.**
- 2.06. **Światowy Dzień Ochrony Środowiska.**
- 6.06. (200) Zmarł **Jan Henryk Dąbrowski** (1755–1818) – generał, twórca Legionów Polskich we Włoszech.
- 7.06. (95) Urodził się **Henryk Jerzy Chmielewski** (1923) – grafik, autor książek dla dzieci.
- 12.06. (140) Urodził się **James Oliver Curwood** (1878–1927) – pisarz i dziennikarz amerykański, autor popularnych powieści przygodowych opisujących życie wśród dziewiczej przyrody surowej Północy.
- 14.06. (85) Urodził się **Jerzy Kosiński** (1933–1991) – polsko-amerykański pisarz pochodzenia żydowskiego, piszący w języku angielskim.
- 16.06. **Ogólnopolskie Święto Wolnych Książek** (tzw. Bookcrossing) – akcja ta polega na zostawianiu przeczytanych książek w miejscach publicznych, jak

- również w miejscach, w tym celu przygotowanych tzw. półkach bookcrossingowych, po to by znalazca mógł je przeczytać i przekazać dalej.
- 17.06. (35) Zmarł **Miron Białoszewski** (1922–1983) – poeta, prozaik, dramatopisarz i aktor teatralny.
- 19.06. (25) Zmarł **William Golding** (1911–1993) – prozaik angielski, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1983 r.
- 20.06. (225) Urodził się **Aleksander Fredro** (1793–1876) – komediopisarz, poeta, pamiętnikarz, autor znakomitych bajek dla młodszych dzieci.
- 21.06. (70) Urodził się **Andrzej Sapkowski** (1948) – pisarz, z zawodu ekonomista, autor prozy z gatunku fantasy, laureat wielu nagród literackich. Dużą popularnością wśród młodych czytelników cieszy się *Saga o Wiedźminie*.
- 22.06. (55) Zmarła **Anna Borowikowa** (1888 Zabłudów – 1963) – autorka powieści historycznych dla dorosłych i młodzieży.
- 22.06. (120) Urodził się **Erich Maria Remarque** (1898–1970) – niemiecki pisarz, weteran I wojny światowej.
- 23.06. **Dzień Ojca.**
- 24.06. (180) Urodził się **Jan Alojzy Matejko** (1838–1893) – malarz, twórca obrazów historycznych i batalistycznych, historiozof.
- 25.06. (115) Urodził się **George Orwell**, właśc. **Eric Arthur Blair** (1903–1950) – pisarz i publicysta angielski.
- 26.06. (115) Urodziła się **Anna Kowalska** (1903–1969) – pisarka, nowelistka, autorka dziennika.
- 29.06. (205) Urodziła się **Petronela Paulina Krakowowa** (1813–1882) – pedagog, autorka książek dla dzieci i młodzieży.

LIPIEC

- 1.07. **Światowy Dzień Psów.**
- 2.07. (95) Urodziła się **Wisława Szymborska** (1923–2012) – poetka, w 1996 r. otrzymała literacką Nagrodę Nobla.
- 3.07. (135) Urodził się **Franz Kafka** (1883–1924) – niemieckojęzyczny pisarz żydowskiego pochodzenia.
- 3.07. (15) Zmarł **Sat-Okh**, właśc. **Stanisław Supłatowicz** (1925–2003) – pisarz, gawędziarz i artysta pochodzenia indiańskiego.

- 6.07. (125) Zmarł **Guy de Maupassant** (1850–1893) – pisarz francuski.
- 7.07. (100) Urodziła się **Halina Popławska** (1918) – pisarka i tłumaczka, wykładowca akademicki.
- 14.07. (115) Urodził się **Irving Stone** (1903–1989) – pisarz amerykański.
- 15.07. (130) Urodziła się **Anna Borowikowa** (1888 Zabłudów –1963) – autorka powieści historycznych dla dorosłych i młodzieży.
- 18.07. (115) Urodziła się **Czesława Niemyska-Rączaszkowa** (1903–1974) – prozaik, autorka sztuk scenicznych i słuchowisk radiowych, autorka książek dla dzieci i młodzieży.
- 19.07. **Dzień Czerwonego Kapturka** – święto postaci bajkowej, małej dziewczynki noszącej czerwone nakrycie głowy, wywodzącej się z baśni ludowych, opisanej po raz pierwszy przez Charles’a Perraulta w 1697 r.
- 22.07. (415) Zmarł **Łukasz Górnicki** (1527–1603) – humanista renesansowy, poeta, pisarz polityczny, tłumacz, sekretarz króla Zygmunta Augusta i jego bibliotekarz, starosta tykociński i wasilkowski, patron Książnicy Podlaskiej.
- 22.07. (140) Urodził się **Janusz Korczak** (1878–1942) – właśc. **Henryk Goldschmit**, pisarz, nowelista, lekarz, publicysta i pedagog, prekursor działań na rzecz praw dziecka, autor utworów dla dzieci i o dzieciach.
- 23.07. (130) Urodził się **Raymond Chandler** (1888–1959) – pisarz amerykański.
- 28.07. (20) Zmarł **Zbigniew Herbert** (1924–1998) – poeta, eseista, dramaturg.
- 28.07. (180) Urodził się **Jan Matejko** (1838–1893) – malarz, twórca obrazów historycznych i batalistycznych, historiozof.
- 30.07. (200) Urodziła się **Emily Jane Brönte** (1818–1848) – angielska pisarka i poetka.
- 31.07. (65) Zmarł **Kornel Makuszyński** (1884–1953) – prozaik, poeta, autor książek dla dzieci i młodzieży.

SIERPIEŃ

- 1.08. **Wybuch Powstania Warszawskiego** (1944).
- 10.08. (120) Urodził się **Tadeusz Dołęga-Mostowicz** (1898–1939) – pisarz, prozaik, scenarzysta i dziennikarz.

- 11.08. (115) Urodziła się **Alodia Kawecka-Gryczowa** (1903–1990) – bibliotekarka, historyk kultury, bibliolog i bibliograf.
- 15.08. **Święto Wojska Polskiego** (Cud nad Wisłą), obchodzone na pamiątkę zwycięskiej bitwy warszawskiej w 1920 roku.
- 16.08. (75) **Wybuch powstania w getcie białostockim** (1943 r.).
- 17.08. (65) Urodził się ks. **Jan Sochoń** (1953), pseud. **Jan Wasilkowski** – poeta, historyk filozofii, eseista, krytyk literacki, publicysta.
- 18.08. (10) Zmarła **Anna Zofia Markowa** (1932–2008) – współczesna pisarka, poetka, publicystka, autorka tekstów piosenek, laureatka Nagrody Literackiej im. Wiesława Kazaneckiego.
21. 08. (75) Zmarł **Henryk Pontoppidan** (1857–1943) – pisarz duński, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1917 r.
- 25.08. (80) Urodził się **Frederick Forsyth** (1938) – brytyjski pisarz powieści sensacyjnych i thrillerów.
- 27.08. (115) Urodził się **Leon Gomolicki** (1903–1988) – powieściopisarz, poeta.
- 30.08. (80) Urodziła się **Dorota Terakowska** (1938–2004) – pisarka, dziennikarka.
- 31.08. **Dzień Solidarności i Wolności.**

WRZESIEŃ

- 1.09. **Rocznica wybuchu II wojny światowej** (1939).
- 2.09. (45) Zmarł **John Ronald Renel Tolkien** (1892–1973) – pisarz angielski, naukowiec, autor powieści fantastycznych.
- 5.09. **Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek** – obchodzony również 5 listopada.
- 9.09. (115) Urodził się **Józef Czechowicz** (1903–1939) – poeta, autor wierszy i opowiadań dla dzieci.
- 9.09. (190) Urodził się **Lew Tołstoj** (1828–1910) – pisarz rosyjski.
- 11.09. (180) Urodził się **Adam Asnyk** (1838–1897) – poeta i dramatopisarz.
- 13.09. (215) Urodził się **Maurycy Mochnacki** (1803–1834) – krytyk literacki, teoretyk polskiego romantyzmu.
- 13.09. (80) Urodził się **Janusz Głowacki** (1938–2017) – prozaik, dramaturg, scenarzysta, felietonista i eseista.
- 20.09. (155) Zmarł **Jacob Grimm** (1785–1863) – uczonec niemiecki,

- filolog, bibliotekarz, współautor (wraz z bratem Wilhelmem) zbioru baśni ludowych i słownika języka niemieckiego.
- 26.09. (35) Zmarł **Aleksander Rymkiewicz** (1913–1983) – poeta, autor wierszy, bajek i opowieści dla dzieci i młodzieży, tłumacz.
- 26.09. (40) Zmarł **Jan Parandowski** (1895–1978) – prozaik, eseista, tłumacz, wybitny znawca oraz popularyzator kultury i literatury antycznej, autor książek dla młodzieży.
- 27.09. Światowy Dzień Turystyki.
- 27.09. Tydzień Zakazanych Książek – w tym czasie tysiące bibliotek i księgarni na całym świecie zwraca uwagę na kwestię wolności słowa oraz problem cenzury i zakazywania książek.
- (-) 09. (165) Urodziła się **Antonina Domańska** (1853–1917) – powieściopisarka, działaczka społeczna w instytucjach opieki nad dziećmi, autorka powieści historycznych dla dzieci i młodzieży.
- 29.09. (130) Urodziła się **Janina Porazińska** (1888–1971) – pisarka, autorka książek dla dzieci.
- 29.09. Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania.
- 29.09. (15) Zmarła **Melania Burzyńska** (1917–2003) – poetka i pisarka ludowa
- 30.09. (110) Zmarł **Karol Józef Teofil Estreicher** (1827–1908) – bibliograf, bibliotekarz, nazywany „ojcem bibliografii polskiej”.

PAŹDZIERNIK

- 1.10. Międzynarodowy Dzień Muzyki.
- 1.10. Międzynarodowy Dzień Osób Starszych.
- 4.10. Światowy Dzień Zwierząt.
- 4.10. (25) Zmarł **Jerzy Broszkiewicz** (1922–1993) – prozaik, dramaturg, eseista i publicysta.
- 10.10. (105) Urodził się **Claude Simon** (1913–2005) – powieściopisarz, eseista francuski, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1985 r.
- 13.11. (115) Urodziła się **Janina Dziarnowska** (1903–1992) – prozaik, tłumaczka, autorka książek dla dzieci.
- 14.10. Dzień Edukacji Narodowej, Dzień Nauczyciela.

- 14.10. Urodziny **Kubusia Puchatka** – obchodzone w rocznicę pierwszego wydania książki (1926 r.) Alana Alexandra Milne’a.
- 15.10. (185) Zmarł **Kleofas Ogiński** (1765–1833) – kompozytor.
- 15.10. Międzynarodowy Dzień Białej Laski – święto osób niewidomych i niedowidzących obchodzone corocznie od 1964 r.
- 17.10. (170) Urodził się **Wiktor Gomulicki** (1848–1919) – poeta, prozaik, krytyk literacki, felietonista, badacz przeszłości Warszawy, autor powieści historycznych dla młodzieży.
- 19.10. (175) Urodziła się **Jadwiga Papi** (1843–1906) – autorka powieści obyczajowych, historycznych, opowiadań dla dzieci i młodzieży, nauczycielka, przełożona pensji żeńskiej.
- 20.10. (285) Urodził się **Adam Naruszewicz** (1733–1796) – historyk, poeta.
- 29.10. (115) Urodził się **Mieczysław Jastrun** (1903–1983) – poeta, prozaik, tłumacz.

LISTOPAD

- 1.11. (125) Zmarł **Jan Matejko** (1838–1893) – malarz, twórca obrazów historycznych i batalistycznych, historiozof.
- 1.11. (25) Wejście w życie układu z Maastricht – utworzenie Unii Europejskiej w miejsce Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej.
- 7.11. (105) Urodził się **Albert Camus** (1913–1960) – prozaik, dramaturg francuski, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1957 r.
- 8.11. (65) Zmarł **Iwan Bunin** (1870–1953) – poeta i prozaik rosyjski, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1933 r.
- 8.11. (95) Urodził się **Józef Hen** (1923) – pisarz i publicysta żydowskiego pochodzenia, dramaturg, reportażysta, scenarzysta filmowy.
- 9.11. (200) Urodził się **Iwan Turgieniew** (1818–1883) – pisarz rosyjski.
- 9.11. (100) Zmarł **Guillaume Apollinaire**, właśc. **Wilhelm Apolinary Kostrowicki** (1880–1918) – poeta francuski.
- 10.11. Światowy Dzień Młodzieży.
- 11.11. (100) Narodowe Święto Niepodległości.

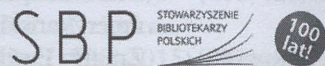
- 13.11. (115) Urodziła się **Janina Dziarnowska** (1903–1992) – prozaik, publicystka, tłumaczka, autorka książek dla dzieci.
- 14.11. (140) Urodził się **Leopold Staff** (1878–1957) – poeta, tłumacz, eseista.
- 20.11. (20) Zmarł **Marian Brandys** (1912–1998) – prozaik, publicysta, eseista, autor głośnych reportaży historycznych z czasów napoleońskich, utworów biograficznych oraz książek dla młodzieży.
- 20.11. **Światowy Dzień Ochrony Praw Dziecka.**
- 22.11. (90) Urodziła się **Krystyna Siesicka** (1928–2015) – pisarka, autorka książek dla młodzieży.
- 23.11. (85) Urodził się **Krzysztof Penderecki** (1933) – kompozytor, dyrygent i pedagog muzyczny.
- 25.11. **Światowy Dzień Pluszowego Misia.**
- 28.11 (100) **Przyznanie Polkom praw wyborczych.** W 1918 roku Józef Piłsudski podpisał dekret o ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego. Określono w nim, że wyborcą do Sejmu jest każdy obywatel państwa bez względu na płeć. Ponadto do Sejmu mogli być wybierani wszyscy obywatele i obywatelki państwa posiadający czynne prawo wyborcze. Sejm ustanowił 2018 Rokiem Praw Kobiet. Posłowie chcieli też oddać hołd pierwszym parlamentarzystkom Sejmu: Gabrieli Balickiej, Jadwidze Dziubińskiej, Irenie Kosmowskiej, Marii Moczyłowskiej, Zofii Moraczewskiej, Annie Piaseckiej, Zofii Sokolnickiej, Franciszce Wilczkowiakowej oraz wszystkim orędowniczkom walki o równouprawnienie.
- 30.11. **Andrzejki.**

GRUDZIEŃ

- 1.12. **Światowy Dzień Walki z AIDS.**
- 2.12. (110) Urodziła się **Helena Bechlerowa** (1908–1995) – pisarka, autorka książek dla dzieci.
- 4.12. **Dzień Górnika, Barbórka.**
- 5.12. (30) Zmarł **Teodor Parnicki** (1908–1988) – pisarz, autor powieści historycznych i historyczno-fantastycznych.
- 6.12. (65) Zmarł **Konstanty Ildefons Gałczyński** (1905–1953) – poeta, satyryk, tłumacz, autor słuchowisk radiowych

- 6.12. **Mikołajki.**
- 10.12. **Światowy Dzień Ochrony Praw Dziecka, Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka.**
- 11.12. (100) Urodził się **Aleksander Solżenicyn** (1918–2008) – prozaik rosyjski.
- 14.12. (105) Urodził się **Artur Sandauer** (1913–1989) – krytyk literacki, prozaik, tłumacz, filozof.
- 17.12. (115) Urodził się **Erschine Caldwell** (1903–1987) – pisarz amerykański.
- 19.12. (170) Zmarła **Emily Jane Brönte** (1818–1848) – pisarka angielska.
- 20.12. (50) Zmarł **John Steinbeck** (1902–1968) – pisarz amerykański.
- 20.12. (55) Zmarł **Gustaw Morcinek** (1891–1963) – prozaik.
- 24.12. (155) Zmarł **William Makepeace Thackeray** (1811–1863) – pisarz angielski, autor powieści fantastycznych dla dzieci.
- 24.12. (220) Urodził się **Adam Mickiewicz** (1798–1855) – poeta, działacz polityczny, publicysta, tłumacz, filozof, działacz religijny, mistyk, organizator i dowódca wojskowy, nauczyciel akademicki.
- 24.12. (80) Urodziła się **Ewa Ostrowska** (1938–2012) – autorka książek dla dzieci i młodzieży.
- 25.12. (80) Zmarł **Karel Čapek** (1890–1938) – prozaik czeski.
- 26.12. (95) Zmarł **Włodzimierz Przerwa-Tetmajer** (1861–1923) – poeta, malarz.
- 27.12. (65) Zmarł **Julian Tuwim** (1894–1953) – poeta, satyryk, tłumacz, autor wierszy dla dzieci.

STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH

Małgorzata Rokicka-Szymańska
Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich

Bogactwo działań na 100-lecie SBP na Podlasiu

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich powstało w 1917 roku. W tym roku obchodzimy 100-lecie powstania tej samorządowej organizacji społecznej o charakterze fachowym i naukowym, zrzeszającej osoby związane zawodowo ze sprawami bibliotekarstwa i informacji naukowej. Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez podejmowanie wielu działań m.in.: współdziałanie w tworzeniu polityki bibliotecznej, informacyjnej i wydawniczej, dążenie do zachowania piśmiennictwa dla kultury narodowej i rozwoju czytelnictwa, rozbudzanie i popieranie aktywności zawodowej i społecznej bibliotekarzy, integracja środowiska, podnoszenie prestiżu społecznego i ochrona zawodu, kształtowanie postaw etycznych i społecznych bibliotekarzy oraz pracowników informacji naukowej.

Organizacja jest służbą społeczną dla bibliotekarstwa i informacji naukowej w Polsce, rozbudza aktywność zawodową oraz kształtuje i upowszechnia myśli bibliotekarskie, dostęp do różnych form nowoczesnego kształcenia i doskonalenia zawodowego.

Stowarzyszenie prowadzi aktywne działania lobbingowe na rzecz użytkowników i pracowników bibliotek, a także – jako organizacja pozarządowa – uczestniczy w pozyskiwaniu środków pomocowych.

Działalność ogólnopolską i okręgową SBP prezentują następujące strony internetowe, na które serdecznie zapraszamy:

- <http://www.sbp.pl/>
- <http://www.ksiaznicapodlaska.pl/statics/sbp.html>

Okręg SBP na Podlasiu obejmuje swoim zasięgiem działania teren województwa podlaskiego. Liczba członków Okręgu Podlaskiego SBP na 2016 rok liczyła 173 (w tym 99 zrzeszonych w SBP Oddziale Białostockim, Oddziale Suwalskim – 49, Oddziale Łomżyńskim – 25). W okręgu funkcjonowało 7 kół: augustowskie – 10 członków, suwalskie – 38; białostockie – 42, łąpskie – 10; koło powiat – 47; kolneńskie – 10, łomżyńskie – 15). Analogiczną liczbę członków odnotowano w I półroczu 2017 roku. Zarząd SBP nieustannie zaprasza wszystkich chętnych do wstąpienia w swoje szeregi (bez względu na strukturę). Bliższych informacji udzielają Koleżanki przewodniczące z poszczególnych Oddziałów Okręgu Podlaskiego wspólnie z przewodniczącą Okręgu Podlaskiego SBP – Małgorzatą Rokicką-Szymańską. Zapisy do SBP przyjmowane są w: Oddziałach i Kołach SBP na podstawie pisemnej deklaracji kandydata. Po wstąpieniu w szeregi SBP, członek otrzymuje legitymację.

Zarząd Okręgu Podlaskiego SBP przy aprobacie jej członków oraz sympatyków, zgodnie ze wcześniejszymi ustaleniami, podjął szereg inicjatyw w 2017 roku celem uczczenia jubileuszu 100-lecie Stowarzyszenia, obchodzonego pod hasłem: „SBP – wiedza i doświadczenia”. Na spotkaniach wiedzę przekazywali zaproszeni do współpracy prelegenci i goście, a doświadczeniem życiowym i zawodowym dzielono się wspólnie przy każdej nadarzającej się okazji. Wiele osób przekazywało swe mądrości, pomysły, przemyślenia, dobre rady partnerskie w działaniu, dokładając brakujące „puzzle do układanki” podczas rozmów koleżeńskich na różnorodne i inspirujące tematy. Zaplanowane wydarzenia obfitowały w bogate działania na rzecz rozwoju czytelnictwa i umacniania wizerunku oraz potencjału SBP, koncentrując się na wielu obszarach tematycznych. Rozpoczęliśmy naszą aktywność na szeroką skalę poczynając od doskonalenia zawodowego i promocji, nie pomijając także integracji. Do większości działań włączyły się wszystkie struktury SBP – oddziały: białostocki, łomżyński i suwalski, łącznie z kołami.

Na początku 2017 roku przeprowadzono akcję promocyjno-reklamową. Przewodnicząca Okręgu Podlaskiego opracowała notatkę informacyjną o działalności SBP z zaakcentowaniem okręgu podlaskiego. Wiadomość została przesłana do bibliotek powiatowych województwa z prośbą o rozesłanie ich do podległych im placówek w terenie.

Kolejnym elementem działań w tej kategorii był konkurs na plakat i zakładkę akcentującą jubileusz Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Wpłynęły 4 wzory plakatów oraz 2 wzory zakładki. Opracowania materiałów dokonały cztery koleżanki. Projekty plakatów przygotowały: Anna

Żarska-Kopras – 3 projekty (z Książnicy Podlaskiej) oraz Urszula Kowalczyk – 1 projekt (z Juchnowca Kościelnego), natomiast zakładki – Anna Muszyńska i Dorota Więcko (z Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łapy) oraz Monika Łapińska (z Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łapy). Przedstawione propozycje graficzne poddaliśmy pod głosowanie wszystkim zainteresowanym bibliotekarzom. Swe opinie wypowiedziało 183 pracowników bibliotek publicznych województwa podlaskiego, w tym 79 pracowników Książnicy Podlaskiej i 104 bibliotek terenowych. Wybrano plakat kol. Anny Żarskiej-Kopras, który uzyskał 75 głosów poparcia i zakładkę autorstwa dwóch bibliotekarek z Łap – Anny Muszyńskiej i Doroty Więcko z 61 głosami poparcia. Bardzo dziękujemy Koleżankom, które opracowały graficznie informatory, akcentujące 100-lecie SBP. Materiały promocyjnie upowszechniano na wielu spotkaniach, a także przekazano do Zarządu Głównego SBP podczas majowej wizyty przewodniczącej Pani Elżbiety Stefańczyk w Książnicy Podlaskiej.

Następnym etapem naszych działań była edukacja szkoleniowa skierowana do bibliotekarzy z poszczególnych Oddziałów SBP. Zaproponowaliśmy chętnym warsztaty w ramach rozwoju kompetencji osobistych. Działania te podjęto w lutym 2017 roku, a zakończono w październiku ww. roku. Przeprowadzono cztery spotkania. Zaprośiliśmy do współpracy Panią Anetę Zamojską – certyfikowanego trenera, coacha, wykładowcę akademickiego, była dziennikarkę, obecnie kierownika Szkoły Artystycznej w Ełku. Jej pasją jest wspieranie innych w rozwoju oraz twórczość literacka (jest autorką powieści „Sekundy do szczęścia”). Pani Aneta – moderator spotkań – zaproponowała pięciogodzinne bloki tematyczne z możliwością wyboru jednego tematu dotyczącego:

- asertywności, radzenia ze stresem i wypaleniem zawodowym;
- autoprezentacji i wystąpień publicznych w bibliotece oraz tremy przed wystąpieniami i sposobami na odstresowanie;
- obsługi klienta, budowania relacji, trudnego klienta w bibliotece;
- sprawnie działającej biblioteki, czyli – jak zbudować dobry zespół.

Zorganizowane spotkania dały ich uczestnikom duże korzyści m.in. wiedzę praktyczną i teoretyczną, pomocną nie tylko w pracy zawodowej, ale też poprawiającą komunikację między pracownikami. Najcenniejsze okazały się wskazówki działań odnośnie danego zagadnienia z przedstawieniem dodatkowej oferty na bazie wymiany doświadczeń uczestników warsztatów. W związku z przychylną oceną spotkań i dużym zainteresowaniem uczestników tematami w przyszłości planowane są kolejne działania poszerzające kompetencje zawodowe pracowników bibliotek. Osoba

przewodząca starała się zmotywować zespoły biorące udział w szkoleniach, podpowiadając ciekawe rozwiązania, co pozwoliło uczestnikom poszerzyć wiedzę teoretyczną i praktyczną z zakresu omawianych zagadnień.

Zaplanowane jest w listopadzie 2017 roku szkolenie pt. „Rola biblioteki i bibliotekarza w lokalnym środowisku” realizowane przez dr Małgorzatę Iwanowicz w ramach „Asertywności i budowanie osobistego wizerunku bibliotekarza” w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. dr T. Rakowieckiego w Hajnówce.

Następnym działaniem współrealizowanym z Książnicą Podlaską im. Łukasza Górnickiego była impreza zorganizowana 10 maja 2017 roku w siedzibie Książnicy Podlaskiej w związku z obchodami Światowego Dnia Książki i Dnia Bibliotekarza, na którą zaproszono władze samorządowe, bibliotekarzy oraz przedstawicieli instytucji współpracujących z biblioteką wojewódzką. Podczas spotkania wręczono zasłużonym bibliotekarzom corocznie przyznawane przez powołaną Kapitułę wyróżnienie – Dyplom Srebrnej Róży. Na uroczystych obchodach ogłoszono wyniki ogólnopolskiego konkursu SBP (który realizowany jest od paru lat zgodnie z wytycznymi Zarządu Głównego SBP) i mającego na celu wyłonienie najbardziej cenionego i szanowanego bibliotekarza w województwie podlaskim w minionym roku. W 2016 roku zwycięzcą konkursu została koleżanka Iwona Czyżewska – kierowniczka Filii Bibliotecznej nr 15 Książnicy Podlaskiej, skarbniczka SBP Oddziału Białostockiego. Ponadto wyróżniono 5 bibliotekarzy samorządowych z województwa podlaskiego (dyr. MBP w Wasilkowie – Elżbietę Kisło, 3 bibliotekarzy z MBP z Hajnówki – Alicję Karczewską, Joannę Kisielewicz, Agnieszkę Kazberuk oraz bibliotekarza z MBP w Bielsku Podlaskim – Grażynę Szulborską). Dyplomy z upominkami (w tym publikacje SBP) wręczyli: Marszałek Województwa Podlaskiego – Jerzy Leszczyński, dyrektor Książnicy Podlaskiej - Jolanta Gadek oraz pełnomocnik dyrektora BN ds. współpracy z bibliotekami publicznymi i przewodnicząca SBP – Elżbieta Stefańczyk. Inaugurację obchodów rozpoczęła Jolanta Gadek (dyrektor Książnicy Podlaskiej), a wystąpienie okolicznościowe pt. „Biblioteka. Oczywiście” wygłosiła Elżbieta Stefańczyk (gość honorowy). Na zakończenie imprezy uczestnicy mieli okazję wysłuchać koncertu „Światowe i polskie hity” wykonanego przez zespół muzyczny, z którym współpracuje kierownik Filii Bibliotecznej nr 4 Książnicy Podlaskiej w Białymstoku – Kol. Bernadeta Śliwoniuk. Imprezie towarzyszyła ekspozycja fotograficzna pt. „Reminiscencje biblioteczne realizowane przez SBP Oddział Białostocki 2006-2016” autorstwa Krzysztofa Szymańskiego. Wystawę 50 zdjęć można było wcześniej obejrzeć w wielu bibliotekach województwa podlaskiego

w ramach „wędrujących ekspozycji” (m.in. w: Łapach, Czarnej Białostockiej, Hajnówce, Bielsku Podlaskim, Mońkach, Juchnowcu Kościelnym, Michałowie oraz kilku filiach bibliotecznych Książnicy Podlaskiej).

W ramach obchodów Tygodnia Bibliotek w siedzibie Starostwa Powiatowego w Łomży w dniu 17 maja 2017 r. odbyła się konferencja ph. „Biblioteka a interaktywne technologie”. Spotkanie zorganizowano w ramach założonej 15 lat temu Bibliotecznej Ligi Powiatów, partnerstwa trzech powiatów: łomżyńskiego, białostockiego i suwalskiego. Gospodarzem uroczystości była Miejska Biblioteka Publiczna w Łomży, przy współpracy z Książnicą Podlaską – Biblioteką Powiatu Białostockiego w Białymstoku oraz Biblioteką Publiczną im. Marii Konopnickiej w Suwałkach. Spotkanie miało charakter literacko-interaktywno-technologiczny. Zgodnie z tradycją uprzednich zjazdów, po części merytorycznej uczestnicy mieli okazję zwiedzić przepiękne tereny, w których zorganizowano spotkanie. Tym razem „spenetrowano” śródmieście Łomży.

Do szerokiej gamy inicjatyw, które przeprowadzono w ramach programu jubileuszowego, należy zaliczyć integrację środowiska zawodowego poprzez współorganizację majowej imprezy plenerowej – ogniska dla pracowników Książnicy Podlaskiej na terenie Białostockiego Muzeum Kultury Ludowej w gminie Wasilków, a także lipcowej trzydniowej wycieczki edukacyjnej skierowanej do wszystkich zainteresowanych Szlakiem Piastowskim (Poznań i okolice) oraz jesiennego jednodniowego „wypadu” do Warszawy (zwiedzanie Muzeum Pałacu i Parku króla Jana III w Wilanowie oraz obejrzenie musicalu „Piloci” w Teatrze Roma). Nie zapomniano również o emerytach, których w czerwcu zaproszono do Książnicy Podlaskiej na spotkanie ph. „Jak miłe są wspomnienia” z urozmaiconym i bogatym programem, któremu towarzyszyły wspomnienia i wzruszenia.

Dodatkowe przedsięwzięcia podjęły Koleżanki z Oddziału Łomżyńskiego, proponując zainteresowanym udział w przeprowadzonej we wrześniu konferencji pt. „Bibliotekarz wczoraj i dziś – rola współczesnego bibliotekarza oraz wspomnienia o tych, którzy byli wśród nas” pod patronatem Przewodniczącej Zarządu Głównego SBP – Elżbiety Stefańczyk. Ponadto w/w Oddział zaproponował wszystkim zainteresowanym wyjazd do Muzeum Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Praniu, gdzie uczestnicy skorzystali z programu poetycko-muzycznego „Szarlatanów nikt nie kocha”.

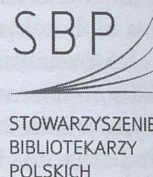
Przedstawicielka z Okręgu Podlaskiego – jako wolontariuszka – wzięła udział w Światowym Kongresie Bibliotek IFLA pod hasłem „Biblioteki. Solidarność”, zorganizowanym w dniach 19-25 sierpnia 2017 roku we Wro-

clawiu. Refleksjami z uczestnictwa w kongresie koleżanka Urszula Bujno z Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łapy podzieliła się podczas szkolenia bibliotekarzy zorganizowanego w Bibliotece w Surazhu.

Stowarzyszenie Okręgu Podlaskiego patronowało również wielu konkursom skierowanym do młodszych i starszych odbiorców usług bibliotecznych, a także bibliotekarzy. Takie formy działania podjęły m.in.: Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku, Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy, Miejska Biblioteka Publiczna w Bielsku Podlaskim, Miejska Biblioteka Publiczna im. dr. Tadeusza Rakowieckiego w Hajnówce, Biblioteka Publiczna Gminy Łomża z siedzibą w Podgórzu, Miejska Biblioteka w Kolnie. Ponadto w kilku bibliotekach (m.in. w paru filiach Książnicy Podlaskiej, Suwałkach, Podgórzu, Bielsku Podlaskim, Łapach) zaprezentowano na ekspozycjach wielotematyczne wydawnictwa SBP.

Jubileusz powstania Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich jest doskonałą okazją do spotkań, dyskusji, debat, wymiany doświadczeń bibliotekarzy oraz podkreślenia roli współczesnych bibliotek, a przede wszystkim do integracji branżowej. Zorganizowane spotkania przyczyniły się do przedstawienia zmian, jakie dokonały się na przestrzeni wielu lat w polskim bibliotekarstwie. Te pozytywne przeobrażenia odbyły się na wielu płaszczyznach, pozwalając patrzeć z większym optymizmem w przyszłość. Bibliotekarze ciągle zdobywają wiedzę, nawiązują kontakty z ciekawymi ludźmi ze świata książki i kultury. Starają się udowodnić innym, że wizje bibliotek i bibliotekarzy uległ transformacji. Media niejednokrotnie podkreślają ten fakt, a jednocześnie akcentują rolę czytania i bibliotek w poprawie jakości życia i edukacji w szerokich kręgach społeczności. Zapewne wszystkie imprezy akcentujące 100-lecie SBP zorganizowane w Polsce przyczyniły się do popularyzacji tej organizacji oraz bibliotek. Dodatkowo po kongresie wzmocniły się światowe głosy „książnic wiedzy” popularyzujące te instytucje.

Serce radowało się, gdy widziało się zaangażowanie wielu bibliotekarzy wspierających realizację w/w przedsięwzięć związanych z jubileuszem. Zarząd Okręgu Podlaskiego SBP serdecznie dziękuje wszystkim za pomoc i współpracę.

Małgorzata Rokicka-Szymańska

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Oddział w Białymstoku

Sprawozdanie Zarządu Oddziału SBP w Białymstoku za 2016 rok

I. Informacje organizacyjne i finansowe dotyczące działalności statutowej Oddziału

1.1. Posiedzenia Zarządu Oddziału

Zorganizowano w 2016 roku 4 spotkania Białostockiego Zarządu Oddziału SBP oraz 1 Zarządu Okręgu SBP, mając na celu podjęcia istotnych decyzji min.:

12.01.2016 – podsumowano działania SBP za 2015 rok oraz nakreślono plan na 2016 rok (uwzględniający: promocję działań SBP skierowaną do członków Oddziału oraz innych zainteresowanych osób, pozyskanie nowych członków, ustalenie tematyki szkoleń, wstępne dyskusje nt. organizacji konkursu na Bibliotekarza Roku Województwa Podlaskiego oraz współorganizacja Dnia Bibliotekarza i Bibliotek, a także corocznej akcji Tygodnia Bibliotek – 8 osób);

9.03.2016 – przeprowadzono posiedzenie Komisji Okręgu SBP w Białymstoku, zwołane w celu wyboru Podlaskiego Bibliotekarza Roku 2015 (7 osób);

13.05.2016 – spotkanie przedstawicieli Zarządu celem omówienia propozycji wyjazdów edukacyjno-integracyjnych zaplanowanych w 2016 roku (4 osoby);

4.11.2016 – posiedzenie Komisji dotyczącej konkursu wojewódzkiego „Edukacja w bibliotece, biblioteka w edukacji” organizowanego przez Książnicę Podlaską (SBP –partnerem w działaniu – 4 osoby);

28.11.2016 – posiedzenie przedstawicieli Oddziału Białostockiego oraz kół (9 osób).

1.2. Informacja o członkach

Uzupełniano na bieżąco brakujące dane w bazie członków;

Odnotowano w bieżącym roku 99 członków (w tym: 42 w kole Białystok, 10 w kole Łapy, 47 w kole powiat).

Skonfrontowano informacje o liczbie członków SBP z przekazem administratora bazy SBP Okręgu Podlaskiego – kol. Teresy Kruszewskiej. Liczba członków Okręgu Podlaskiego SBP –173 (w tym 99 zrzeszonych w SBP Oddziale Białostockim, Oddziale Suwalskim – 49, Oddziale Łomżyńskim – 25). W okręgu funkcjonuje 7 kół: augustowskie –10 członków, suwalskie –38 ; białostockie – 42, łapskie –10; koło powiat – 47; kolneńskie – 10, łomżyńskie – 15).

II. Działalność merytoryczna Zarządu Okręgu Podlaskiego wg pięciu celów strategicznych zawartych w „Strategii SBP na lata 2010-2021”

Popularyzacja założeń projektu *Analiza i Funkcjonowanie Bibliotek* realizowanego przez Zarząd Główny SBP na spotkaniu bibliotekarzy oraz informacja nt. wskaźników czytelniczych w Elektronicznym Serwisie Informacyjnym Bibliotekarzy Województwa Podlaskiego.

Promocja szkoleń oraz literatury fachowej przekazywanej przez Zarząd Główny SBP na spotkaniach z bibliotekarzami woj. podlaskiego. Ponadto cyklicznie (w miarę pozyskanych środków) nabywano literaturę fachową, wydaną nakładem SBP i przekazywano ją bibliotekarzom w formie upominków (podczas podsumowywania konkursów oraz jako suweniry bibliotekarzom wyróżniającym się w pracy zawodowej) w trakcie realizowanych działań merytorycznych.

2.1. Uzyskanie przez SBP realnego wpływu na kształtowanie polityki i praktyki bibliotecznej

SBP Oddział w Białymstoku udzielił wielu odpowiedzi na piśmie, a także wykonał szereg rozmów m.in. w obronie bibliotekarzy terenowych.

Wielokrotnie protestowano w zakresie łączenia bibliotek z innymi instytucjami w województwie podlaskim.

Cyklicznie raz w kwartale przekazywano informacje o propozycjach działań SBP do serwisu informacyjnego bibliotekarzy województwa podlaskiego na stronie [www.KsiążnicyPodlaskiej](http://www.KsiążnicyPodlaskiej.pl).

2.2. SBP ważnym partnerem w tworzeniu społeczeństwa wiedzy

Włączenie się bibliotekarzy do inicjatywy Zarządu Głównego SBP w ramach akcji „Tygodnia bibliotek” pod hasłem „Biblioteka inspiruje” (maj 2016).

Udział w szkoleniach przedstawicieli Oddziału Białostockiego SBP organizowanych przez Zarząd Główny SBP

Współorganizacja szkoleń skierowanych do przedstawicieli i sympatyków SBP zorganizowanych przy współpracy z Oddziałem Białostockim SBP (podana liczba uczestników oraz członków stowarzyszenia):

17.02.2016 – szkolenie pt. „Kreatywność w bibliotece – od literatury do praktyki” zorganizowano wspólnie z GBP w Juchnowcu Kościelnym (2 bloki tematyczne zrealizowali przedstawiciele SBP): udział – 34 osoby, w tym 20 członków SBP,

2.03.2016 – seminarium w Filii Bibliotecznej w Uhowie pt. „Piórem czy mieczem – opowieści o Henryku Sienkiewiczu”, zorganizowano w partnerstwie z BPMiG Łapy, (3 bloki tematyczne realizowane przez członków SBP): uczestników – 44, w tym 15 członków SBP,

12.05.2016 – seminarium pt. „Biblioteka inspiruje” zorganizowane przez MBP w Hajnówce, (2 zagadnienia realizowane przez członków SBP): udział 22 osób, w tym 15 członków SBP,

18.05.2016 – konferencja trzech powiatów w ramach Bibliotecznej Ligii Powiatowej pt. „Książka cyfrowa i nowe technologie w budowaniu kompetencji czytelnich wśród dzieci i młodzieży” przeprowadzona w Suwałkach (2 bloki tematyczne realizowane były przez przedstawicieli SBP Oddziału Białostockiego i Suwalskiego): udział 79 osób, w tym 32 członków SBP,

21.09.2016 – warsztaty biblioteczne pt. „Praca z tekstem literackim” zorganizowane w GBP w Krypcie z udziałem 25 osób, w tym 7 członków SBP,

28.10.2016 – seminarium „Podpatrując innych jesteśmy bogatsi w wiedzę”, przeprowadzone w Gminnej Bibliotece w Michałowie, (2 bloki realizowane były przez członków SBP, którzy podzielili się wiedzą ze szkoleń organizowanych przez Zarząd Główny SBP): udział – 30 osób, w tym 13 członków SBP,

5.12.2016 – seminarium pt. „Biblioteka bez barier” przeprowadzono w MBP w Hajnówce (poszczególne bloki tematyczne zrealizowane były przez 3 członków SBP): udział 26 bibliotekarzy, w tym 12 członków SBP,

W sumie z 7 spotkań zawodowych organizowanych przez Okręg Podlaski SBP skorzystało 260 osób, w tym 114 członków SBP.

2.3. Zwiększenie roli SBP w działaniach na rzecz integracji środowiska

Przez cały rok kalendarzowy promowano działania SBPOB w ramach wędrującej ekspozycji pt. „Biblioteczne reminiscencje za lata 2005–2016”

w poszczególnych placówkach oraz realizowano cykliczną wymianę doświadczeń zawodowych z bibliotekarzami odwiedzającymi Białystok i okolice (w trakcie spotkań dokonywano prezentacji działań SBP Oddziału Białostockiego za pośrednictwem przygotowanej prezentacji multimedialnej).

„Odjazdowy bibliotekarz” – akcje organizowane w maju i czerwcu 2016 w wielu gminach.

7.05.2016 – spotkanie integracyjne pracowników Książnicy Podlaskiej w ramach Dnia Bibliotekarza (32 uczestników, w tym 19 członków SBP),

25-26.09.2016 – wyjazd edukacyjno-rekreacyjny ph. „Piękna kraina Sejny” (uczestniczyło 25 osób, w tym 21 członków SBP),

23-24.09.2016 – wyjazd edukacyjno-turystyczny „Płynięcie Wisły, płynięcie. Kazimierz-Sandomierz” (uczestniczyło 43 osoby, w tym 33 członków SBP),

W sumie z integracji skorzystało 100 osób, w tym 73 członków SBP.

2.4. Zwiększanie dostępu do różnych nowoczesnych form kształcenia i doskonalenia zawodowego.

Kontynuacja warsztatów dla zorganizowanych grup integracyjnych pt. „Pokaż się w bibliotece i zostań na dłużej!” przeprowadzonych w Filii nr 9 Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego (ok.300 osób).

Pośrednictwo w przesyłaniu propozycji szkoleniowych otrzymywanych z SBP do bibliotek terenowych i Książnicy Podlaskiej.

2.5. Zwiększenie prestiżu społecznego zawodu bibliotekarza.

Prezentacja aktywnych bibliotek województwa podlaskiego na spotkaniach szkoleniowych oraz na łamach czasopism zawodowych: *Poradnik Bibliotekarza, Bibliotekarz, Głos Bibliotek Województwa Podlaskiego*, a także w czasopismach lokalnych i stronach www poszczególnych bibliotek.

Promocja działań prężnie działających bibliotek publicznych powiatu białostockiego na sesji Starostwa Powiatu Białostockiego w oparciu o przygotowaną prezentację multimedialną oraz sprawozdanie w wersji papierowej.

Partnerstwo SBPOB przy współorganizowaniu konkursu wojewódzkiego Książnicy Podlaskiej pt. „Edukacja w bibliotece, biblioteka w edukacji” (w spotkaniu uczestniczyło 40 bibliotekarzy, w tym 20 członków SBP).

Kontynuacja współpracy Oddziału oraz Kół SBPOB z instytucjami lokalnymi (przedszkolami, szkołami, domami kultury, jednostkami samorządowymi itp. – cały rok).

